

Areport

9/2017

• **Když chce klid, musím mít na zahrádce dobrmana**

2

• S brigádním generálem Ivo Střechou jsme hovořili nejen o pozemních silách

• **Bagrské oko**

6

• Spojeneckou základnu v Afghánistánu chrání čeští vojáci i důmyslná technika

• **Intel Staff**

10

• Sedmička absolvovala cvičení s národními gardami států Nebraska a Texas

Ample Strike 2017

V září se v České republice uskutečnilo mezinárodní cvičení předsunutých návodčích a leteckých osádek
strany 14–16

OPĚŘENÝ HAD sladil jednotky

Bojové střelby ve dne v noci, bojové seskoky, přežití za ztížených podmínek i přesuny na dlouhé vzdálenosti. Tyto a další taktické činnosti prověřily tisíc pět set vojáků brigádního úkolového uskupení na bázi 4. brigády rychlého nasazení během dvou týdnů ve Vojenském újezdu Hradiště v Doupovských horách.

„Pozornost, kromě velitelství 4. brigády rychlého nasazení, směřovala zejména na přípravu praporek úkolových uskupení 41. mechanizovaného praporu a 43. výsadkového praporu. Právě ta se totiž připravovala na následnou kontrolu dle metodiky CREVAL, při které budou muset jako součást 4. BÚU demonstrovat schopnosti nezbytné pro obranu suverenity a územní celistvosti naší republiky i na alianční operace kolektivní obrany podle článku 4 a 5 Severoatlantické smlouvy,“ informuje velitel 4. brigády rychlého nasazení plukovník Roman Náhončík.

V hlavní roli Bren a Phantom

Vojáci drilovali dynamickou střelbu s útočnou puškou CZ 805 Bren a pistolí ČZ 75 SP-01 Phantom – hlavními zbraněmi, kterými brigáda disponuje, na blízké i daleké cíle, ale prověřili si i střelbu ve velmi krátkém časovém limitu. „Zdokonalovali se tu zejména ve střelbě při nejrůznějších situacích i podmínkách,“ vysvětluje praporečkář Vratislav Louda, instruktor střelecké přípravy 4. brigády rychlého nasazení. „Jejich úkolem bylo zvládnout střelbu dvojice vojáků zpoza překážek s výměnou zbraně, střelbu v místnosti, ale i využití krytů a různých

poloh a museli si poradit i s odstraňováním závad na zbraních během střelby. Nedílnou součástí byly i noční střelby.“

Tyto střelby jsou koncipovány tak, aby se co nejvíce přiblížily reálné situaci, do které se mohou vojáci dostat. Důležité je pro ně nejen zdokonalit střelbu, ale musí dokonale zvládnout správnou metodiku bojových drílů se zbraněmi. „Těmito střelbami se zvyšuje úroveň zvládnutí manipulace s ručními zbraněmi a vojáci pak mají schopnost jejich automatického využití při reálném boji,“ komentuje systém přípravy střelecký instruktor.

Prvky podpory jsou pro bojovou jednotku důležité

V rámci této přípravy byly také prověřeny a zdokonalily svou schopnost prvky podpory při zabezpečení reálné činnosti přímo v poli. Logistické jednotky mají za úkol zajistit jednotky jak po materiální, tak i technické stránce, a to po celou dobu čtrnácti dnů jednotek v terénu, za jakéhokoliv počasí, v těžko přístupném terénu, ve dne v noci. „Logistické zajištění jednotek patří k základním předpokladům splnění bojové operace. Od zajištění spojení, opravy poškozené techniky, až po přepravu osob, materiálu i techniky. Důležitá je pro vojáky i příprava a výdej stravy, svoje úkoly při střežení místa velení plnili i psůvodi se psy. Ale to vše byla jen desatina úkolů, které musely podpůrné jednotky plnit,“ zdůrazňuje kapitán Němec.

V dalších dnech čekalo vojáky zdokonalení v používání další výzbroje, které červené barety využívají. „Na střelnici se drilovala střelba z dalších ručních zbraní, z přenosných protitankových zbraní a minometů. Konkrétně z pistolí Glock, útočných pušek Bren 2, podvěšných 40mm granátometů nebo kulometů MINIMI,“ informuje kapitán Milan Němec, tiskový a informační důstojník 4. brigády rychlého nasazení. „Důležitou součástí na Hradišti byl i dynamický výcvik v řízení vozidel Pandur, které jsou významnou součástí výzbroje jednotky.“

Brigádní generál Ivo Střecha Zástupce velitele Pozemních sil AČR

Vyvedení jednotek 4. brigádního úkolového uskupení bylo v rámci cvičení Opeřený had nejvýznamnější cvičení letošního roku, které prověřilo nejen odbornou přípravu 4. brigády rychlého nasazení, ale i jednotek bojové podpory, logistické podpory v menších celcích četa a rota. Zároveň došlo ke stmelení jednotlivých schopností v rámci vyvedení podstatné části 4. brigádního úkolového uskupení a prověřil se proces plánování, organizace, řízení a všestranného zabezpečení boje u štábů manévrových a podpůrných jednotek, zejména štábu 4. brigádního úkolového uskupení. Velký význam mělo cvičení zejména v rámci testování současného stavu schopností jednotek pro konkrétní úkol, který jednotku čeká v nadcházejícím roce, a to je mezinárodní certifikace 43. výsadkového praporu podle metodiky CREVAL a zabezpečení nasazení kontingentu Armády ČR do operace EFP v rámci Battlegroup vedeném Spolkovou republikou Německo.

Simulované incidenty

Základem cvičení „Opeřený had“ bylo především prověřit sladěnost 43. výsadkového praporu z Chrudimi a 41. mechanizovaného praporu ze Žatce. Do vojenského prostoru Hradiště však dorazily i další podpůrné jednotky z celého spektra Armády České republiky. „V rámci cvičení byly pro vojáky připraveny simulované incidenty, na které museli nejen reagovat, ale zároveň zvládat plnit zadané úkoly. Jednotlivé incidenty dopředu vojáci neznají, musejí proto reagovat bezprostředně na danou situaci,“ upřesnil kapitán Němec a dodává, že všechny bojové situace probíhaly za pečlivého dohledu hodnotících komisařů, kteří jednotlivé incidenty vyhodnotí. „Kontrola byla tentokrát na úrovni velitele 4. brigády rychlého nasazení plukovníka Romana Náhončíka, ale už příští cvičení se odehraje zcela pod dohledem mezinárodních pozorovatelů,“ dodal závěrem Němec.

Text: Jana Deckerová, foto: kpt. Milan Němec

obsah

Když chceš klid, musíš mít na zahradě dobrmana	2
S brigádním generálem Ivo Střechou jsme hovořili nejen o pozemních silách	
Bagrské oko	6
Spojeneckou základnu v Afghánistánu chrání čeští vojáci i důmyslná technika	
Deník záložníků	9
První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem	
Intel Staff	10
Sedmíčka absolvovala cvičení s národními gardami států Nebraska a Texas	
Vy se ptáte, my odpovídáme	12
Proces stanovení pořadí	
Ample Strike 2017	14
V září se v České republice uskutečnilo mezinárodní cvičení předsunutých návodčích a leteckých osádek	
Prasečí morová rána	17
Armádní veterináři se zapojují do boje se závažnou nákazou na Zlínsku	
Nejtěžší je najít figuranta	18
Maskování ran a zranění má ve výcviku AČR význam	
Dva roky příprav	20
Vojenské lezení netradičním pohledem	
Kolja, ale ne ten od Svěráka	22
Galerie vojáků, kteří položili život za vlast	
Domino	24
Zaujalo nás v poslední době	
Jako jedna velká rodina	26
Rozhovor s ředitelem KVV Karlovy Vary plk. gšt. Jaroslavem Kořínkem	
KVV Karlovy Vary a pěší rota AZ	28
Představujeme krajská vojenská velitelství	
Modernizace polygrafického zabezpečení AČR	29
Polygrafický provoz AČR se zařadil na úroveň moderního polygrafického pracoviště	
Rusko vs. americká třetí kompenzační strategie	30
USA v rámci TOS plánují změnit myšlení a schopnosti svých ozbrojených sil	
Novinky v arzenálu amerického pěšáka II	32
US Army vyzkoušela některé nové zbraně a technologie	
ACERM – naváděná munice pro 81mm minomety	35
Trendem ve vývoji minometné munice je snaha o dosažení výkonů jako u dělostřeleckých nábojů	
Nehledej důvody	36
Službu požární ochrany jednotek a zařízení Armády České republiky má na starosti Agentura logistiky	
Osudy na hraně života	38
I ty můžeš jednou potřebovat pomoc!	
Když rozkvetly šeříky...	40
Na Kralicku se uskutečnil již dvacátý ročník Dne sil podpory AČR – Cihelna 2017	
Prvorepubliková péče o válečné invalidy	42
V českých zemích zůstalo po Velké válce 247 000 válečných invalidů	
Mezi obětmi srpna 1968 byli i vojáci	44
Okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy si podle nových informací vyžádala 137 mrtvých	
Vyzkoušej svůj postřeh	45
Naleznete na ilustraci pět rozdílů?	
Rukávkové znaky	46
Manuál profesionálního vojáka	
Interní komunikační portál	47
Radista s hedvábím nad hlavou	48
Země generálporučík Jaroslav Klemeš	

S brigádním generálem Ivo Střechou jsme hovořili nejen o pozemních silách

Když chce klid, musím mít na zahrádce dobrmana

Brigádní generál Ivo Střecha má za sebou první rok ve funkci zástupce velitele pozemních sil. Letos v květnu byl navíc povýšen do první generálské hodnosti. V následujícím rozhovoru jsme hovořili nejen o současnosti pozemních sil, ale především o jejich budoucnosti.

V roce 2004 jste byl velitelem kontingentu v misi KFOR v Kosovu. Zažil jste tam tehdy tu novou vlnu nepokojů, musel jste řešit poměrně složitou situaci?

Když jsem nastupoval do této operace, tak tato mise měla již svůj zaběhnutý řád. Bezpečnostní rizika byla relativně malá, působení nejen našich vojáků v Kosovu

mělo převážně charakter policejní práce. Náš kontingent měl na starosti zajištění bezpečného prostředí v prostoru odpovědnosti a ostrahu administrativní hranice. Konflikt, který se tam najednou rozpoutal, byl překvapením pro všechny. Hlavní tíhu řešení těch problémů nesl velitel praporu

a čeští vojáci odvedli v té době fantastickou práci.

Kromě velitele kontingentu jsem vykonával funkci poradce mnohonárodnostní brigády Střed pro kontakt se srbskou armádou. Na úrovni brigády jsem zodpovídal za to, že se dodržují uzavřené dohody.

Neměli jste tenkrát obavy z toho, že by se do konfliktu mohla zapojit i srbská armáda? Nemusel jste uklidňovat Srby a vysvětlovat jim situaci?

V té době byl velitel naší brigády švédský generál. Obecně lze říct, že Skandinávci přijížděli do Kosova s poněkud naivní představou a tak trochu s černobílým vnímáním konfliktu. Pro ně byl ten okamžik a masivní nárůst organizovaného násilí velkým překvapením. Jako primární problém v této misi vnímali Srbsko. O to více byli šokováni tím, co někteří příslušníci v té době v Kosovu už majoritního etnika spáchali. Klíčové na celé záležitosti bylo, když celkem rychle všichni pochopili, že nelze řešit jen to, co se děje v Kosovu, ale musíme se daleko intenzivněji bavit se Srby. Na všech hraničních přechodech v prostoru odpovědnosti Mnohonárodnostní brigády Střed se začali shromažďovat srbsí obyvatelé, kteří chtěli vniknout do Kosova a začít tam řešit ten problém o své vlastní vůli. Díky efektivní komunikaci a upřímně řečeno i profesionalitě našich protějšků z druhé strany administrativní hranice nedošlo k eskalaci již tak složité situace a občanům Srbska nebyl umožněn vstup na území Kosova.

V roce 2008 jste pomáhal zakládat provinční rekonstrukční tým v afghánském Logaru, jak moc velká zkušenost to pro vás byla?

Nebylo to poprvé, co jsem něco zakládal. I v Kosovu v roce 2002 jsem se ve funkci náčelníka štábu podílel na výstavbě a činnosti 1. česko-slovenského praporu. Pionýrská práce v Logaru představovala velkou zkušenost. Nešli jsme do úplně neznámého prostředí, nicméně bezpečnostní situace v této provincii byla trochu odlišná od toho, co do té doby zažily kontingenty AČR v severních částech Afghánistánu. Náš úkol byl z hlediska přípravy jak v České republice, tak i vlastního plnění operačního úkolu v zahraničí, celkem komplikovaný. Už jen samotný přesun asi 50 kusů techniky a 300 tun materiálu představoval jistou výzvu. Podobnou výzvu bylo i navázání efektivní spolupráce s armádou Spojených států, bez jejichž podpory v přípravě a materiálním zabezpečení bylo nemožné uvažovat

o poloautonomním českém provinčním rekonstrukčním týmu (PRT) v Afghánistánu. Pro mne, s trochou nadsázky, byla spolupráce s civilní částí PRT reprezentovanou rozvojovými pracovníky ministerstva zahraničních věcí druhou vysokou školou. Do té doby jsem měl zkušenosti jen s drobnou humanitární prací, jež byla součástí působení operací na Balkáně. Pochopil jsem, že tato operace má nový rozměr. Jednalo se o podporu rozvoje fakticky nefunkčního státu s novou a na všech úrovních nezkušenou administrativou. Navíc v bezpečnostním prostředí, které nebylo ani náhodou přívětivé. Ne vše bylo ideální, dělal jsem i chybná rozhodnutí. Těžké chvíle jsem zažil hned v počáteční fázi mise během ztráty života a těžkých zranění našich vojáků. Navíc jsem si uvědomoval, že to nemusí být ojedinělý případ. Cítil jsem obavy vojáků z toho, co bude zítra, za týden, za měsíc, přemýšlel jak takovému událostem předejít, co dělat jinak. Vojáky ale ten nešťastný start nezlomil a podařilo se nám společně s civilními experty a podporou armády Spojených států úkoly splnit a položit solidní základy pro působení dalších kontingentů.

V té době procházela naše armáda tzv. afghánizací, jak moc se za těch devět let změnila?

Tzv. afghánizace naší armády začala mnohem dříve, a to na Balkáně. Tehdy byly požadavky na naše vojáky zaměřeny především na schopnosti blízké policejní práci. Učili jsme se, jak zvládat problematiku davových nepokojů, metodiky prohledávacích operací, podporu řešení ryze kriminálních činů. Tomu se podřídily i akvizice. Tak to zkrátka bylo, taková byla potřeba. Všichni tehdy věřili, že toto bude pravděpodobný modus operandi i v letech příštích. Dnes už je armáda díky tomu, co se děje blízko nás, zpět ve své, asi historicky tradičnější roli. Po skoro čtyřech letech strávených mimo republiku mohu konstatovat, že se velitelé a vojáci učí velmi rychle.

Lidé z Moravy nejsou většinou příliš nadšení, když je služba přivede do Prahy. S jakými pocity jste přijal funkci zástupce velitele pozemních sil?

To není moje první práce v Praze. S přestávkami zde sloužím od roku 2011. Takže pro mne to není žádná novinka. Pro důstojníka by to neměl být až tak velký problém. Pokud chce člověk sloužit v armádě a nějakým způsobem v kariéře postoupit, tak určitý pohyb po posádkách je nezbytný. Samozřejmě, že vnímám problémy, které to působí v případě vojáků v nižších hodnostech. Ti mají mnohdy svoje zázemy v určitém regionu na Moravě a mají se přestěhovat do Čech. To samé platí i obráceně. Regionální akcent je v naší zemi tradičně silný a nemyslím si, že je moudré se ho snažit nějak násilně formovat. Je to i otázka ekonomické reality v jednotlivých regionech, trhu práce. Je potřeba si uvědomit, že pro mnohé je být vojákem zaměstnání jako jakékoliv jiné. Prostě se snaží co nejlépe zabezpečit sebe a svou rodinu.

Někteří lidé tvrdí, že Generální štáb je až příliš zavalen administrativou. Sedíte v jedné budově, projevuje se něco podobného i v případě pozemního vojska?

Je to celospolečenský jev. Pokud se týká resortu, tak nejen Generální štáb je zavalen neúměrnou administrativou. Nadměrná byrokracie už ovlivňuje i velitele nižších stupňů. A to mne trápí. Velitelé mají cvičit své štáby, vojáky, starat se o ně a taky o techniku, vzdělávat se a ne sedět u počítače a nad papíry. To však velitelé sil sami nevyřeší, musí jít o celoresortní úsilí. A to, i při dobré vůli, bude běh na dlouhou trať. Pokud se týká dislokace velitelství sil ve stejné budově s Generálním štábem, budu upřímný, nikdy jsem nebyl zastáncem tohoto rozhodnutí, a to z mnoha důvodů. Často jsou vnímání jako součást této složky, a ne jako samostatný prvek na určitém stupni velení a řízení.

Před nástupem na tuto funkci jste strávil tři roky na aliančním velitelství v Polsku. Poláci jsou jednou z mála zemí, která plní alianční závazek výdajů na obranu. Je to na jejich armádě skutečně znát, patří k těm nejlepším v Evropě?

V Polsku jsem působil v aliančních strukturách. Naším úkolem byla primárně příprava vojáků pro nasazení v různých velitelstvích do mise v Afghánistánu a výcvik jednotlivých aliančních velitelství. Takže kontakty s polskou armádou byly spíše nahodilé. Přesto jsem měl možnost objet všechna polská velitelství. Tedy pozemní a vzdušné síly, námořnictvo a speciální síly. Je vidět, že armáda má v této zemi velmi dobré postavení, že je finančně velmi dobře zajištěna. Což vyplývá z toho, že Polsko vnímá nebezpečí spojené se současnou situací v Evropě daleko intenzivněji, než je tomu u nás v České republice.

Poláci ani v době toho nejvýraznějšího nasazení v misích nepřestávali modernizovat těžkou výzbroj, nakoupili například v poměrně velkém počtu tanky Leopard. Liší se tímto přístupem od naší armády?

Poláci skutečně dlouhodobě systematicky budují armádu vševojskového charakteru.

Ostatně nahrává tomu i geografie jejich země. Polské roviny jsou ideální pro operace tankových a obrněných formací. Z tohoto pohledu a taky historicky je pozornost, kterou věnují budování obrněných sestav, víc než pochopitelná.

Jaké nejzajímavější zkušenosti jste si z pobytu na aliančním velitelství přivezli?

Především jsem zjistil, že ani v NATO není až tak všechno zase úplně ideální. Často si stěžujeme, jak u nás v armádě něco nefunguje, ale ty problémy jsou v podstatě podobné. Díky tomu, že jsem měl na starosti cvičení primárně zaměřené na certifikaci jednotek NRF a výcvik aliančních velitelství, dostalo se mi příležitosti mnohému se naučit. A to především v oblasti plánování a řízení operací na vyšších úrovních velení. Tedy úrovních, které v naší armádě již od konce devadesátých let minulého století neexistují. Byla to velká škola.

Jak by vůbec podle vás mělo vypadat pozemní vojsko jednadvacátého století?

Nejsem žádný vizionář a obecně si myslím, že je velice obtížné cokoliv predikovat. Dokážeme identifikovat pravděpodobné budoucí zásadní hrozby, mluvíme o nich, učíme se o nich na školách, ale jak jim čelit, o tom se už v těchto zařízeních hovoří méně. Vývoj je nesmírně dynamický. Kdo by před pěti lety řekl, že budeme jednat o výrazném navýšování rozpočtu pro armádu, že budeme mluvit o potencionálním nebezpečí, které nám hrozí z východu a jihu. Koho by tehdy napadlo, že varovací doba pro případný konflikt nebude deset až patnáct let, ale může být deset až patnáct týdnů a třeba i kratší. Jsem bytostně přesvědčen, že naše armáda si musí zachovat, jak říkáte, vševojskový charakter. Pokud tomu tak nebude, pak naši armádu a celou zemi nebude brát nikdo vážně.

Kdysi se hovořilo o tom, že hlavníové systémy by v budoucnu mohly být nahrazeny raketami, je to jedina cesta, kudy by se ten vývoj mohl ubírat?

Těžko říci. V současné době můžeme sledovat nejnovější trendy nejen u našich aliančních partnerů. Nemalá pozornost je věnována bezpilotním prostředkům, využití kosmického prostoru, novou dimenzi nabírá aktivita v oblasti kybernetické obrany. Všechny tyto záležitosti jdou rychle kupředu. Ovšem zase ne tak rychle, aby byly

v masovém měřítku vyřazeny ze hry stávající systémy.

To znamená, že nejsme schopni ani předpovědět, jaké úkoly bude plnit pozemní vojsko za deset dvacet let?

I to je těžko předpověditelné. Pozemní vojsko, ale i ozbrojené síly státu obecně, budou asi řešit problémy, které v nejbližších dekádách budou ovlivňovat bezpečnostní prostředí. Konkrétně se bude asi jednat o boje o přístup ke zdrojům. Svou roli sehraje i územní nároky nejen mocností. Navíc je zde celá řada historicky sporných otázek. Stačí se jen podívat na konflikt na Ukrajině a vztahy této země s Ruskem. To jsou nejspíš problémy, kterým budeme muset do budoucna čelit. Schopnosti armády budou muset být natolik pružné, aby mohla reagovat na všechny tyto hrozby.

Pokud tomu dobře rozumím, tak bychom měli být schopni ze všeho nejdříve říci, jaké hrozby nás v budoucnu čekají a na základě toho se pak bude odvíjet struktura a výzbroj naší armády...

Přesně tak, primárně musíme skutečně hovořit o hrozbách. K nim pak přičleníme schopnosti armády. Ty musí být pochopitelně takové, abychom dokázali případným hrozbám čelit. Z toho nám pak vycházejí organizační struktury a počty. A to vše je podmíněno zdrojů, které je desetimilionový stát na svou obranu schopný a hlavně ochoten alokovat. Pevně věřím, že případné problémy budeme řešit v aliančním kontextu. Nicméně nechtěl bych, aby naše republika byla považována za černého pasažéra, adekvátním způsobem nepřispívala ke společné obraně. Při pobytu v zahraničí je ten pocit ještě umocňován, protože je tam ta denní konfrontace, srovnání s partnery. Kladete si otázky, jestli děláme, nebo přispíváme ke společnému projektu dost anebo málo. Víte, ona ta bezpečnost nebude asi nikdy zadarmo.

Většina akvizic by v nadcházejících letech měla výrazně posílit bojovou hodnotu pozemního vojska. Jak to jako bývalý tankista a mechanizátor vnímáte, říkáte si, že už bylo na čase?

Především chci být optimistou a věřit, že tyto proklamace nezůstanou pouze na papíře, v podobném fázi jsme totiž byli již několikrát. Není žádným tajemstvím, že pozemní síly naší armády na tom nejsou z hlediska rozvoje a pořizování nových technologií a materiálů příliš dobře. Všechny nové

projekty jsou solidním způsobem zplánovány a Generální štáb odvedl velký kus práce. Fáze realizace je ale daleko obtížnější, bude to stát spoustu dřiny. Vše je bezpodmínečně nutné odpracovat. Zastavení nebo další odložení realizace klíčových projektů může mít pro pozemní síly fatální důsledky.

Zúčastnil jste se představení bojových vozidel pěchoty. Dlouhou dobu jsme sami sebe přesvědčovali, že bojové vozidlo pěchoty BVP-2 je poměrně dobrou zbraní, že ale přece jenom zaostáváme, pochopí člověk až v okamžiku, kdy na vlastní oči vidí tu nejmodernější techniku...

Je to přesně tak. To je úplně jiná generace zbraňových systémů. Všichni víme, že naše vozidla jsou ze sedmdesátých osmdesátých let minulého století. Tedy z doby, kdy jsme plánovali masivní nasazení našich motostřeleckých pluků a divizí ve velkých formacích, kde primárně rozhodovala kvantita nad kvalitou. U té nové techniky je to o něčem jiném. Významnější místo než v minulosti tam má ochrana posádky či přesnost zbraňových systémů.

Jedna věc je výzbroj a druhá koncepce budování pozemních sil a jejich výcvik. Existuje v tomto směru něco, co bychom měli dolažit, případně změnit?

V prvé řadě budování, tedy rozvoj pozemních sil, jejich výzbroj a výcvik nejsou separátní procesy. Nezbytná je v tomto případě symbióza. Vycházíme z filozofie, že v prvotní fázi se musí dotáhnout do konce výstavba již existujících jednotek a připravit podmínky pro eventuální navýšení počtů, respektive výstavbu nových jednotek. A to vše za plného provozu. Všechny

útvary pozemních sil totiž v současné době zabezpečují plnění úkolů AČR v operacích NATO, Evropské unie či v hotovostních systémech všeho druhu na i mimo území republiky. Ve druhé fázi bude, jak uvádějí koncepční materiály, probíhat výstavba nových jednotek. Pevně věřím, že bude možné vybudovat další manévrový prvek, v ideálním případě brigádu, která poskytne pozemním silám, mimo navýšení kapacit, i schopnost implementovat smysluplný cyklický systém přípravy a pohotovosti. Ten za současného stavu pouze dvou brigád prostě implementovat nelze. Jedině tak bude čas na plnění úkolů, přípravu jednotek a taky, jak já říkám, na „rekonvalescenci“ jednotek.

Při současných schopnostech asi není v našich silách dlouhodobější nasazení vyšších jednotek...

Musíme si říci na rovinu, že naše politicko-vojenské ambice jsou na hraně současných kapacit. Nemůžeme mluvit jen o tom, co vyčleňujeme ve prospěch kolektivní obrany Aliance, musíme mít také adekvátní schopnosti a kapacity na území ČR k řešení problémů doma.

V posledních letech mnozí vojáci považovali za chybu, že plánování operací končí na úrovni brigády. Je právě tohle něco, do čeho by se mělo investovat, co by se mělo urychleně změnit?

Tak tomu skutečně je. Reorganizace v roce 2013 poněkud degradovala funkčnost našeho systému velení a řízení. Problémem zůstává příprava důstojníků ve vyšších štábech. K nápravě stavu by měla přinést avizovaná změna systému velení a řízení v armádě. Nemůžeme si dovolit

udržovat velitelství, které pro reálné velení v operacích nemají potřebné schopnosti, strukturu a kapacity. Současná podoba velitelství od úrovně brigáda výše je více o mírovém životě, supervizi, administrativní kontrole než o schopnosti potřebné k plánování, organizaci a řízení operací. Nejen školy a kurzy, ale i každodenní práce ve vojensky standardních velitelstvích napomáhá vychovávat důstojníky a praporčíky k tomu, co se od nich očekává, že zvládnou v době krize. Nicméně jsem rád, že na úrovni praporů a brigád došlo ke zkvalitnění práce štábů a velitelů při řešení problematiky konvenčních konfliktů. Zásadním způsobem k tomu přispěli cvičení se zahraničními partnery. A v tomto duchu budeme pokračovat i do budoucna.

Generál Alan zmínil, že v současné době působí na Generálním štábu určité pracovní týmy, které se snaží analyzovat optimalizaci struktur velení a řízení. Je to skutečně tak složitá otázka, na kterou stále ještě neznáme odpověď?

Jsem rád, že se k tomuto kroku přistoupilo. Delimitace působnosti zrušených operačních velitelství v roce 2013 se v podstatě nedotáhla nikdy do konce a dodnes tento nedostatek působí problémy. A to mluvím jen o mírovém stavu. Postavení velitelství pozemních sil je v současné době poněkud zvláštní. Máme totiž netradiční strukturu, která není příliš shodná s tím, na co jsme na této úrovni zvyklí v jiných armádách. Jsem velkým optimistou a věřím, že se podaří napravit to, co se primárně z důvodu úspory finančních prostředků v roce 2013 udělalo. Nicméně nebude to lehké.

Když se nyní i v Bruselu hovoří o posilování těžkých zbraní, neměla by mít naše 7. brigáda ještě těžší charakter a disponovat alespoň dvěma tankovými prapory?

V tomto směru asi nejsem nestranný. Dokáží si ale představit mechanizovanou brigádu o síle dvou tankových a dvou mechanizovaných praporů. Použiji příměr, který jsem kdysi slyšel od zkušeného generála nizozemské armády. Ten říkal, že pokud chci mít klid, tak musím mít na zahrádce dobrmana a ne pudla. Když budeme mít dva tankové prapory, tak ten faktor odstranění je o něčem jiném. Jednotky lehčího typu jsou sice rychlé a efektivní, ale jejich odstrašující síla již není taková. Za deset let se ale možná ukáže, že se mýlíme. Jak už bylo tisíckrát řečeno, generálové se většinou chystají na válku minulou. Já asi nejsem výjimkou.

Stále více politiků se přiklání k tomu, aby byla obnovena vojenská základní služba, a to třeba jen na dobu tří měsíců. Je vůbec něco takového ještě reálné, má armáda dostatečný počet instruktorů a výcvikových kapacit?

Osobně jsem byl odpůrcem plně profesionalizace. Říkal jsem si tehdy, že ne všechny složky nebo funkce je nezbytné plně profesionalizovat. Tím, že bychom si ponechali vojenskou základní službu v nějaké kratší a intenzivnější podobě, jsme se navíc mohli vyhnout problémům, kterým čelíme dnes. Dochází nám zdroje občanů, kteří se s vojnou „potkali“ a mohli bychom je v případě nezbytné mobilizace využít.

Text a foto: Vladimír Marek

A fakta

Ivo Střecha se narodil 12. října 1965 ve Velkém Meziříčí. Po maturitě na gymnáziu vystudoval Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. Po roce 2000 absolvoval praporečnický kurz ve Fort Benningu v USA, kurz Generálního štábu v Brně a kurz evropské bezpečnostní politiky na alianční škole v Římě.

U tankových a mechanizovaných útvarů postupně prošel funkcemi od velitele čety až po velitele praporu. Později působil jako náčelník štábu a velitel 7. mechanizované brigády. Následně dělal ředitele odboru pozemních sil sekce rozvoje druhů sil – operační sekce MO a náčelníka odboru JFTC v polské Bydhošti. V letech 2002, 2004 a 2008 působil v zahraničních operacích. V prvních dvou případech se jednalo o misi KFOR v Kosovu a v posledním případě o misi ISAF v Afghánistánu.

Spojeneckou základnu v Afghánistánu chrání čeští vojáci i důmyslná technika

Bagramské oko

Afghánská provincie Parván, v níž před třemi lety zemřelo pět českých vojáků, bývala vždy tradiční pevností bojovníků proti Talibanu. V oblasti kolem strategické základny Bagram ale stále viditelněji operují prakticky všechny hlavní povstalecké skupiny a teroristické sítě. Na vojáky tak čeká nelehký úkol v podobě ochrany severní části základny a pomoci civilnímu obyvatelstvu. Pravidelné patroly si ovšem vybírají svoji daň na životech.

Na armádním letišti Bagram je v současnosti umístěn 5. a 6. letecký prapor armády Spojených států spolu s 455. leteckým expedičním křídlem letectva Spojených států a dalšími jednotkami americké armády, námořnictva, námořní pěchoty a jednotkami koaličních partnerů účastnících se v rámci mise Resolute Support bojových operací v Afghánistánu. Na tomto rozsáhlém

A fakta

Od roku 2001, po Američany vedené invazi, používají základnu koaliční jednotky. V současnosti je na základně umístěn 5. a 6. letecký prapor armády Spojených států spolu s 455. leteckým expedičním křídlem letectva Spojených států a dalšími jednotkami americké armády, námořnictva, námořní pěchoty a jednotkami koaličních partnerů, zúčastňujících se bojových operací v Afghánistánu v rámci mise ISAF. V areálu základny se nacházejí dvě ranje o délce 3 003 a 3 500 metrů.

prostoru jsou tři velké hangáry, kontrolní věž a značný počet dalších budov. Příjezdové rampy na ranje zabírají plochu více než 32 akrů, což je 130 000 m².

Modulárně tvořená jednotka

Významnou obrannou složkou základny je jednotka ISR (Intelligence, Surveillance & Reconnaissance, jednotka zpravodajství, sledování a průzkumu), která na základně Bagram zahájila svoji činnost již od roku 2015, tedy od čtvrté strážní rotě a působí dodnes v pravidelných rotacích. Cílem jednotky ISR je shromažďování, zpracovávání a vyhodnocování zpravodajských informací ve prospěch velitele a jeho štábu. „Veliteli ukazujeme obraz bojiště, strukturu, situaci, záměr, výzbroj a výstroj nepřítele. Dáváme mu maximální informaci pro jeho rozhodovací proces tak, aby zasazení manévrových prvků mohlo být efektivní a v souladu s cíli nadřazených stupňů. Naší nejvyšší ambicí je informovat velitele o možných hrozbách a záměru protivníka v reálném čase,“ uvedl velitel jednotky ISR. Jednotku od poslední, tedy osmé strážní rotě tvoří tři prvky. Jde o prvek bezpilotního kompletu ScanEagle, tým operačně-taktického HUMINT a nově i tým elektronického boje.

Kýženým stavem je předávání informací v reálném čase, což se daří.

Optoelektronický průzkum

Bezpilotní prostředek ScanEagle je nezastupitelným pomocníkem a taktikajícím okem ochrany základny a našich jednotek. Výhodou je jeho rychlost a dostup, kdy je prakticky nemožné (s ohledem na zbraň nepřítele) jej vyřadit z provozu sestřelením, či nějakou sabotáží. Až čtyřicetihodinové nasazení umožní získání maxima informací, včetně včasného odhalení nepřítele. Ten často využívá neřízené rakety k ostřelování základny a samotná příprava ke kompletaci raket až po odpal zabere dlouhý čas. Přesným zaměřením a předáním informací lze zabránit odpálení raket a lze odhalit osoby či skupiny, které tyto prostředky využívají k útokům na koaliční síly. Ke směřování prostředku ScanEagle dopomáhá další složka, tedy zmíněný tým operačně-taktického HUMINT (OTH). Tým OTH sbírá informace o nepříteři a dalších entitách mimo základnu.

Elektronický boj

Ochrana pro manévrové jednotky, ale i vedení rádiového průzkumu. I tak vypadá prvek elektronického boje jednotky ISR a dotváří tak komplexní mozaiku propojení lidského faktoru a elektronických prostředků. Cílem je opět zejména sběr zpravodajských informací za účelem ochrany základny a pro potřeby české strážní rotě. To platí i pro nasazení bezpilotního prostředku. Je prvotně vyhrazen našim vojákům i jako oko patroly nacházející se mimo základnu. Ostatní koaliční partneři na základně, zejména Američané, mají své průzkumné prostředky. Limitem ovšem je příznivé počasí. I proto je důležitá podpora ze strany meteorologického zabezpečení, které se nachází o pár desítek kilometrů dále, na základně HKIA a i zde jsou čeští profesionálové, což bylo popsáno v červencovém čísle A-reportu (Kábulské rosníčky pozn.).

Strážní rota

Kromě zmíněných prostředků tvoří základ ochrany severní části bezpečnostní zóny strážní rota, která provádí pravidelnou

Zaměřeno na aktivní zálohu

První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem

Deník záložníků

V rámci šestitýdenního kurzu základní přípravy AZ, který proběhl ve Vyškově, vám přinášíme osobní zkušenosti dvou účastníků kurzu. Pohled záložníků popisuje, jak náročné je absolvovat tento kurz a s čím vším se musí vypořádat. Jde o pokračování Deníku záložníků, ovšem mužským pohledem.

Vojín X

Na dnešní den jsme se vyspali zase dost málo, cca 4 a půl hodiny, což se na nás projevilo. Začali jsme v 5:15 ranní rozcvičkou, která se skládala z lehkého výklusů a posilování. Podle mě super aktivita, nepřehánělo se to s tempem a tělo jsme pěkně nabudili, takže jsme relativně zahnali i nevyspanost.

Během dopoledne jsme si zase vystáli frontu při fasování samopalu vz. 58. Během stání ve zbrojnici si za námi vyzvedávali Breny vojáci s červenými baretami. Pravděpodobně 43. vpr, ale označení jsem neviděl. Neodolal jsem, a i když vím, že bych se neměl ve tvaru hýbat ani sebou nijak ošívát, tak jsem pootáčel hlavu směrem k nim, abych viděl, jak se připravují.

Jakmile jsme měli zbraně, tak se většina čety přesunula na učebnu, kde byla na plánu celý den výuka. Tři vojáci museli na ošetřovnu, jeden měl poraněný kotník a dva dobírají antibiotika. Dostali úlevy na zítřejší ranní rozcvičku a další týden už budou dělat normálně zase vše.

Po vyřízení veškerých náležitostí jsme v malém zástupu pochodovali směrem na učebnu. Ve výsledku jsem byl nadšen i z tohoto pochodu, jelikož jsem šel první a tak jsem si cestou i poprvé zasalutoval při chůzi nadřazenému. Na učebně se probírala střelecká příprava, pod čím si lze představit popis samopalu vz. 58, kterou vystřídala první rozborka a sborka zbraně. Některým to šlo líp, některým hůř, ale toto je pouze o cviku a šikovnosti prstů.

Kolem 17:00, kdy jsme probírali chemickou, nastala první krizovka celé čety. Neuvěřitelně jsme se celý den potili a jak se horko spojilo s únavou z nevyspaní, tak hodně vojínům začala padat hlava, včetně mě. Veselá tečka byla, když jednomu z nás doslova spadla hlava na stůl a ten se přitom tak trochu rozpadl. V těchto odpoledních hodinách nás držely při životě jen krátké pauzy mezi výukou, kde jsme se šli všichni opláchnout a vyvětrat z naší učebny. Té pracovně říkáme výběh v ZOO, jelikož tam je hrozný smrad, ale my si už zvykli.

Dnes mě trošku zamrzelo, že již podruhé za dva dny jsme probírali stejnou, nebo minimálně velice podobnou látku, jakou jsme již ten den slyšeli, pouze z úst jiného instruktora. Možná to je pouze opakování, které ale podle mě trvá dost dlouho. Na to, jak máme nabitý program celého výcviku, by se tímto čas možná ztrácel nemusel.

Další den za námi a stále to nikdo z nás nevzdal, z čehož mám radost. Jsem si jist, že zítra to všichni vydrží a také věřím, že to zvládneme ve stejné sestavě i další týden.

Vojín Y

Nástup v 5:15 do tvaru ve sportovním, klusem na stadion na rozcvičku, protáhnout se a 2 km běh, pak 40 kliků, 40 sed lehů. Poklusem zpět na ubytování, pár minut na převlečení do vojenského. Na řadu přišlo fasování samopalu vz. 58. Každý má své číslo, které samozřejmě musíte znát! Stejně jako neskutečné množství dalších a dalších věcí, které se teď učíme. Dnešní den byl prakticky jen o učení od zdravotvědy po rozborku zbraní, signály, taktika, OPZHN... Vše dypřítomné dusno a litry potu, jak při přesunech v pochodovém tvaru či v zástupech, tak na aulách nebo ve třídách.

Neustále hlídání kolegů, čepice dolů při vstupu do budov v pochodovém tvaru, při přesunech zapnutá ústroj atd. Koncentraci na pochod střídá nával spánku na učebně, nevíte, jak se udržet v pozornosti obzvláště, když jde např. o zbraně, kde je pozornost opravdu důležitá. Informace a věci, co nás učí instruktor, který byl v Bosně, Iráku a v Áčku (jak tady vojáci nazývají Afghánistán), vám žádná příručka vojáka nikdy nedá, ať si ji třeba 100x přečtete. A jakože tady byl každý instruktor na misích a informace jsou každý den vydatnější a vydatnější. Ten tlak začíná být znát a nejsem si jistý, jestli kratší vyučovací den a víc volna na samostudium není přece jenom lepší než 4-5 hod. spánku a pak celý den na nohách. To se uvidí do budoucna, už je opět na čase jít spát.

škodám, či ztrátám na lidských životech. Nicméně žádný systém nenahradí výcvik, díky kterému všichni vojáci ví, že se mohou spolehnout jeden na druhého, protože na misích jakou je Resolute Support

jde především o souhru a důvěru. Půlroční nasazení je pro mnohé, jak se shodují, jako dlouholeté manželství.

Text a foto: Michal Voska

Inzerce

VOJENSKÁ POLICIE A AGENTURA PERSONALISTIKY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

pořádají v souladu s Konceptí primární prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany ČR

Celorezortní seminář P-RCH na téma EXTREMISMUS JAKO RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ

kdy: 19. října 2017

kde: hlavní sál Ministerstva obrany ČR (Tychonova 1, Praha 6)

PROGRAM

08:15 Prezentace | 08:45 Úvodní slovo | 08:50 Extremismus jako rizikové chování | 10:10 Projevy extremismu a symbolika | 11:30 Oběd | 12:20 Rizika náboženského extremismu | 13:40 Kriminální aspekty rizikového chování s extremistickým atributem | 14:50 Závěrečné slovo

Akce je určena pro zaměstnance rezortu Ministerstva obrany ČR

VŽDY NA STRANĚ PRÁVA

patrolu v okolí základny na vozích typu MRAP. Vojáci, pod velením kpt. Milana Němce, tvoření zejména příslušníky 102. průzkumného praporu z Prostějova a 53. pluku průzkumu a elektronického boje z Opavy, nejsou limitováni počasím, vyjma skutečných extrémů v zimním období, kdy je ovšem i nepřátelská činnost minimální, či značně omezená. Největším rizikem v okolí základny jsou improvizovaná výbušná zařízení, která dokáže nepřítel nachystat během krátké doby. I ty se ovšem při kladební daří často odhalit. Na vojáky v okolí číhá celá řada nástrah, s čímž se musí počítat. Už i výcvikový plán jednotky během přípravy před vysláním v ČR je koncipován na ty nejsložitější podmínky, které mohou nastat. Profesionalita a především i časté zkušenosti z předchozích misí vojákům umožňují alespoň částečně detekovat nestandardní chování a pohyb dávající tušit nebezpečí nástrahy či přepadu. Vše je i na Bagramu samozřejmě podřízeno zaměření mise. I to klade na vojáky strážní roty nemalé nároky, zejména na psychiku při patrolách v úzkých uličkách okolních vesnic.

Kanón s detekcí

Výraznou podporou ochrany základny je i systém C-RAM (Phalanx), který ve spojení se špičkovou radiolokační technikou dokáže detekovat a za pomoci 20mm rychlopalného, rotačního kulometu M61A1 i zničit blížící se cíle, obvykle neřízené rakety. Výstražný systém obvykle spustí sirény v řádu dvaceti sekund před možným dopadem. Daná doba by měla stačit k rychlému zalehnutí a následnému přesunu do krytu, kterých jsou po základně, zejména v okolí ubikací desítky. Vojáci, včetně těch, kteří se nacházejí na tzv. tranzitních ubytovnách, reagují opravdu rychle a tím je detekční doba dostatečná pro maximální zamezení

Sedmička absolvovala cvičení s národními gardami států Nebraska a Texas

Intel Staff

V průběhu letních měsíců se příslušníci 7. mechanizované brigády „Dukelské“ zúčastnili dvou cvičení na území Spojených států amerických. Prohloubili tak dosavadní spolupráci brigády s Nebraskou a Texaskou národní gardou, pro které je Česká republika partnerskou zemí již od roku 1993. Tato vzájemná spolupráce je od roku 2016 také ukotvena v tzv. State Partnership Program, programu amerického ministerstva obrany o partnerství mezi Národními gardami 50 amerických států a armádami 73 zemí.

Cílem programu je udržování vzájemně výhodné vojenské spolupráce, která má zajistit bezpečnost zúčastněných zemí prostřednictvím výměnných výcvikových aktivit a vzdělávacích programů, které umožňují díky obdobné velikosti jednotlivých partnerských zemí a států navázání úzkých kontaktů mezi vojáky a veliteli. První cvičení s názvem Intel Staff Nebraska proběhlo ve státech Nebraska a Kansas, kde Nebraská národní garda využívá výcvikový prostor Fort Riley. Kromě amerických vojenských profesionálů a rezervistů se jej zúčastnili také tři desítky příslušníků průzkumných týmů praporů a štábu velitelství 7. mechanizované brigády „Dukelské“. První dva dny strávili naši vojáci ve městě Lincoln v Nebrasce, státě, ve kterém žije největší komunita obyvatel s českými kořeny, kde probíhala série školení a poučení.

Sedmihodinový časový posun

Po přeletu do USA se museli příslušníci 7. mechanizované brigády nejprve

vypořádat se sedmihodinovým časovým posunem, následně se seznámili s místními zvyklostmi a prošli poučením o bezpečnostních opatřeních, chování ve vojenském výcvikovém prostoru a na základně. V průběhu přesunu na vojenskou základnu Fort Riley pak navštívili muzeum 1. světové války v Kansas City, ve státě Missouri. Návštěva sklídila pozitivní ohlasy jak ze strany českých vojáků, tak ze strany místního obyvatelstva. Součástí tohoto muzea je i památník, zajímavý tím, že byl financován pouze místními občany a obchodníky. Po příjezdu na základnu byli průzkumníci 7. mechanizované brigády přidruženi k pěší a průzkumné rotě, zatímco příslušníci velitelství brigády byly začleněny do štábu 1-134 praporu Nebraské národní gardy. Následovaly cvičeními střelba z ručních a lafetovaných zbraní završené bojovými střelbami ve dne i noci. Cvičení byli v závěru vyhodnoceni za použití zvukových záznamů radiového provozu ve vozidle a směrem k veliteli jednotky. Pro vyhodnocení pohybu vozidla a činnosti každého jednotlivce byly dokonce využívány i záběry termokamer. Jedna z průzkumných rot místo bojových střelb

cvičila boj na krátkou vzdálenost, tzv. CQC (Close Quarter Combat). CQC je koncept taktiky malých jednotek při konfrontaci s nepřítelem na vzdálenosti do 100 metrů včetně boje zblízka.

Vysazení na vodě

Vyvrcholením prvního výcvikového týdne bylo provedení operace HELOCAS, během níž čeští vojáci procvičili techniku výsadku, používanou k zasazení menších týmů do prostoru operace na vodní hladinu. Jakmile vrtulník dosáhne místa vysazení, zpomalí a letí jen několik metrů nad hladinou. Z nákladové rampy je pak shozen člun a následně vojáci po jednom seskakují do vody. Této operace se osobně zúčastnili i velitel 1. pěší divize americké pravidelné armády ve Fort Riley brigádní generál Patric D.

Frank a velitel Nebraské národní gardy generálmajor Daryl L. Bohac. Oba generálové provedli seskoky právě v sestavě s českými vojáky. Generál Frank zastává kromě funkce velitele divize i funkci velitele výcvikové posádky. „Oceňuji vaši disciplínu, profesionalitu a také vysoké standardy nasazení,“ pochválil dosavadní výkony českých vojáků generál Frank po ukončení operace. Během diskuse s vojáky z role zkušeného vojenského velitele vyzdvihl nutnost zachování schopnosti pozemního průzkumu a vyzval všechny zúčastněné k nepřečehování vzdušných prostředků a moderních technologií, protože trendy použití sil v konfliktu vysoké intenzity ukazují nepostradatelnost skrytých zasazených průzkumných jednotek. V závěrečné fázi cvičení naše vojáky čekala operace ZODIAC, tedy několikadenní zasazení a provádění průzkumné činnosti, a také další ostré střelby a prověření plánovacího a řídicího procesu.

Americké střelecké odznaky

Druhé společné cvičení s americkými vojáky s názvem Intel Texas proběhlo na konci srpna. Za českou stranu se jej zúčastnili zástupci velitelství 7. mechanizované brigády „Dukelské“ a všech jí podřízených praporů, celkem 28 vojáků. Partnery jim pak byli příslušníci 56. a 72. pěší brigády Texaské národní gardy. Po přeletu do Austinu, hlavního města Texasu, státu s výraznou českou stopou ve své historii, se naši vojáci rozdělili na dvě skupiny. Skupina složená ze členů průzkumných čet praporů 7. mechanizované brigády se prakticky z chodu zapojila do výcviku průzkumné čety 3-141 pěšího praporu, což pro ně byla výzva hlavně z hlediska minimální aklimatizace na časový posun. S aklimatizací však pomohlo podobné počasí, kdy teploty při odletu z České republiky byly blízké těm, co panovaly v Texasu, tedy kolem 34–38 °C. Zahájit cvičení a přesunout se do Fort Hoodu tak brzo po přeletu bylo způsobeno nutností, aby naši vojáci prokázali, že jsou schopni bezpečně obsluhovat zbraně americké pěchoty. Svoji profesionalitu prokázali prakticky okamžitě, když tři dny po příjezdu si všichni vojáci „vystříleli“ americké střelecké odznaky, včetně těch nejvyšších „Rifle – Expert“. Zatímco průzkumníci byli ihned vrženi do výcviku, štábní část měla možnost seznámit se s vojenskou historií Texasu a Texaské národní gardy. To bylo umožněno díky přidělení štábu k 56. pěší brigádě, která měla posunutý výcvikový cyklus oproti 72. pěší brigádě, v její sestavě cvičili průzkumníci. Naši průzkumníci nadále přesvědčovali své americké protějšky o své kvalitě. Je nutné si uvědomit, že Texaská národní garda je složena převážně z dobrovolníků, účastnících se cvičení ve výcvikovém prostoru jednou ročně a tudíž je podobná spíše naší aktivní záloze. Navíc naši vojáci „narazili“ na jednotku

národní gardy, která byla teprve ve třetím roku z pětiletého výcvikového cyklu.

Střelba ze 105mm houfnic

Výcvik, který zde probíhal, byl zaměřen na střelbu a manévr, tudíž oblasti, které naši vojáci mají zažitě a tuto svou odbornost potvrdili při vrcholech zaměstnání – střelbách dvojic a družstva. To, že svými protějšky mohou být vzorem, ocenil i zastupující velitel 3-141 praporu. Odměnou pro naše vojáky pak byla možnost vyzkoušet zbraně, se kterými se dosud neseťkali, včetně odstřelovacích systémů a minometů. Druhá část texaské rotace měla možnost seznámit se s výcvikem štábu u 56. pěší brigády, která je na vyšším stupni vycvičenosti, než již zmíněná 72. pěší brigáda. Na základě kontaktů se svými přímými protějšky tak mohli zjistit, jak pracují jednotlivá oddělení, v čem si jsou blízká a naopak, v čem se odlišují. Pozitivem bylo zjištění, že rozdílů nejsou velké a toho shodného bylo mnohem více, ať už se jednalo o počty vojáků na jednotlivých pracovištích, jejich úkoly i prostředky, které k plnění stanovených úkolů využívají. Štáb měl také možnost se seznámit s činností rot vojenské policie a procesem umístování podezřelých osob do polního vězeňského zařízení. Zážitkem pak byla ukázka střelby baterie 105mm tažených houfnic s podrobným výkladem týkajícím se procesu vyžadování paleb a také ukázka provedení útočné operace s obsazením komplexu budov po zasazení vrtulníky UH-60 „Blackhawk“.

Prohloubení důvěry a spolupráce

Závěrečnou pověstnou „třešničkou na dortu“ bylo setkání v texaském Capitolu s texaským ministrem Rolandem B. Pablosem, jedním z šestičlenné vlády státu Texas. Do ministrovy administrativy patří také mezinárodní vztahy. Po vzájemném představení ministr Pablo zdůraznil českou tradici v Texasu. Svými vojenskými poradci byl utvrzen ve skutečnosti, že Armáda České republiky je nejstarším vojenským partnerem, které Texaská národní garda má, a že spolupráce bude nadále pokračovat na již zavedené vysoké úrovni. Závěrem lze říci, že cvičení v Nebrasce i Texasu byla přínosná pro obě strany. Dobrým zjištěním pak bylo, že i naši vojáci na základních funkcích mohou být vzorem profesionalit a být tak vzory pro své protějšky z Texaské národní gardy. To, co se naopak my můžeme od Američanů stále učit, je úcta na bojovou historii své jednotky, národní hrdost a vojenskou historii vůbec, kdy kořeny vzniku jednotek lze často vysledovat až do 18. století.

Text: npor. Lucie Heiserová a kpt. Dušan Pecha
Foto: archiv 7. mechanizované brigády

Proces stanovení pořadí není o výběru vojáka na konkrétní služební místo, ale o hodnocení obecných kariérních předpokladů

V souvislosti s realizací RMO č. 9/2017 Věstníku Stanovení pořadí vojáků z povolání pro realizaci personálních opatření systému kariér (dále jen „RMO č. 9/2017 Věstníku“) vzniká mnoho otázek a v některých případech i nesprávných odpovědí. Tomu nelze zabránit. Je však důležité poskytovat pravdivé a úplné informace o skutečných cílech, kterých má být zavedením tohoto procesu do praxe dosaženo. Proto bychom vám rádi prostřednictvím A reportu odpověděli na všechny vaše otázky. Ty je možno pokládat přímo prostřednictvím štábního informačního systému na adrese Kovařík Milan – MO 7542 – ŠIS.AČR.

Na začátek je nutné si říci, že proces stanovení pořadí není o výběru konkrétního vojáka na konkrétní služební místo, ale o hodnocení obecných kariérních předpokladů vojáka, které bude možné ihned využít, nebo mu umožní přednostně plnou přípravu pro postup v nejbližším období.

V případě uvolnění konkrétního služební místa bude jako dosud vybírán nejvhodnější kandidát na služební zařazení oprávněným služebním orgánem v součinnosti s příslušným velitelem a se služebním orgánem pro správu vojenské odbornosti. Jako dosud se bude při zařazování na konkrétní služební místo vycházet ze zpracovaných personálních záměrů, závěrů služebního hodnocení a splněných, především odborných požadavků. Systém samozřejmě má nastaveny i postupy, které budou řešit současný stav, který ne vždy odpovídá standardu, anebo mimořádné situace.

Otázky a odpovědi

Pod čarou skončil voják, kterého považuje velitel za schopného, zná jej a vychovává si ho pro zařazení na vyšší služební místo. Nikdo z vojáků, kteří naopak od nás uspěli v pořadí (jsou nad čarou), není z našeho pohledu vhodný k povýšení a nemáme to ani v personálním zámyslu. Není to přinejmenším zvláštní?

Tzv. čára je určena směrným číslem, které vyjadřuje počet služebních míst ve vyšší vojenské hodnosti, který služební orgán pro správu ČVO předpokládá v následujícím období služebně obsadit. Vojákům nad čarou bude věnována zvýšená pozornost za účelem doplnění si scházejících kvalifikačních požadavků – zejména jazykového a kariérového.

Při stanovení pořadí vojáků se největší důraz klade na výsledky služebního hodnocení (možnost získat až 155 bodů z 300 bodů) a na dosavadní služební praxe (možnost získat až 100 z 300 bodů). Další body získává voják za dosažený jazyk, absolvované kariérové kurzy atd.

Hodnocení vojáků v procesu stanovení pořadí provádí komise složené z vojáků vojenské hodnosti minimálně o jeden stupeň vyšší než je vojenská hodnost hodnocených. Tyto jedince navrhli velitelé útvarů jako minimálně dobré a odpovědné vojáky.

Stanovené pořadí je tedy výsledkem plnění úkolů vojákem, jeho hodnocení velitelem, praxe, kterou jsme vojákovi umožnili, a jeho posouzením lidmi, kteří mají osobní zkušenost z postupu, který vojáka čeká.

Pokud tedy z pohledu velitele perspektivní voják „skončil pod čarou“ a nevhodní vojáci pro povýšení „jsou nad čarou“ znamená to pouze, že se nadřížení těchto vojáků k nim v minulosti nechovali standardně – nepravdivě je hodnotili ve služebním hodnocení, ať již kladně nebo záporně, nenavrhovali na vyslání do kurzů ty „správné“ atd.

Při dodržování právních předpisů v personální práci s podřízenými, tedy povinnosti řádně služebně hodnotit, a zachovávaní obecně přijímaných pravidel, tedy přípravy

Jedna otázka na závěr. Na co ukazuje nedůvěra k obsahu služebního hodnocení vojáka od jiné jednotky? Neukazuje náhodou na náš vlastní přístup ke služebnímu hodnocení našich podřízených?

Skončil jsem tzv. pod čarou, co to pro mne znamená?

Na průběhu vaší služební kariéry se nic nemění. Uzlové body v kariéře znáte. Jde o den, kdy vám končí doba rozhodná pro stávající služební zařazení a o den, kdy vám končí tzv. závazek ke službě. Tedy stanovená doba trvání služebního poměru. Nadřížení mají povinnost vás dále odborně připravovat k plnění služebních úkolů,

pro podřízeného na budoucí růst a umožnění získávání dostatečných praktických zkušeností, nemohou být v procesu stanovení pořadí nad čarou vojáci, kteří nejsou vhodní pro kariérní postup.

Je pochopitelné, že nadřízený více důvěřuje ve schopnosti vojáka, kterého zná ze společné služby. Ozbrojené síly České republiky jsou však tak malé a mají tolik úkolů, že si nemohou dovolit luxus osobního poznávání každého vojáka před jeho zařazením k jednotce, nebo naopak kariérní posuny pouze v rámci jednoho útvaru. Proces stanovení pořadí hodnocením všech vojáků jedné hodnosti napříč resortem poskytuje nejen zajímavé srovnání výsledků mezi jednotlivými odbornostmi. Umožňuje „ocenění“ vojáků v rámci jedné odbornosti bez ohledu na to, zda jsou zařazeni u elitní jednotky nebo jinde v resortu.

včetně vysílání do odborných nebo udržovacích kurzů. Bude-li dostatek volných kapacit ve vzdělávacích zařízeních, můžete být vyslán k doplnění svého kariérového nebo jazykového vzdělání. Můžete být nově služebně zařazen, avšak pouze ve stávající vojenské hodnosti, a to i s prodloužením doby trvání služebního poměru. Rovněž vám může být ve stávajícím služebním zařazení povoleno prodloužení doby rozhodné.

V příštím roce, pokud nebudete zařazen na jiné služební místo ve stejné hodnosti, budete opět zařazen do procesu stanovení pořadí a můžete se dostat do počtu určeného směrným číslem.

Odpovědi na další otázky naleznete v příštím čísle.

Text: Milan Kovařík

Inzerce

ARMY VERTICAL

Otevřený přebor Velitele 15. Zp v horském běhu

Termín: 26.-27.9.2017
Místo: Špindlerův Mlýn
Kontakt pro zaslání propozic a přihlášky:
kpt. Eduard Zika (ŠIS), zika@army.cz,
tel. 973 307 375, 601 579 624
Přihlášky: do 20.9.2017 (ŠIS)

HUDY

V září se v České republice uskutečnilo mezinárodní cvičení představených návodčích a leteckých osádek

Ample Strike 2017

Překonání nepřátelské protivzdušné obrany, přímá letecká podpora a tankování za letu. Armáda České republiky čtvrtým rokem navazuje na sérii cvičení Ramstein Rover a Flying Rhino, která byla organizována z úrovně NATO od roku 2002. V letošním roce se na prestižním cvičení podílelo 1 300 cvičících, z toho necelé tři stovky z celkem 18 zahraničních armád. Podruhé od zavedení plně profesionální armády se zapojili také příslušníci aktivní zálohy a vůbec poprvé i záložníci Vzdušných sil AČR.

Těžištěm cvičení v Čechách se stal výcvik představených leteckých návodčích z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Více-nice u Náměště nad Oslavou. Ti provádí navedení na pozemní cíle nejen pilotů lehkých bitevníků L-159 Alca 21. základny taktického letectva Čáslav a letounu JAS-39 Gripen, ale i vrtulníků Mi-24/35 a Mi-171Š, liteských L-39, německých a slovinských PC-9, polských Su-22, maďarských JAS-39 atp. Spojené státy americké na cvičení zapojily vrtulníky AH-64 Apache, letouny B-1 a B-52 a dva tankery KC-135R Národní gardy státu Nebraska. Čeští a američtí piloti spolupracovali zejména na ničení pozemních cílů, včetně simulací v závislosti na možné výzbroji letounu, na schopnostech podvěšené cvičné munice a samozřejmě na zlepšování

dovedností pilotů a maximálního využití schopností jednotlivých letounů a komunikaci s návodčím. Účast tankerů byla nezastupitelná a značně zlepšila možnosti výcviku a celkové doby operačního nasazení. Čeští piloti Gripenů stroje KC-135R Stratotanker ze 155. „Air Refueling Wing“ z americké Nebrasky důvěrně znají a díky nim mohou posunout své schopnosti a procvičit dovednosti tankování za letu, na což jsou vycvičeni téměř všichni naši piloti Gripenů.

Oči pilota

Svou zásadní roli ve cvičení hrají také střediska uvědomování a řízení všech států. Právě 26. pluk velení, řízení a průzkumu ze Staré Boleslavi je zodpovědný

za vyžádání a přidělení vzdušných prostorů pro výcvik. Nepostradatelnou součástí je navedení letounů k tankeru nebo do výcvikových oblastí, včetně navedení letounů na cíl. Letečtí návodčí (Forward Air Control – FAC) mají v armádách NATO dlouholetou tradici. V Armádě České republiky jsou ale poměrně novou odborností. Jejich vznik u speciálních sil se datuje k roku 2003. Úkolem leteckého návodčího jak na cvičení Ample Strike, tak i při „ostrém nasazení“ je podpora pozemní jednotky, kde zodpovídá za určení pozice cíle a následně koordinuje leteckou podporu s manévrem jednotky s důrazem na bezpečnost vlastních sil, pilota a letounu. Po útoku letounu vyhodnocuje účinek použité zbraně na cíl. Zkušenosti z posledního nasazení českých speciálních sil v Afghánistánu v operaci Enduring Freedom (2008–2009) ukazují, že práce leteckého návodčího není jen plánování a ničení cíle, ale i koordinování letecké přepravy jednotky na úkol. Dalším důležitým úkolem, který byl instruktory bedlivě sledován, byla asistence pilotům při vzdušném dozásobení jednotky, včetně navedení dělostřelecké podpory. Výčet úkolů návodčích byl opravdu dlouhý a celkově zhruba třicet návodčích prokázalo svoji profesionalitu, ale i užitekvalo několikaletý výcvik, jenž zahrnuje velmi dobrou komunikaci v anglickém jazyce,

klade vysoké nároky, ale na to jsme cvičeni,” uvedl jeden z návodčích. Všechny potřebné znalosti získávají v akreditovaných školách ve Velké Británii nebo v Německu na základně americké armády. Po návratu ke své jednotce jejich vzdělávání nekončí. Pokračují pod vedením „instructorů“ SUP-FAC (Supervisory Forward Air Controller) doškolením a praktickým naváděním letounů v terénu. Po závěrečném přezkoušení podle NATO směrnice jim je udělena kvalifikace „CR“ (Combat Ready), která jim umožňuje účast na zahraničních misích. Kvalifikace Combat Ready není udělována doživotně, ale musí se pravidelně obnovovat.

Dělostřelečtí návodčí

Je značně komplikované a mnohdy i neefektivní začleňovat představené letecké návodčí, tzv. Joint Terminal Attack Controller (JTAC), do sestavy mechanizovaných a výsadkových rot. Jejich výcvik současně klade vysoké nároky na vhodný personál, a proto je jich počet do značné míry omezen. Z toho důvodu není jejich použití možné na nejnižších taktických prvcích. Současný trend armád NATO směřuje k navýšování schopností dělostřeleckých návodčích a to tak, že své příslušníky vzdělává v problematice blízké vzdušné podpory tzv. Close Air Support (CAS). Takto proškolený personál se nazývá návodčí společných paleb neboli Joint Fire Observer (JFO). „Není naším cílem nahrazovat práci leteckých návodčích. Chápeme nezastupitelnou roli leteckého návodčího a jeho míru odpovědnosti při vyžadování a koordinaci blízké letecké podpory. V našem případě jde pouze o navýšení schopností dělostřeleckých návodčích do té míry, aby byli schopni zprostředkovat popis cíle pro potřeby JTAC nebo pilota leteckého prostředku při plánování

špičkovou orientaci v terénu, bezchybnou práci s mapou a ovládnutí nejmodernějších přístrojů jako je laserový ozařovač, různé typy dálkoměrů, GPS (systémů navigace) a radiostanic. Kromě toho všeho musel každý návodčí prokázat nejen znalost nesené výzbroje a vybavení letounů používaných na cvičení, ale i technické parametry a možnosti přepravních vrtulníků a letadel. To by samozřejmě platilo i při nasazení v misi, kde by byl výčet techniky a výzbroje ještě mnohem obsáhlejší, než tomu bylo na cvičení Ample Strike. „Vy jste vlastně nejtěžší zbraň na bojišti, abych to tak řekl, jelikož letecká munice dělá mnohem větší škody než organické nebo ruční zbraně. Takže ta zodpovědnost je na vás, jak bude dopravena ta nejtěžší zbraň na cíl. Samozřejmě to na nás

Země účastníci se cvičení:

Česká rep.

Chorvatsko

Estonsko

Finsko

Francie

Velká Británie

Německo

Maďarsko

Itálie

Dánsko

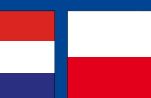
Litva

Lotyšsko

Nizozemsko

Polsko

Slovensko

Slovinsko

USA

Kanada

pozemním cílům na nadřízené velitelství k provedení analýzy a koordinaci dalšího postupu. A právě tyto scénáře a mnohé další jsou procvičovány v rámci cvičení Ample Strike 2017, čímž je vnesen další prvek do navádění na cíl.

Tankování za letu

Pro společný výcvik leteckých návodčích, pozemních jednotek a pilotů je samozřejmě nutné letové úsilí. V půlce cvičení, tedy v době psaní tohoto článku, bylo již realizováno více než 200 letů, piloti členských států NATO strávili ve vzduchu více jak 320 hodin. „Je samozřejmostí, že hostitelská země musí ve prospěch cvičení vynaložit maximální úsilí,“ vysvětlil řídící cvičení plukovník Zdeněk Bauer. Skoro polovinu všech dosavadních letů tak realizovali čeští piloti letounů L-39 Albatros, L-159 ALCA, JAS-39 Gripen a vrtulníků Mi-24/35 a Mi-171Š. Výcvikem v doplňování paliva ve vzduchu prochází naši piloti již několik let. Podmínky kvalifikace se však musí

neustále obnovovat každých šest měsíců. Během letošního cvičení Ample Strike bylo možné se spojit s americkým tankerem KC-135R v desítkách případů, včetně cvičného připojení bez tankování. Doplnění paliva využívala zejména dvojice amerických nadzvukových bombardérů B-1 Lancer a jeden strategický bombardér B-52, kteří se do cvičení zapojují z anglické letecké základny Fairford. Domovskou základnou tankerů na našem území se stalo letiště v Pardubicích. Za zmínku stojí vyjma tankování i vítaná pomoc 200 záložníků z pěších rot Krajských vojenských velitelství (Jihlava, Brno, Pardubice, Praha a Ústí nad Labem) a útvarů Vzdušných sil AČR (Čáslav, Náměšť a Pardubice), kteří se podíleli na ochraně a zajištění bezpečnosti letiště Náměšť jako objektu důležitého pro obranu státu a zároveň plnili úkoly v rámci připravených scénářů po boku vojenských profesionálů.

Text: Michal Voska, foto: autor, Jan Kouba a tiskové středisko cvičení

Armádní veterináři se zapojují do boje se závažnou nákazou na Zlínsku

V České republice se objevil africký mor prasat. Nakažlivá choroba, kterou přenášejí volně žijící zvířata, se k nám dostala neznámým způsobem. Ve hře jsou dovezené potraviny živočišného původu obsahující nakažené maso ze států, kde byl výskyt moru zaznamenán. V rámci podpory IZS v boji s nákazou hlučínští armádní veterináři vyčleňují dvě zásahové skupiny k případnému posílení Státní veterinární správy s hotovostí 12 a 72 hodin.

Prasečí morová rána

Africký mor prasat (AMP) je akutní, vysoce nakažlivé onemocnění prasat podobné klasickému prasečímu moru. AMP je charakteristický vysokou, téměř 100% úmrtností. Touto nákazou může onemocnět prase domácí i divoké všech věkových kategorií. Původcem nákazy bylo prase bradavičnaté (Afrika), od kterého se infikovala klíšťata. Virus se nachází v krvi, tkáňových tekutinách, vnitřních orgánech, sekretech a exkrementech nemocných zvířat. Je vysoce rezistentní vůči nízkým teplotám i vysušení. Onemocnění se projevuje vysokou horečkou až 42 °C, která může podle průběhu trvat i několik dnů. První příznaky se objevují při poklesu teploty. Zvířata jsou malátná, těžce dýchají, nepřijímají potravu, trpí krvavým průjmem, zvrací a mají namodralou kůži. Klinické příznaky se podobají klasickému moru prasat, ale průběh je rychlejší.

Přenos moru

AMP se přenáší přímým kontaktem, nebo nepřímo produkty živočišného původu (balené maso, klobásy...). Nepřenáší se vzduchem, postihuje pouze prasata, není přenosný na lidi a ani případná konzumace infikovaného masa není riziková. Ochrana chovu spočívá zejména v dodržování zásad biologické bezpečnosti – v tomto případě především zamezení kontaktu s volně žijícími prasaty (kvalitní oplocení) a v bezpečnosti krmiva (zákaz krmení kuchyňskými odpady). Dosavadní opatření spočívají v oplocení zhruba čtyřicetikilometrového perimetru a zaváděním elektrických ohradníků. Jejich funkčnost ovšem začíná a končí na spolehlivosti okolí, obyvatel zasažených oblastí a na zdravém rozumu. Elektrický ohradník, s otevřenými bránami přes komunikace, problém nijak neřeší. Je třeba si uvědomit, že prase může denně ujít deset i více kilometrů. Proto je riziko šíření

enormní a pouze včasný zásah odborníků a odstřel může zabránit katastrofě.

Soběstačnost

Rizikové onemocnění, které může v extrémním případě vést až k likvidaci celých chovů (známé případy ptačí chřipky) má přímý vliv na soběstačnost České republiky i s ohledem na udržitelnost zásob při extrémních scénářích. Aktuálně sice dovážíme zhruba 60% vepřového ze zahraničí, ale i 30% produkce vyvážíme, zejména na Slovensko. V případě potřeby a snížení nároků spotřeby na osobu můžeme být s ohledem na výnosnost chovu soběstační. Prasata se oproti jiným hospodářským zvířatům vyznačují vysokou plodností (až 15 selat ve vrhu, zhruba dva vrhy za rok), krátkou dobou výkrmu a rychlou intenzitou růstu. Vepřové maso je tak logicky v České republice nejkonsumovanější s průměrnou spotřebou okolo 42 kilogramů na obyvatele a rok (cca 55% celkové spotřeby masa). Pochopitelně je chov přímo úměrný pěstování obilovin. Z výše uvedeného je patrné, že zachování chovů, likvidace ohnisek nákazy a zamezení šíření má přímý vliv na celou Českou republiku, tedy i na celou Armádu České republiky a její zásobování. Druhým úhlem pohledu je situace, kdy se nákaza nezvládne a my budeme plně závislí na dodávkách ze zahraničí. To vše přímo ovlivňuje řadu aspektů v České republice, o ekonomice a rozpočtu nemluvě.

Zapojení AČR

Armáda se v době psaní tohoto článku zavázala k poskytnutí dvou zásahových skupin pro potřeby posílení Státní veterinární správy. Každou skupinu tvoří dva veterináři, veterinární technik a řidič. První pracuje v režimu dvanáctihodinové hotovosti, druhá v třídenní hotovosti. Vojenský

veterinární ústav prostřednictvím své akreditované laboratoře disponuje špičkovým vybavením, které již dříve pomohlo odhalit řadu nálezů, včetně nedávných závažných vzorků drůbežního masa pocházejícího z Brazílie. Výsledky jsou následně poskytovány celé Evropě a včasné odhalení tak díky našim expertům nemá vliv pouze na Českou republiku. Dalším možným a poměrně logickým zapojením by mohla být účast na ochraně perimetru, kde je nákaza hlášena. Jde o velkou část Zlínska. Pro vojáky by to nebylo poprvé, kdy by byla využita odbornost a technické vybavení pro ostrahu velkého prostoru. Vzpomeňme kupříkladu na nasazení ve Vrbětčích.

Denní rutina

Plukovník Jaromír Vopršal, hlavní veterinární lékař MO, připomněl míru zapojení a nasazení vojáků s veterinární odborností, kterých je v armádě řádově 200, z toho tři desítky veterinárních lékařů. „Pro nás je tato situace poměrně běžná. Uvědomte si, že naši lidé každodenně pečují o zvířata v gesci resortu MO, ať již jde o sportovní koně, které využívají pětibojáři z Dukly, služební psy, služební dravce používané pro biologickou ochranu letišť nebo zvířata využívaná k vědeckým a pedagogickým účelům. Pečujeme i o zvířata Vojenských lesů a statků, máme vlastní laboratoře s každodenním odběrem vzorků. Podílíme se na biologické ochraně vojsk. Pro nás je každý den reálným, ostrým nasazením. Jediné dny, kdy cvičíme, jsou v rámci cvičení Nákaza, do něhož jsou zapojeny i další složky IZS, které mohou naplno využít našeho potenciálu v reálném prostředí,“ uvedl plukovník, jenž se též podílí na souboru konkrétních opatření k ochraně zvířat a lidí, které vymezuje veterinární zákon 166/1999 Sb.

Text: Michal Voska, foto: František Meierl

Inzerce

19. setkání Asociace křesťanů v armádě

28. září – 1. října 2017

v Pastoračním centru Pernink (bývalá fara)

Jsi voják – křesťan a chceš strávit víkend s podobně smýšlejícími?

AKA pro tebe pořádá každý rok víkendové setkání ve společenství vojáků a jejich přátel.

Program konference ♦ setkání s vojenskými kaplany ♦ přednášky ♦ pouť k základnímu kameni vojenského kostela na Doupově ♦ výlety s poznáním zajímavostí okolí ♦ rodinné společenství ♦ setkání se zahraničními hosty ♦

Info: www.aka-acr.cz

Příhlášky a podrobné informace:

prap. Vladan Vlček, e-mail: vladan.vlcek@seznam.cz

tel. 603 952 642

Toto setkání pořádá Asociace křesťanů v armádě za přispění

Duchovní služby AČR

Cena s plnou penzí: dospělí 1 100 Kč ♦ děti 900 Kč

Nejtěžší je NAJÍT figuranta

Maskování ran a zranění má v rámci výcviku Armády ČR velký význam

Maskovat zranění tak, aby vypadala zcela reálně, to je umění, které neovládají jen maskéři u filmu, ale své místo má i v armádě. Ve scénářích cvičení totiž obvykle nechybí simulace těžkých zranění a namaskovat amputace končetin, poranění hrudníku, výbuch granátu nebo popáleniny, to je parketa pro nadrotmistryni Alžbětu Dubrovayovou z Agentury vojenského zdravotnictví v Hradci Králové, které se neřekne jinak než „Lady blood“.

Předtím, než se Alžběta Dubrovayová dostala v roce 2016 do Hradce Králové k Agentuře vojenského zdravotnictví, působila jako zdravotník u 13. dělostřeleckého pluku v Jincích. Jedním z bodů její funkční náplně byla i výuka vojáků v poskytnutí první pomoci. Spolupracovala i s Policií České republiky, kam chodila vypomáhat při zdravotnickém školení nováčků. A tady došlo k prvnímu impulsu, když měla vytvořit modelovou situaci zranění. Prošla kurzem maskéra a nyní působí také jako jedna z maskérů poranění, kteří jsou v Armádě České republiky.

Hmota, voda, med, barvivo

„Začátky byly úplně příšerné, chodila jsem s maskovacím kufrům, kde máte všechna poranění připravená, jen se nalepí

na kůži,“ vzpomíná zdravotní sestra. „Nebylo to nic moc. Nedalo mi to a začala jsem se zajímat, jak udělat poranění tak, aby bylo skoro k nerozeznání od reality.“

Velkou výhodou pro ni bylo, že je zdravotnice. „Znalosti poranění jsou základ,“ pokračuje nadrotmistryně. „Když je poraněná tepna, musím vědět, odkud má krev vytékat, aby to bylo skutečné tepenné krvácení. Pokud jsou to devastující zranění končetin, musím vědět, jak tato zranění vypadají v reálu. Ne všechno jsem viděla na vlastní oči. Klasické zlomeniny nebo zranění po autonehodách, to jsem zažila v nemocnici, ale otevřený hrudník po výbuchu granátu, nebo vyhřezlá střeva z bříšní dutiny, tak s tím jsem se zatím nesetkala. Přišli na řadu zkušenosti kolegů, kteří prošli praxí v zahraniční misi, a samozřejmě jsem prostudovala množství materiálů.“

Základem pro maskování jsou divadelní barvy, které jsou na vodní a krémové bázi. Ty slouží ke kamufláži modřin a dokončení ran. „Pro tzv. ‚fofr‘ maskování mám velkou spotřebu hmoty, která se připravuje jako odpalovaná těsto, to znamená hladká mouka, kyselina citronová, olej a voda,“ směje se maskérka. „Hmotu si připravuji před akcí,

proto potřebuji znát přesný druh poranění, které mám na figurantech připravit. Dále používám dva základní druhy krve, takzvanou pastu, která slouží k vykreslení spodiny rány a jejích okrajů. Připravuji ji z vody, potravinářského barviva a arabské gumy, přidávám i jar, to proto, aby hmota na ráně držela. Druhá krev je tekutá a je doslova a do písmene sladká, protože je z medu, vody a potravinářského barviva. Tímto dotvářím rány, ze kterých vytéká krev. Při tomto krátkodobém maskování pak všechno zafixuji Akutolem.“

„Stodvojka“ – perfektní spolupráce

Při prezentaci daného zranění si musí maskéři připravit dopředu téměř všechno. Nejtěžší na celé práci je najít dobrovolníky-figuranty, kteří se propůjčí k tomu, že si je maskéři na několik hodin vezmou do parády. Výsledek však stojí za to.

„Perfektní spolupráce byla se 102. průzkumným praporem v Prostějově,“ vzpomíná nadrotmistryně. „Při plánování závodu Průzkumné hlídky 2016 mě organizátoři přizvali už na rekognoskaci. Domluvili jsme se přímo na místě, ve kterých lokalitách budou ranění a jaké druhy zranění budu simulovat. Byla tam například naplánována nehoda Kajmana. Přiznám se, že na vlastní oči jsem tento typ vozidla nikdy neviděla. Kluci mi ho ukázali a vysvětlili mi, jaká zranění mohou vzniknout. Nebo měl vybuchnout granát v místnosti. Zde potřebuji znát, co to bude za místnost a jaký druh granátu to bude. Tohle všechno musím při maskování zranění zohlednit, aby to bylo jako ve skutečnosti. Proto jsem organizátorům ze ‚stodvojky‘ byla vděčná, že mě zahrnuli již do přípravy.“

Odnesl to brácha i přítel

U 102. průzkumného praporu měla maskérka ve scénáři i mrtvolu. Bylo jí líto figuranta, který by musel osm hodin ležet bez hnutí, proto byla lepší figurína. „Musela jsem udělat odlitek lidského těla, navíc jsem musela docílit i toho, aby měl lidskou váhu,

kdyby vojáci s figurínou manipulovali, aby to neměli zas tak jednoduché,“ popisuje svoji práci nadrotmistryně Dubrovayová. „Odtřpěl to brácha, kterého jsem chudáka obmotala sádrovými obinadly. Do přípravy se zapojil i můj partner, který mi pomáhá při všech větších akcích a vymýšlí, jak všechno vylepšit. Namaskovala jsem tu figurínu a trochu ji rozšvihala. Výsledek byl perfektní a všichni byli nadšeni. No, a pak dorazíte na místo, kde se akce odehrávala, příprava zabrala i několik dnů, a nakonec to všechno musíte zničit. Ale i to k naší práci patří.“

Clean Care prověřilo i maskérku

Velkým oříškem se pro Alžbětu Dubrovayovou stalo mezinárodní cvičení Clean Care 2016, kdy před maskováním zraněných figurantů byla pod tlakem, protože neznala dopředu druhy poranění.

„Musela jsme se připravit úplně na všechno, protože z důvodu utajení jsem dopředu nevěděla, jaká přesná zranění budu muset v rámci tohoto cvičení simulovat,“ vzpomíná nadrotmistryně Dubrovayová. „Nebylo to vůbec jednoduché. Naštěstí jsem měla vedle sebe odborníka z CoE CBRN Vyškov, který mi doplnil potřebné znalosti v oblasti MIXTŮ – poranění sdružených se zasažením zbraněmi hromadného ničení. Poradil opravdu se vším, včetně tropické horečky: ‚Tady to musí být červené a opocené.‘ To fakt byla paráda. A navíc jsem tu získala mnoho zkušeností, protože k poranění po útoku zbraněmi hromadného ničení hned tak nepřijdu.“

musí pořádně zaschnout. Ale figuranti s tím prošli od prvotního ošetření, transport přes dekontaminaci sprchou, až po očištění rány kartáčem. Konečný výsledek naší několika-hodinové práce byl fascinující. Ale když si vzpomenu na ty chudáky figuranty, které jsem trápila, tak mi jich opravdu bylo líto.“

Amputace i skalpace hlavy

I maskéři mají některá zranění raději a některá méně. „Libuji si v amputacích,“ usmívá se Alžběta Dubrovayová. „Ty mi jdou, i když je to časově náročné, zvláště pro figuranta, tak výsledek je senzační. Mnozí nezasevěni se přesvědčují, zda jde o kamufláž. Nebo taková skalpace hlavy, to je taky úžasné. Ale na začátku každého maskování se opakuje stále stejná situace – najít figuranta, a to považují na naší práci za to úplně nejtěžší.“

Nadrotmistryně Alžběta Dubrovayová je zatím jedinou maskérkou, která při Agentuře vojenského zdravotnictví působí.

Maskování reálných zranění má v Armádě České republiky velký význam. Poskytnutí první pomoci je totiž součástí výcviku všech jednotek české armády, a pokud se v něm vojáci setkají s reálným simulovaným zraněním, při ostrém zásahu je pak nepřekvapí.

Vojenské lezení netradičním pohledem

Dva roky PŘÍPRAV

Slunce se kloní k západu. Vánek nese vzduchem kouř táborového ohně. Sedím na vrcholku skály a pozoruji rovinu Hané, která se topí v bílém moři. Ze dna údolí, kde leží camp naší osady Štěkajících vran, ke mně doléhá zvuk kytary. Pomalu píseň končí a kamarádi odcházejí k Zrzavému pavíánovi posedět s ostatními trempy z okolních osad. Má víčka pomalu těžknou a vzpomínky mě vracejí zpět k pondělí, kdy pro mne začal Instruktorový kurz Vojenského lezení a jeden z nejtěžších týdnů v mém životě.

Teploměr ukazuje 30°C a já zakládám poslední karabinu do jistího stanoviště na vrcholu stěny. Poslední kontrola celého „Standu Horských vůdců“. Sebemenší chyba a vše je ztraceno, celý rok přípravy. Vedoucí instruktoři jsou nároční a neoblomní. Do kurzu nepustí nikoho, kdo nezvládne vylézt převis, vypnout lano, „vyprusíkovat“ a slanit. Jirka a Petr z Chrudimi, kteří se mnou prošli letošním Zdokonalovacím kurzem ve Vyškově, nezvládli vstupní přezkoušení a vrací se zpět k útvaru. První den je za námi a my se přesunujeme z Vyškova na sever do Hrubého Jeseníku, kde strávíme zbytek týdne na cvičných horolezeckých skalách Velký Rabštejn.

Celé úterý je plné nových technik, které naši skupině lektoruje aspirant na Vedoucího instruktora Vojenského lezení Mira Beneš ze Strakonického útvaru. Záchrané techniky Hoi, Straussova metoda, Slanění se zraněným na více lanových délek a další nás s kamarádem Šimonem nadchly. Doplnit si vzdělání o tyto záchrané techniky bylo mým cílem již během Zdokonalovacího kurzu. Nejzajímavější částí celého dne se stává přednáška garanta Vojenského lezení, majora Vladimíra Michaličky z Vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu

Univerzity Karlovy o MTI (Mountain Training Initiative), jenž fakulta garantuje, a do které díky úsilí Velitele Vojenského oboru tento rok AČR vstupují. Jedná se o sdílení lezeckých zkušeností, instruktorů a výcvikových prostor napříč armádami Evropy. Doufám, že až se stanu instruktorem Vojenského lezení, budu se také moci zúčastnit zahraničního výcviku. Bohužel je zatím takový výcvik dle slov „starých máz lezení“ vyhrazen pro jiné než instruktory vojenského lezení.

Celou středu je ve vzduchu cítit zvláštní nálada. Od rána se mi nedaří. Nejdříve pád při běhu na pět kilometrů na rozcvičce a teď mi nejde vystavět postupově jištění. Obávám se, že můj metodický výstup zaměřený na postup lanového družstva nemůže Vedoucí instruktor Slávek Matuška ohodnotit lépe než slovem slabé. Během večere u šestého knedlíku přemýšlím, co budu večer dělat. Zda je lepší opakovat si se Šimonem uzly a techniky na čtvrtěční

zkoušky nebo jít spát. Při svém přemítání pozoruji běžce, jehož silueta se vyjímá proti zapadajícímu slunci nad skalami. Na Rabštejně nic neobvyklého. Cyklistů, lezců a běžců je tu touhle dobou mnoho. Jenže s tímhle chlapem není něco v pořádku. Proč sprintuje a chvílemi padá? Když se přiblíží, lze rozeznat hlavu zalitou krví. Žádný odpočinek! Zásah! Ve skalách se zřítíl paraglidista na rodinu, která lezla u „Květiny“. Nevím co dřív. Jarda s Ondrou zraněnému poskytnou první pomoc. Jirka s Honzou a Sašou berou své věci a běží do skal na pomoc. Za nimi vyráží další. Berou vše, co je potřeba. Nosítka UT 2000, dlahy, obvazy... Zdáli je slyšet naříkání zraněných.

Ondra, zdravotník z Kbel, se ujímá velení celé záchrané operace. Dcera rodičů leží s otevřenou zlomeninou stehenní kosti pod

kde vlaje vrchlík padáku. K poslednímu zraněnému slaňuje Tomáš a Honza. Studenti Vojenského oboru UK Praha zatím připravují UT 2000 k transportu zraněných. Díky veliteli zásahu všichni ví, co mají dělat. Jen já stojím s otevřenými ústy. Petra s Jirkou vytahují zraněnou ženu na náměstíčko, Tomáš slaňuje se zraněným na zádech a Saša s Martinem spolu se studenty snáší těžce zraněného paraglidistu k vozidlu Horské služby. Až teď mi dochází, že jde o cvičný zásah. Vše působí tak opravdově a věrohodně, že od reálného zásahu se to neliší... Dlouho do noci probíhá vyhodnocení zásahu ze strany instruktorů.

K smrti unaveni padáme do postelí. Ráno nás čekají zkoušky. Zvládl jsem všechna témata na přezkoušení, během nichž na mě vedoucí instruktor nenechal nit suchou. Vedení vojáků v horách, test teoretických znalostí, vypínání lan, záchrané techniky

a lezení na obtížnost. Hrana Riga a cesta Sbohem armádo nás prověřila. Na louce pod Rabštejnými skalami stojí nastoupené kurzy patnáctého ženijního pluku, Vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy a Vojenské akademie Vyškov k slavnostnímu ukončení kurzu. Po mě levicí vidím Petra, před ním Honzu, za mnou stojí Šimon. Chvilu, na kterou jsem čekal bezmála dva roky. Dva roky práce, lezení, příprav. Z rukou garanta Vojenského lezení přijímám lano jako symbol přátelství a cesty nového instruktora. Vedoucí instruktor Slávek Matuška mi předává sedací úvazek jako symbol bezpečí a cesty k výšinám. A chvíle, na kterou čekám. Plukovník padre Jan Böhm mi na hlavu pokládá bílou horolezeckou přilbu jako symbol nové instruktorské čistoty a korunu moudrosti.

text: mjr. Vladimír Michalička, rtm. Jan Příkazský, foto: prap. Pavel Kovářik

Inzerce

Velitel 14. pluku logistické podpory a Organizační výbor zve všechny zájemce na:

ARMÁDNÍ BĚHY

LETIŠTĚ 2017

5. října

DISCIPLINY:

- Půlmaratón (21.097,5 m)
- Štafetový půlmaratón (3x 5000 m, 1x 6.097,5 m)
- Projížďka na in-line bruslích na trati půlmaratonu (21.097,5 m)

CO MÁM DĚLAT KDYŽ SE CHCI ZÚČASTNIT?

- stáhnout přihlášku z propozic nebo na <http://armadnibehy.txt.cz/>
- zaslat přihlášku organizačnímu týmu nejpozději do 27. září 2017
- přinést na prezentaci potvrzení od lékaře

Organizační tým:
nrtm. Tomáš Sova,
nrtm. Robert Škořepa

VÚ 4854 Pardubice
tel:
(973) 242 076, 739 903 682

e-mail:
armadnibehy@seznam.cz
http:
<http://armadnibehy.txt.cz/>

Harmonogram:

- 7:00 příjezd do posádky Pardubice-Letiště, posádkový klub
- 7:00 - 9:00 prezentace, rozdání startovních čísel
- 9:00 - 9:15 představení trasy závodu, seznámení s bezpečnostními pravidly a organizací závodu
- 7:15 - 9:45 převlečení, uložení osobních věcí a individuální rozsvícení
- 9:45 - 13:00 projížďka in-line bruslích a kolech na trase půlmaratonu
- 9:45 - 9:55 seřazení před startem Půlmaratonu a štafety
- 10:00 - 13:00 start a průběh závodů Půlmaratonu a Štafety
- 14:00 vyhlášení vítězů, předání cen a ukončení závodu v podhradí hradu Kunětická Hora
- 12:30 - 14:00 svoz závodníků do prostoru startu, osobní hygiena
- 15:00 ukončení akce "Armádní běhy 2017"

„Ztracenou“. Koutkem oka vidím Jardu, jak se spouští z „Kamene mudrců“ ke zraněné ženě, která leží v bezvědomí pod Druhou věží. Na protější straně Petr podává lezecký výkon svého života. V kanadách přelézá „Donaldovu“ cestu a míří na vrchol věže,

Kolja, ale ne ten od Svěráka

V červenci letošního roku zveřejnilo Ministerstvo obrany elektronickou databázi www.inmemoriam.army.cz, jejímž cílem je dát jména a tváře lidem, kteří položili život za naši vlast. A to ať již během služby doma v České republice, či během zahraničních misí. Také A report by rád přispěl k tomuto velice prospěšnému dílu. Postupně budeme zveřejňovat příběhy vojáků, kteří položili své životy během služby v Armádě České republiky. Čest jejich památce.

„Připomínalo to průjezd kolony tanků. Někdo křičel, ať všichni okamžitě utíkáme pryč. To už tady ale byla obrovská lavina bahna a kamenů, která s sebou sebrala vše, co jí stálo v cestě a úzkou roklinu proměnila na široké údolí končící daleko v řece. Srazila nejen naše vozidlo, ale také dva kamarády,“ líčila kritické okamžiky onoho 3. května 2007, kdy zahynul rotný Nikolaj Martynov tisková mluvčí kontingentu poručice Lada Kovářová. „Některí z vojáků měli to štěstí, že je zachytil pouze okraj laviny bahna a kamení. Na poslední chvíli tedy vyvázli jen s drobnými zraněními. Přival horniny rozdělil patrolu na dvě skupiny. Nebyl čas na paniku. Všichni jsme viděli tu sílu přírodního živlu. Bylo nám jasné, že se situace může kdykoliv o pár metrů dál opakovat. Věděli jsme, že dva z nás chybí. Nebylo však v našich možnostech v tomto okamžiku zahájit jakoukoliv záchrannou operaci. Všude kolem nás byla tma, bouřka neutichala. Celá ta obrovská masa bahna se jako láva pohybovala k řece.“

Přihlásil se k výsadkářům

Ale začneme od začátku. Nikolaj se narodil v říjnu 1979 v Moskvě, kde také absolvoval první ročníky školní docházky. V roce 1993 se přestěhoval společně se svým dvojčetem Alexandrem za svou matkou, která v té době již delší dobu žila v České republice. O pět let později získal Nikolaj Martynov české občanství. Mezi tím stihl vystudovat Střední odborné učiliště v Plzni a stal se z něj řezník-uzenář. V tomto oboru také až do nástupu vojenské základní služby ve Vyškově pracoval. Po jejím skončení se rozhodl pro kariéru profesionálního vojáka a přihlásil se k 43. výsadkovému mechanizovanému praporu. U tohoto útvaru

postupně působil jako ženista ženijního družstva velitelské roty, starší ženista skupiny EOD průzkumné čety, starší specialista 2. výsadkové roty a od dubna 2005 jako průzkumník průzkumné čety velitelské roty.

V dubnu 2000 nastoupil do své první zahraniční mise SFOR II v Bosně a Hercegovině. V letech 2003 a 2006 působil misi KFOR Kosovu. Když v dubnu 2007 odléhal jako starší specialista průzkumného odřadu 5. kontingentu AČR do afghánského Fayzabádu, patřil tedy již k ostříleným harcovníkům. Mezi ostatními vojáky byl velice oblíbený, každému totiž nezištně rád pomohl. Většina z nich ho oslovovala familiárně přezdívkou Koljo.

Patrola do nově objevené vesnice

První květnový den dostal za úkol společně s dalšími vojáky zajišťovat patrolu do nejvzdálenějšího distriktu Koran va Munjan. Správní vesnice Skazer byla vzdálena od základny více než 200 kilometrů. Trasa přesunu byla velice náročná, vedla napříč horami s nadmořskou výškou vyšší než dva tisíce metrů. Patrola měla zmapovat bezpečnostní situaci v tomto strategicky velice důležitém distriktu při hranicích s Pákistánem, uskutečnit několik humanitárních projektů a zároveň hledat možnosti pomoci této extrémně chudé oblasti.

Naši vojáci po určitých komplikacích s technikou dorazili do jediného zdravotního střediska v této oblasti, kde místnímu lékaři předali generátor. Zároveň probrali možnost opravy tohoto střediska. Zdravotnice kontingentu navíc konzultovala s lékařem léčbu některých pacientů a předala mu

Nikolaj Martynov
29. 10. 1979 – 3. 5. 2007

zdravotnický materiál. Pak se konvoj vydal do správního centra této oblasti, vesnice Skazer. Odtud pokračoval do Paskoranu a dále do horské vesnice Sahran, nacházející se v nadmořské výšce tři a půl tisíce metrů. Tu objevili vojáci ISAF jen několik dní předtím. Nebyla totiž zakreslena na žádných mapách. Patrole se zde podařilo shromáždit informace o bezpečnostní situaci, možnostech pohybu ozbrojenců a pašeráků z blízkého Pákistánu. Česká zdravotnice ošetřila některé místní pacienty. Naši vojáci navíc předali humanitární pomoc, konkrétně školní pomůcky.

Zpátky na základnu

Odpoledne se patrola přesunula k místu, které bylo vybráno jako vhodné pro přenocování. Muselo totiž splňovat určitá bezpečnostní kritéria. Po bezproblémovém přespání v této oblasti všechno naznačovalo tomu, že vojáci mají nejkritičtější část cesty za sebou. Zbýval jen přesun zpátky na základnu. Vraceli se po cestě, kterou v minulosti již projely stovky patrol. Zhruba čtyřicet kilometrů před základnou se ale náhle změnilo počasí. Drobný déšť, který se začal snášet ze zatažené oblohy, nevěstil ale nic mimořádného. Ten v těchto oblastech stejně nečekaně jak přichází, tak i odchází. Patrola se přesunovala po úzké cestě vytesané v úbočí horského masivu. Asi dvacet metrů pod ní tekla řeka plná vody z tajícího sněhu z hor. Nikdo neměl ani tušení, že dál

Bratr Nikolaje Martynova Alexandr (vpravo)

v horách je bouřka mnohem silnější a že se blíží nebezpečí. V té době také kolona ztratila spojení s poslední vozidlem.

Ukázalo se, že se pod ním utrhla cesta. Kromě drobných zranění a pohmožděnin byla posádka v pořádku. Problém byl ale s vyproštěním vozidla, které se nedařilo vytáhnout. Právě na jeho vyproštění se podílel jak Nikolaj Martynov, tak i jeho kamarád Miloš Prášil. Za dané situace bylo tedy nezbytné ze všeho nejdříve zajistit materiál, zbraně, munici a informovat základnu o problémech, které nastaly.

Smrtící lavina

Zatímco vojáci vyprošťovali materiál, ze základny vyrazil záchranný tým. Stačilo však pár desítek sekund a mírný déšť se proměnil v burácející bouři, kroupy a silný vítr. V tomto nečase slezl Miloš Prášil k havarovanému vozidlu, ze kterého vyndával zavazadla a přivazoval je na lano. Na jeho druhém konci byl rotný Martynov. Ten vytahoval materiál nahoru a předával jej dalšímu příslušníkovi patroly.

V tom se ozval zvuk, který později Miloš Prášil popsal následujícími slovy:

„Najednou mne překvapil hluk, který se z počátku podobal zvuku Kamazu. Hlavou mi probleskla otázka, jestli se tudy nákladnímu vozidlu podaří projet, ale věděl jsem, že zbytek jednotky si to nahoře hlídá. Lomoz připomínající Kamaz však ve zlomku vteřiny přerostl v dunivý ohlušující rachot. V první chvíli mne napadlo, že se pod velkým nákladním autem nad námi utrhla kus cesty a padá na nás...“

Obrovskou lavinu bláta a kamení, která se nezadržetelně blížila, ale nezpůsobil Kamaz. Asi o osm kilometrů výše v horách ji uvolnil přivalový déšť. Mohutná masa materiálu nabírala stále větší rychlost. Ze strže, ve které v té době stále ještě usilovně pracovali Nikolaj Martynov a Miloš Prášil, již nebylo úniku. Lavina oba vojáky smetla dolů do řeky. Zatímco Miloš Prášil přečkal noc díky obrovskému štěstí s těžkými zraněními dole v řece, Kolja zaplatil cenu nejvyšší. Po převozu do vlasti byl pochován na hřbitově ve Štěchovicích u Plzně. Posmrtně byl povýšen do hodnosti praporčíka a vyznamenán záslužným křížem MO ČR III. stupně.

Připravil: Vladimír Marek,
foto: www.inmemoriam.army.cz
a archiv A reportu

Zaujalo nás v poslední době

První srpnový den zahájilo vojenskou kariéru v zařízeních vyškovského Velitelství výcviku – Vojenské akademie celkem 413 nových studentů Univerzity obrany, což je téměř o pětinu více, než tomu bylo v loňském roce. Prezentace vojenského studia ze strany Univerzity obrany a Ministerstva obrany ve spolupráci s činností rekručních středisek tak přinesly nárůst, který je v souladu se současným trendem navýšování početních stavů Armády České republiky.

Místo dresů si oblékli vestu s ocelovými pláty a místo na hřiště vyrazili do přírody. Řeč je o neobvyklé letní přípravě pardubických basketbalistů, na níž se velkou měrou podíleli pardubičtí logistci. Právě ti sportovcům v minulých dnech připravili intenzivní výcvik, kde nechybělo stavění přístřešků, příprava stravy, noční přesun se zátěží a mnoho dalších překvapení.

V Topičově salonu v Praze byla počátkem září zahájena výstava obrazů druhoválečného veterána a zároveň také Kupkova žáka Karola Molnára (1903–1981). Nad výstavou převzali záštitu prezidenti České a Slovenské republiky Miloš Zeman a Andrej Kiska.

Senát schválil novely branného zákona a zákona o službě vojáků v záloze. Díky těmto novelám se vojákům v aktivní záloze zvýší odměny a odstraní se některé další nejasnosti. Tyto změny již poslanci podpořili na konci června. Pokud změny podepíše prezident republiky, začnou platit již tento podzim.

Příslušníci 3. leteckého poradního týmu, kteří se nedávno vrátili ze zahraniční mise v Iráku, pomohli dobré věci. Založili dobrovolnou sbírku, která pomůže malému Mirkovi Piskačovi v boji s dětskou mozkovou obrnou. Její výtěžek předali vojáci nemocnému během slavnostního nástupu vojáků po návratu ze zahraničních operací na pražském Vítkově.

Zástupci aliančního velitelství vzdušných sil z německého Ramsteinu (HQ AIRCOM) provedli inspekci stavu alianční infrastruktury pořízené prostřednictvím programu bezpečnostních investic NATO (NSIP) na leteckých základnách Čáslav a Náměšť nad Oslavou. Během týdne trvající inspekce byl detailně prověřen stav aliancí požadované letištní infrastruktury a její celkový stav byl vyhodnocen jako výtečný.

Ve Vojenském technickém muzeu Lešany u Týnce nad Sázavou se odehrál svátek všech příznivců vojenské techniky. Vojenský historický ústav Praha (VHÚ) tentokrát pro návštěvníky připravil jako hlavní bod programu ukázkou, v níž se odehrálo střetnutí připomínající boje mezi americkou a německou armádou za druhé světové války. Součástí byla i ukázka novodobých výrobků domácího zbrojního průmyslu. Tradice Tankových dnů v Lešanech trvá již patnáctým rokem a za tuto dobu navštívily akci již stovky tisíc diváků. A zájem stále trvá – i na letošní 15. ročník se přišlo podívat několik tisíc příznivců vojenské historie. K vidění byla těžká vojenská technika včetně tanků, a to jak ze sbírek Vojenského historického ústavu Praha, tak nejrůznějších organizací, spřátelených spolků a sdružení, především klubů vojenské historie. Významným dílem se na letošním dni podílela Armáda České republiky.

Na konci srpna se v Brně a Štěpánově uskutečnilo na pozvání ředitele Sekce podpory MO generálmajora Jaromíra Zůny dvoudenní bilaterální setkání nejvyšších představitelů logistiky české a rakouské armády. Cílem jednání bylo vzájemně se informovat o koncepčních změnách a dalších směrech rozvoje logistické podpory na národních úrovních a rovněž posoudit stávající úroveň dvoustranné spolupráce obou armád v oblasti logistické podpory.

Na konci srpna se uskutečnilo v pražských Dejvicích další kolo Army testu, který se v posledních měsících díky nadšení organizátorů úspěšně šíří po celé České republice. Připravené vojenské disciplíny si na něj přišlo vyzkoušet hned několik desítek zájemců od malých dětí až po dospělé.

Handicapované děti, pacienti s rakovinou či lidé postižení povodněmi – to zdaleka nejsou všichni, které příslušníci 25. protiletadlového raketového pluku někdy podpořili nebo jim pravidelně pomáhají. Právě v těchto dnech vrcholí u vojenského útvaru ve Strakonici další charitativní sbírka. Tentokrát má pomoci talentovaným dětem, jež nemají dostatek finančních prostředků pro rozvoj svého nadání.

Ministr obrany Martin Stropnický se setkal s premiérem Bohuslavem Sobotkou, aby podrobně bilancovali o uplynulých čtyřech letech funkčního období resortu. Probrali řadu témat. Tím nejdůležitějším bylo zvyšování rozpočtu armády, uzavření nákupů nové a modernizované techniky či nábor vojáků.

Chirurgy z Fakultní nemocnice Motol přepravili armádní letoun do Brna. Na dvě stě kilometrů vzdálenou kliniku letěli specialisté k transplantaci plic, ledviny a pankreatu. Šlo o bleskurychlou akci, neboť plíce musejí být v novém těle nejlépe do šesti hodin. Letos je to už osmnáctý případ, kdy se kbelští letci podíleli na záchraně lidského života. Převážně se jednalo o přepravu hrudních orgánů.

Vojáci na misi v Afghánistánu proškolili v kurzu o šíření a likvidaci požáru. Kurz zahájili teoretickou přípravou, při které byly probrány způsoby vzniku a šíření požáru. V této části byla také řešena protipožární prevence. Následovala prohlídka hasičské techniky na afghánské základně HKIA v Kábulu. V praktické části kurzu si každý z účastníků vyzkoušel zásah ručními hasicími přístroji, a to jak práškovými, tak na CO2.

Předseda vlády České republiky Bohuslav Sobotka navštívil 74. lehký motorizovaný prapor v Bučovicích. S velitelem pozemních sil generálmajorem Štefanem Kaletou jej v prostorech kasáren přivítal velitel 7. mechanizované brigády plukovník Pavel Lipka a velitel bučovického praporu podplukovník Přemysl Štěpánek.

Za účasti zástupců resortu obrany a Generálního štábu AČR se uskutečnila vzpomínková setkání u příležitosti 73. výročí Slovenského národního povstání, která ve spolupráci s Ministerstvem obrany ČR organizoval Český svaz bojovníků za svobodu.

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář zorganizoval za přítomnosti ministra obrany Martina Stropnického krátké přátelské setkání zástupců velení Armády České republiky s medailisty – letošními mistry světa – zlatou oštěpařkou z Londýna kapitánkou Barborou Špotákovou a zlatými z račického šampionátu kanoistou praporečkem Martinem Fuksou a kajakářem praporečkem Josefem Dostálem z Armádního sportovního centra Dukla.

Lidé si na našem velitelství musí umět vyjít vstříc, říká mimo jiné v tomto rozhovoru ředitel KVV Karlovy Vary plukovník gšt. Jaroslav Kořínek

Jako jedna velká rodina

Ředitel Krajského vojenského velitelství (KVV) Karlovy Vary plukovník gšt. Jaroslav Kořínek v minulosti velel četě, rotě i praporu. A právě proto tvrdí, že ví, co práce s lidmi obnáší. Činnost na jejich velitelství je prý značně odlišná od služby u bojových jednotek.

„Mnoho lidí si myslí, že si tady žijeme jako v bavlnce. Ten, kdo práci na úřadě pozná blíže, pochopí, že tomu tak zdaleka není,“ říká plukovník Kořínek. „Zde musí mít lidé k sobě mnohem blíže. Týmová práce na velitelství se dá přirovnat k soužití v domácím prostředí. Zejména proto, že si lidé musí umět vyjít vstříc a vzájemně se v nutných případech zastoupit v plnění

služebních a pracovních povinností.“ Jeho názory na některé další záležitosti přinášíme v tomto rozhovoru.

Jaké hlavní úkoly plníte v poslední době?

V současnosti se zaměřujeme, kromě každodenních správních činností, které nám vyplývají ze zákona a ostatních nařízení a předpisů i mobilizačních povinností,

hlavně na oblast práce s vojáky v záloze a s vojáky, kteří přicházejí na dobrovolná cvičení. Snažíme se při nejrůznějších akcích na veřejnosti zvýšit nábor do naší pěší roty. Zájem je hlavně proto, že byla nastavena nová mírnější pravidla pro přijetí do aktivní zálohy OS ČR. Zatímco v minulém roce se nám hlásilo 25 lidí a byl přijat jeden, letos jich bylo z podobného počtu přijato už 16. Nutno přiznat, že se nám hlásí i ti, kteří v minulosti neprošli přísnými zdravotními prohlídkami a dnes tuší, že by projít mohli.

Nedílnou součástí naší práce je i součinnost se základními a ostatními složkami Integrovaného záchranného systému. To znamená, že se pravidelně účastníme koordinačních jednání ke krizovému řízení. Plníme samozřejmě celou řadu dalších odborných úkolů, ale na tyto oblasti se asi v současné době zaměřujeme nejvíce.

Na jaké úrovni je vaše spolupráce s vedením kraje a dalšími krajskými institucemi?

Spolupráce s paní hejtmankou, krajským úřadem i dalšími krajskými institucemi je výborná. Dovolil bych si ji označit za nadstandardní. Vedení kraje přikládá bezpečnostním otázkám velkou váhu a neomezuje se jen na Hasičský záchranný sbor a Policii ČR jako základní prvky IZS, ale vnímá roli armády jako velmi důležitou. Ostatně já sám jsem členem Bezpečnostní rady kraje a Povodňové komise kraje. Pracovníci KVV se podílejí na zpracování důležitých koncepčních

dokumentů, jako jsou krizový plán či havarijní plán kraje.

Karlovy Vary byly v minulosti významnou vojenskou posádkou. V současnosti zde držíte armádní prapor snad jen vy? Jaký je v tomto městě a vlastně v celém kraji vztah obyvatel k armádě?

V minulosti zde byla dislokovaná většina útvarů a zařízení 20. motostřelecké divize. Třeba jen v Karlových Varech byly kromě velitelství divize dislokovány motostřelecký pluk, spojovací prapor, prapor chemické ochrany, zdravotnický prapor s vojenskou nemocnicí a několik menších divizních jednotek, mezi nimi i vojenská hudba. Další pluky byly dislokovány v Chebu a Mariánských Lázních, dělostřelectvo v Kynšperku nad Ohří, atd. Možná právě proto, že zde v minulosti působilo tolik vojska, je zájem veřejnosti o vojáky poměrně vysoký a vztah k nám je pozitivní. To jsme zaznamenali při nedávné prezentaci složek Integrovaného záchranného systému včetně armády v rámci Dne záchrannářů v Karlových Varech, kterou navštívilo více než deset tisíc lidí.

Jak moc se zaměřujete na prezentaci vojenských tradic a podporu válečných veteránů?

K prezentaci vojenských tradic využíváme každou příležitost. Prezentujeme se na nejrůznějších akcích, od pietních aktů až po besedy na školách. Spolupracujeme se spolky, které se zajímají o armádu.

Od roku 2013 je podpora a péče o válečné veterány primárně zabezpečována Oddělením péče o válečné veterány Ministerstva obrany ČR. Nicméně my se také snažíme udržovat styky s veterány. Úzce spolupracujeme i s Domovem péče o válečné veterány v Karlových Varech.

Víte, myslím si, že jsme tady těm lidem blíže, a já se jim věnuji už z úcty k nim, i když to není naše povinnost. Obdobně se snažíme vyjít vstříc i vojenských důchodcům. Setrvávají neformální vztahy – oni nás zvou na své schůze a my jejich výborům poskytujeme zázemí. V rámci možností je podporujeme v jejich činnosti.

Jak v souvislosti se zhoršenou bezpečnostní situací ve světě vnímají krajské vojenské velitelství místní občané, jak jim konkrétně pomáháte v přípravě k obraně státu?

Máme řadu signálů, že zhoršenou bezpečnostní situací ve světě lidé citlivě vnímají. Ať už jsou to důvody, které občané uvádějí jako motivaci pro vstup do AZ, nebo zvýšený zájem škol o přednášky o armádě, bezpečnosti, a podobně. Naše velitelství nechce suplovat práci jiných, přesto pokud je to alespoň trochu možné, žádostem ředitelů škol vyhovíme. Máme mezi námi dva lektory pro projekt Přípravy občanů k obraně státu (POKOS), kteří se účastní pravidelných školení na ministerstvu obrany a poté tyto zkušenosti předávají učitelům

na školách. Ve spolupráci s naším patronátním útvarem, kterým je žatecký mechanizovaný prapor 4. brigády rychlého nasazení, se také snažíme zvláště před koncem školního roku připravit v rámci branné výchovy zajímavý program pro děti.

Jak jste úspěšní v doplňování vaší jednotky AZ novými příslušníky? Je o službu v pěší rotě při KVV Karlovy Vary zájem?

Hovořili jsme o tom, že se nám daří doplňovat stav také díky nové legislativě, ale domnívám se, že jsou pro zájemce o službu v AZ i atraktivnější jednotky než je pěší rota. Karlovarská jednotka je dlouhodobě početně nejméně naplněnou. Máme padesát příslušníků v pěší rotě a šestnáct dalších působí v jednotkách po celé České republice. Příčiny vidím v několika směrech. Především, Karlovarský kraj patří k nejmenším, a tedy naše rekrutační zdroje jsou poměrně omezené. Řada místních mladých lidí dojíždí za prací do blízkého Německa a práce v zahraničí je pro ně nepřekonatelnou překážkou pro vstup do AZ. Přesto se nevzdáváme a myslím, že se začalo blýskat na lepší časy. Zájem o práci v naší jednotce postupně roste. Obzvláště mě těší, že nárůst není

nárazový, ale zdá se být trvalým trendem. Navíc se nám daří i přesto, že na KVV není tabulkově místo pro odborníka, který by měl ve své gesci výcvik, vcelku úspěšně plánovat zajímavý výcvik pro naši pěší rotu. Velmi nám v tom pomáhají vojáci z partnerského útvaru ze Žatce. Ti dokáží výcvik obohatit zkušenými instruktory, což vždy přispívá k atraktivitě zaměstnání.

Při vojenském cvičení letos v květnu prošla pěší rota hlavním zaměstnáním třetího roku výcvikového cyklu – etapy výcviku čety,

a to taktickým cvičením s bojovou střelbou. Ukázaly se tam některé dílčí nedostatky v taktice, kterou budeme muset dopilovat na cvičení v říjnu. Střelby jsme splnili výtečně a tak jsem přesvědčen, že naše rota je v dobré kondici.

Vím, že jste v minulosti dost rozšiřovali spolupráci s partnery ze zahraničí, a to vás odlišovalo od ostatních KVV, které tuhle možnost tak vehementně neprosazovaly. Na jaké úrovni je tato spolupráce dnes?

Intenzivně spolupracujeme se Zemským velitelstvím v německém Durynsku, které sídlí v Erfurtu. Nejenže se pravidelně navštěvujeme a vyměňujeme si poznatky a zkušenosti z naší práce, která je obdobná, ale také tuto spolupráci posunujeme do roviny aktivní spolupráce příslušníků zálohy. Jejich záložníci jezdí k nám a účastní se několika dnů společného výcviku s naší pěší rotou. V příštím roce plánujeme, že s vojenskými profesionály budou na jakousi zkušenou jezdit do Erfurtu i příslušníci naší aktivní zálohy. Tato spolupráce nemá jen odbornou, ale i společenskou rovinu.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Inzerce

Velitel 22. základny vrtulníkového letectva organizuje výběr kandidátů na obsazení systemizovaných míst u jednotky představených leteckých návodčích

Naše nabídka:

- Prestižní funkce JTAC v hodnostech praporčíckého sboru
- Získání jedné z nejžádanějších specializací pro operace NATO
- Dynamicky se rozvíjející profese
- Odborná příprava a výcvik v zahraničí
- Odpovídající zázemí na moderní letecké základně včetně přímé účasti na leteckém výcviku
- Výcvik ve výsadkové přípravě
- Nasazení v zahraničních operacích

Vstupní podmínky:

- VZP s minimálně 2 roky praxe u útvaru
- Předchozí služba v bojových jednotkách výhodou
- Středoškolské vzdělání s maturitou pro místa v hodnostech praporčíckého sboru
- Pokročilá znalost AJ
- Zdravotní klasifikace „A“ výsadkář nebo předpoklad pro jeho získání
- Předpoklad pro získání BP „Tajně“
- Fyzické a psychologické předpoklady

Průběh výběru:

- Registrace uchazečů proběhne formou zaslání strukturovaných životopisů (včetně kontaktních čísel na mobilní tel. a Aicatel) na adresu czechfac@army.cz nejpozději do 18. října 2017
- Uchazeči budou vyvozením o výsledcích prvotního výběru na základě posouzení životopisů do 19. října 2017
- Druhá část výběru je dvouetapová a proběhne ve dnech 2. - 3. listopadu 2017 u 22. zVrL Sedlec - Včelnice u Náměstí nad Oslavou
- Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně na adrese czechfac@army.cz, popř. telefonicky na alc. číslu 438 521

Představujeme krajská vojenská velitelství

KVV Karlovy Vary a pěší rota AZ

Krajské vojenské velitelství (KVV) Karlovy Vary vykonává státní správu na území Karlovarského kraje a je příslušné pro osoby, které zde mají trvalý pobyt a právnické firmy mající sídla na tomto území. V novodobé historii přítomnosti

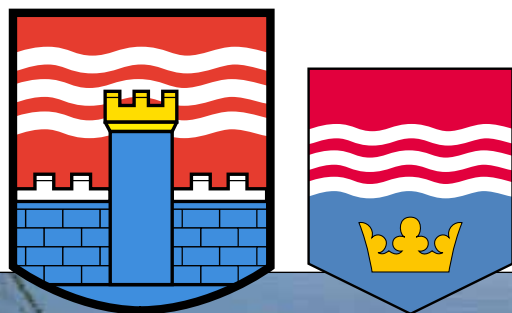

armády v Karlových Varech navázalo v roce 1995 na působení velitelství 20. motostřelecké (mechanizované) divize velitelství 3. mechanizované brigády. V roce 1997 bylo toto velitelství transformováno na velitelství 3. výcvikové a mobilizační základny a přesunuto do posádky Velká Hleďsebe, kde na sklonku roku 2003 zaniklo. V současné době je nejvýznamnějším útvarem této posádky právě Krajské vojenské velitelství. Na území kraje působí ještě újezdni úřad, který má ve své gesci největší armádní cvičiště – Hradiště, známé také pod názvem Doupov. Dále je v tomto západočeském lázeňském městě dislokována významná vojenská lázeňská léčebna, kterou spravuje Volareza.

Ředitelem KVV Karlovy Vary je bývalý chemik, logistik, plánovač a důstojník se zkušenostmi ze zahraničního pracoviště v belgickém Monsu, plukovník gšt. Jaroslav Kořínek. Je přesvědčen o tom, že všechny dosud nasbírané znalosti a zkušenosti se mu při manažerském řízení krajského velitelství hodí.

Spektrum úkolů, které vojáci, státní a občanští zaměstnanci na krajských velitelstvích plní, je poměrně široké. V minulosti na krajských velitelstvích pracovalo až čtyřicet lidí. Tento počet se až do nedávné doby postupně snižoval. Nyní má velitelství po navýšení tabulkových míst pětadvacet osob.

Pod Krajské vojenské velitelství Karlovy Vary spadá i pěší rota aktivní zálohy (AZ). Ta se letos v červnu účastnila cvičení ve vojenském výcvikovém prostoru Březina. Výcvik byl v tomto případě zaměřen především na přípravu jednotlivce a rozvoj individuálních schopností a dovedností příslušníků pěší roty. Vojáci se měli možnost zdokonalit v řadě dovedností, jako je ženijní, zdravotnická či chemická

příprava. Měli možnost vyzkoušet si i střelbu z nových osobních zbraní, tedy z útočné pušky BREN a pistole Phantom.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Inzerce

43. výsadkový prapor
Chrudim
VYHLAŠUJE:
VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ
30. října - 1. listopadu 2017

Nabízíme
Službu u jediného výsadkového praporu AČR v kolektivu výsadkářů motivovaných jako ty.

Zahraniční nasazení v místech jako Afghánistán a Mali.

Atraktivní výcvik, a to včetně výsadkového se všemi příplatky a výhodami s ním spojenými.

V případě zájmu zašli přihlášku do 30. října na: info@43vpr.cz

Další info na FB, Wiki a YouTube: „43. výsadkový prapor Chrudim“

Požadujeme

- kompletní výroční tělesné přezkoušení AČR
- Uplavat 300 m
- Překážkové dráhy
- Běhy a pochody se zátěží
- Psychotesty

Účastníci výběrového řízení v obou kategoriích („300b“ a „bojové jednotky“) musí mít předpoklady získat lékařské vyhodnocení A-schopen jako výsadkář

Pot šetří krev

Modernizace polygrafického zabezpečení AČR

Kompletní obměna zastaralých a kapacitně nedostačujících strojů celého polygrafického provozu od předtiskové přípravy a výroby tiskových desek, přes vlastní ofsetový tisk až po knihařskou dokončovací výrobu. Polygrafický provoz Armády České republiky se tak zařadil na úroveň moderního polygrafického pracoviště.

Pořízením nových technologií za téměř třicet milionů korun dochází nejen ke zvýšení produkce, ale zejména ke zvýšení kvality tisku. „Je to zlepšení o sto procent,“ říká podplukovník Petr Stehlík, náčelník odboru polygrafického zabezpečení Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu Dobruška a dodává, že ještě před rokem tu stály staré stroje a dnes tu stojí moderní špičkové pracoviště.

Kvalita tisku, vyšší produkce

Nahrazením zastaralých strojů a technologií se výrazně zkvalitnil tisk a snížila ekologická zátěž. „Dřívější provoz byl založen na vyvolávání filmů a tiskových desek, kde se používala vývojka, ustalovač a další chemikálie,“ vysvětluje major Miroslav Vejda, náčelník oddělení ofsetového tisku Praha. „Pro nás bylo důležité i ekologické hledisko pracoviště. Při dřívější výrobě jsme produkovali ekologicky závadné látky, a to nahrazením nové technologie CtP, kdy se vytváří přímý osvit tiskových desek pomocí laseru bez použití chemikálií, odpadá.“

Pro pracovníky se téměř ze dne na den plně změnilo pracovní prostředí. „Byl to pro ně doslova šok,“ vysvětluje podplukovník Stehlík. „Najednou před nimi stály nové, typem obsluhy úplně jiné stroje, a ocitli se v tišším a čistším prostředí. Odpadly jim některé ochranné prostředky a nemusí se již zabývat manipulací se závadnými látkami a jejich bezpečnou likvidací. Sice měli profesní obavy, zda nové stroje a technologie zvládnou, ale po měsíci, kdy si vše vyzkoušeli a osahali, si práci nemohou vynachválit.“

Vedra mění barvy i konzistenci

Cena nové technologie byla samozřejmě vyšší než původních strojů pořizovaných před 20 až 30 roky. Kvalitou se však vůbec nemohou oba způsoby tisku srovnávat. „Kvalita, výkonnost a rychlost zakázky je dnes díky novým strojům někde úplně jinde,“ vysvětluje major Miroslav Vejda. „Jediné, co nás teď ještě trápí, je klimatizace provozu, to si vyžádá další investice, ale je to nutnost, která začíná být pro takovéto provozy samozřejmostí. Je třeba si uvědomit, že v letních měsících tu je teplota i kolem čtyřiceti stupňů, a to je zátěž jak pro stroje, tak i pro pracovníky.“

V době veder mohou totiž nastat problémy se stroji. Nové stroje jsou totiž na výkyvy teplot citlivější než ty původní. „Další problémy

vznikají se zvyšující se teplotou, tiskové barvy se roztékají a řídnou,“ pokračuje major Miroslav Vejda. „Situaci zatím řešíme tak, že začínáme v šest ráno a končíme v půl třetí, ale věřím, že v nejbližší době vyřešíme i tento problém.“

Spuštění moderní polygrafický provoz

Tato investice, kdy armáda nakoupila a obnovila komplet celý provoz polygrafie, je naprosto jedinečná. „Od roku 1918 se vždy nakupoval jen nějaký prvek, ale toto je historicky poprvé, kdy se během půl roku obměnil kompletní provoz,“ dodává podplukovník Petr Stehlík. „Největším problémem, který nastal po realizaci nákupu strojů, bylo připravit místo pro nové, s čímž souviselo odstavení starého zařízení. Museli jsme navrhnout rozmístění pracoviště, připravit elektrické rozvody. Poslední stroj byl přivezen koncem letošního března, v dubnu začalo přeškolení pracovníků firmami a v květnu začal ostrý provoz. Nyní ještě bude následovat možné doškolení pracovníků po spuštění provozu, ale troufám si tvrdit, že teď se jako armáda troufneme titulovat moderním polygrafickým provozem.“

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Spojené státy v rámci Třetí kompenzační strategie TOS (Third Offset Strategy) plánují revolučním způsobem změnit myšlení a schopnosti svých ozbrojených sil, aby si udržely vojenskou nadřazenost nad všemi potenciálními protivníky. Autoři Vasilij Kašin a Michael Raška se v analýze Countering The U.S. Third Offset Strategy: Russian Perspectives, Responses and Challenges zamýšlejí nad tím, jaké kroky proti TOS přijme Ruská federace.

Rusko vs. americká třetí kompenzační strategie

Třetí kompenzační strategie

Americké „kompenzační strategie“ mají za úkol udržovat americkou vojenskou nadřazenost nad potenciálními protivníky. První kompenzační strategie se objevila po druhé světové válce. Tehdy se Spojené státy musely vyrovnat se skutečností, že Sovětský svaz na evropském bojišti dokáže nasadit dvakrát tolik divízi.

Výsledkem byl rychlý vývoj taktických a strategických jaderných zbraní a jejich nosičů. Druhá kompenzační strategie odstartovala v 70. letech, kdy Sovětský svaz v počtu jaderných zbraní/nosičů dohnal Spojené státy.

Cílem druhé kompenzační strategie bylo zvýšit schopnosti spojenců lépe čelit vojskům Varšavského paktu, aniž by se musel snižovat práh použití taktických jaderných zbraní. Výsledkem byl vývoj a zavádění letounů stealth, přesné munice, nových komunikačních prostředků, laserů, elektro-optických senzorů nebo prostředků velení,

řízení, počítačů, spojení, průzkumu, sledování a zpravodajství (C4ISR).

Druhá kompenzační strategie byla spojena s koncepty AirLand Battle (ALB 1982) a Follow-on Forces Attack (FOFA), které dávaly armádám NATO kvalitativní výhodu nad vojsky Varšavské smlouvy.

Američané této výhody plně využili ve válce v Perském zálivu, v Kosovu a částečně v Iráku a Afghánistánu. V současné době američtí protivníci díky vývoji moderních vojenských zbraní (stealth, přesná munice, senzory, atd.) negují výhody americké kompenzační strategie.

Spojené státy proto v roce 2014 spustily TOS. Ta bude mít nejen dalekosáhlé důsledky na Ozbrojené síly Spojených států, ale i na americké spojence, potenciální protivníky a vůbec celý svět. TOS neovlivní jen bezpečnostní prostředí, ale také politické, vědecké, průmyslové nebo společenské uspořádání celého světa.

Řada parametrů TOS je tajná, jsou však známy základní vývojové oblasti a také výše přidělených prostředků. Pentagon plánuje

na rozvoj TOS v příštích pěti letech vynaložit 18 miliard dolarů. TOS obecně reaguje na skutečnost, že současné velmi vysoké tempo bojových operací a nástup velmi složitých vojenských technologií přesahují kognitivní a psychologické možnosti člověka. V současné době voják a velitel musí na základě velkého počtu složitých informací, často pod časovým a psychologickým tlakem, přijímat neméně komplikované rozhodnutí. Technologie a přístupy TOS lidem poskytnou více času a usnadní přijímání složitých rozhodnutí.

TOS bude obecně rozvíjet pět základních oblastí:

- Stroje schopné učení – jde zejména o automatizované systémy schopné samostatně působit proti stále vyvíjejícím se hrozbám v kyberprostoru, v elektromagnetickém spektru (radioelektronický boj), ve vesmíru nebo proti raketovým technologiím;
- Spolupráce člověk-stroj – použití pokročilých počítačových technologií

a vizualizací (např. rozšířená realita) umožňující vojákům přijímat rozhodnutí mnohem rychleji, lépe a relevantněji;

- Asistence operací vedené lidmi – zapojení každého pilota, námořníka, mariňáka nebo námořníka do bojové počítačové sítě;
- Bojové mužstvo člověk-stroj – vytvoření nových přístupů s cílem lépe propojit člověkem ovládané a robotické prostředky;
- Autonomní zbraně zapojené do sítě – zbraňové platformy a systémy zapojené do učící se velitelské, kontrolní a komunikační (C3I) sítě.

Slibnou doménou je radioelektronický boj a kyberválka. Pentagon zkoumá možnosti nekinetického ničení nepřátelských zbraní – například odpálenou balistickou raketou půjde podle této představy „hacknout“ a zmást její letecký počítač nebo senzory. Stejně tak prostředky radioelektronického boje mohou rušit navigační radary a komunikační prostředky balistických raket.

Co na to Rusko?

Podoba TOS bude záležet také na reakcích a protiopatřeních hlavních mocenských oponentů USA – Číny a Ruska. Podle analýzy obou autorů zatím Rusko nevydalo žádné oficiální prohlášení k americké TOS. Ruská vojenská komunita vnímá americkou TOS především jako protičínskou, ale samozřejmě se strategickými dopady i na Rusko. Stejně jako byla první a druhá kompenzační strategie především protisovětská, ale ovlivnila celý svět.

Oproti dřívější době jsou Spojené státy ve složitější situaci. Během studené války mohl Pentagon vyčlenit všechny své zdroje proti jediné hrozbě, Sovětskému svazu. Dnes ale američtí vojáci plní mnohem širší spektrum úkolů a jsou vázani na mnoha místech po celém světě. Navíc má Čína podstatně robustnější, modernější a výkonnější ekonomiku než Sovětský svaz. V současné době Čína neoficiálně vydává na obranu 1,9 až 2% HDP, což dává prostor pro další zvýšení.

Samotné Rusko plánuje TOS čelit dvěma hlavními způsoby – rozvojem taktických a strategických jaderných zbraní a také pokusem udržet technologický krok ve vybraných oblastech.

Jaderné zbraně

Podle ruského strategického myšlení výhoda Spojených států, NATO a Číny v konvenčních ozbrojených silách může být negována rozvojem širokého spektra taktických/strategických jaderných zbraní a jejich nosičů. Základem jakékoliv ruské bezpečnostní politiky je proto zajistit, aby Rusko i nadále zůstalo jadernou velmocí.

Rusko jednoduše vidí jaderné zbraně jako neúčinnější pilíř vojenského odstrašení.

I když v posledních letech Rusko zažívá hospodářský pokles, rozvoji jaderných zbraní se rozpočtová omezení netýkají. Rusko začalo rozmísťovat nové mezikontinentální balistické rakety (ICBM) RS-24 Jars a střely RSM-56 Bulava na ponorkách třídy Borej. Rusko navíc vyvinulo další dva členy rodiny ICBM – těžkou raketu RS-28 Sarmat na tekuté palivo a mobilní raketu RS-26 Rubež na tuhé palivo. Stejně tak pokračuje vývoj „železniční“ ICBM.

Dalším důležitým projektem je vývoj nadzvukového strategického bombardéru Tu-160M2, který je schopen odpalovat střely vzduch-země s jadernou hlavicí na cíle vzdálené několik tisíc kilometrů.

Rusko rovněž klade značný důraz na vývoj taktických jaderných zbraní a jejich nosičů – střely s plochou dráhou letu, bomby, střely země-vzduch dlouhého dosahu, torpéda a balistické rakety krátkého dosahu. Ukázkovým příkladem je zavádění střel krátkého dosahu Iskander schopné nést jak konvenční, tak jadernou hlavici. Střel středního doletu Kalibr s jadernou hlavicí mohou odpalovat i ruské korvety, především Bujan a Bujan-M.

Moskva bere jakoukoliv hrozbu, která ohrožuje schopnost ruského jaderného odstrašení, velmi vážně a okamžitě reaguje na jakékoliv protiopatření. Má přitom výhodu nad Spojenými státy a NATO v kvalitě a různorodosti jaderných zbraní.

Technologie

Druhý prvek ruské odpovědi na TOS nese větší technologická rizika. Jedná se o vývoj zbraňových systémů a technologií, které rozvíjí americká TOS; hypersonické zbraně, umělá inteligence, 3D výroba, robotické ponorky, kognitivní technologie, zbraně se směřovanou energií, atd.

V řadě výzkumných oblastí je Rusko teprve na počátku, podle studie obou autorů ale Rusové pokročili v oblasti zbraní se směřovanou energií, v elektromagnetických zbraních, hypersonických zbraních a robotických ponorkách.

Rusko čelí omezeným zdrojům (lidským i finančním) a v blízké budoucnosti je nepravděpodobné, že dojde k normalizaci vztahů se Západem. Za této situace může do svých zbrojních projektů zapojit Čínu nebo Indii. Číně může nabídnout například své pokročilé proudové nebo raketové motory výměnou za poskytnutí high-tech elektronických součástek.

Budoucí ruský vojenský vývoj

Klíčové ruské vojenské programy jsou dobře popsány v prohlášeních ruských

zástupců obranného průmyslu a ruských vojenských odborníků. Západní média představují Rusko jako vzkríšenou globální sílu, která bude vojensky soupeřit proti USA a NATO na celém světě. Strategické myšlení NATO skutečně řeší především ruskou hrozbu pro Pobaltské státy a posilující ruko-čínskou spolupráci, která může ohrožovat americké zájmy v Asii a Tichomoří.

Struktura ruských vojenských výdajů a jejich směřování však naznačuje něco jiného. Rusko začalo po roce 2014 s aktivací nových brigád a divízi na východní ukrajinské hranici i s výstavbou nových základů a zázemí pro velké vojenské jednotky. Právě tyto vysoké investice a úsilí do budování vojenských jednotek na ukrajinské hranici ukazují, že Rusko s dlouhodobého hlediska očekává nové kolo bezpečnostní krize na Ukrajině. Samotná ruská aktivita v Pobaltí, jak připomínají oba autoři, je přitom omezená.

Dalšími dvěma oblastmi zájmu ruské armády je Střední Asie a Kavkaz. Ruské vojenské investice proto směřují především do pozemních a taktických leteckých sil určených k operacím na Ukrajině a ve Střední Asii. K prioritám patří také posílení strategických schopností, včetně strategických jaderných sil, jaderných útočných ponorek, PVO, protiraketová obrana, systémy C4ISR – to vše za účelem možného vojenského konfliktu se zeměmi NATO.

Z dlouhodobého hlediska bude ruská armáda rozvíjet následující oblasti:

- Robotické a dálkově ovládané prostředky, včetně dronů a pozemních robotů;
- Novou generaci prostředků radioelektronického a kybernetického boje;
- Zavedení nových prostředků velení/řízení a budování „bojové“ sítě;
- Systémy PVO dlouhého a velmi dlouhého dosahu, se schopnostmi ničit satelity na oběžné dráze Země. Tyto systémy neposlouží jen pro PVO, ale také jako nástroj vybojování absolutní vzdušné nadvlády;
- Novou generace velmi dobře pancéřovaných vozidel, které výrazně sníží ztráty v lokálních konfliktech;
- Pokročilá bojová letadla schopná srovnání se západními letouny páté generace;
- Hypersonické zbraně schopné překonat PVO protivníka;
- Zbraně se směřovanou energií.

Díky omezeným zdrojům ale Rusko nebude moci rozvíjet v potřebné míře námořní síly, strategické dopravní letectvo nebo obojživelné technologie. Moskva tak díky výše uvedeným programům může udržet paritu se Západem, je však nepravděpodobné, aby se z Ruska stala globální velmoc schopná projekce síly po celém světě.

AimLock SWP (Stabilized Weapon Platform) má sloužit k přesnějšímu zamíření a efektivnějšímu přenesení palby na nově zjištěný cíl.

Novinky v arzenálu amerického pěšáka II

MBL (Maneuver Battle Lab) US Army na základně Fort Benning vyzkoušela některé nové zbraně a technologie, které stojí za představení. Kromě pozemního vojska testuje s podporou vlastního úřadu ONR (Office of Naval Research) technické „vyčítávký“ pro své potřeby také námořní pěchota.

Základ výstroje každého vojáka tvoří uniforma. Od roku 2004 začala americká armáda používat oděv ACU (Army Combat Uniform) s kontroverzním maskovacím vzorem UCP (Universal Camouflage Pattern). Jeho krycí vlastnosti byly po určitém čase vyhodnoceny jako nevyhovující, a proto v červenci 2014 představitelé US Army oznámili, že jej do konce září 2019 v plném rozsahu nahradí kamufláž OCP (Operational Camouflage Pattern), též známá pod označením Scorpion W2.

Kromě schopnosti splynout s okolním prostředím je ale důležitým aspektem vojenského ošacení také komfort při nošení a odolnost proti poškození, včetně neohřlavosti textilie, z níž se vyrábí. Výzkumné středisko NSRDEC (Natick Soldier Research, Development and Engineering Center) nyní přichází se speciální látkou vyrobenou z kombinace 50% vlny, 42% nomexu, 5% kevlaru a 3% antistatického uhlíkového vlákna P140. K její produkci se využívá technologie SuperWash z portfolia firmy Chargeurs Wool USA, která zabraňuje srážlivosti vlny.

Zkušební vzorky nové uniformy obdržela na přelomu srpna a září loňského roku stovka vybraných vojáků 1. brigádního bojového uskupení 3. pěší divize, kteří je nosili během cvičení Combined Resolve VII v německém Grafenwöhr a Hohenfelsu. Každý uživatel dostal tři sady oblečení (dvě ošetřené insekticidem permethrin a jednu bez doplňujících chemikálií), jež následně nosil v polních podmínkách po dobu 21 dní a vždy po týdnu je měnil. Prvotní poznatky byly optimistické, vojákům uniforma vyhovovala kvůli své lehkosti a prodyšnosti. Navíc Spojené státy nebudou muset nakupovat bavlnu v zahraničí, ale mohou se zcela spolehnout na vlastní zdroje – soběstačnost je totiž při zásobování armády dosti důležitým faktorem.

Inženýři z NSRDEC nyní plánují dodatečné zkoušky, jichž se zúčastní větší počet osob a budou delší (pravděpodobně okolo 30 dnů). Teprve na jejich základě se rozhodne, zda nová uniforma zamíří k běžným útvarům US Army.

Modifikace by kromě polního oděvu pro mírný klimatický pás měla čekat i typ

určený do tropického klimatu, konkrétněji džungle. Do zkušebního programu se zapojily tisíce příslušníků armádní 25. pěší

US Army testuje novou uniformu vyrobenou z kombinace 50% vlny, 42% nomexu, 5% kevlaru a 3% antistatického uhlíkového vlákna P140. Na rozdíl od stoprocentního dovozu bavlny z Asie se Spojené státy dnes mohou spolehnout na přibližně 80 tisíc vlastních producentů ovčí vlny, což představuje v případě jakéhokoliv konfliktu s Čínou strategickou výhodu. Vlněný materiál navíc dobře vstřebává vlhkost, snadno se barví a je plně biologicky rozložitelný.

Se stále častějším nasazením v oblasti jihovýchodní Asie jak US Army, tak US Marine Corps zjišťují, že stávající polní uniforma plně neodpovídá potřebám vojáků. Americké pozemní vojsko proto testovalo dohromady osm typů nových tropických uniforem vyrobených z různých směsí tkanin. Kladně hodnocen byl např. vzor sestávající z 57% speciálního odolného nylonu T420 HT a 43% bavlny.

divize a 3. pluku 3. divize US Marine Corps, přičemž obě složky předpokládají, že se nejnvhodnější výstrojní doplňky podaří vybrat do roku 2018. Nové oblečení vzniklo na základě standardního ACU, s různými speciálními úpravami (ventilačními otvory v rukávech, vnitřními síťovinovými vložkami zasouvány do bot, knoflíky místo zipů apod.) zlepšujícími jeho užité vlastnosti. V náročných podmínkách Havajských ostrovů a japonského ostrova Okinawa se kromě uniforem zkoušela i obuv do džungle, jež bude lehčí než ta stávající, také lépe odvede vodu a následně vyschne.

Slibná je i stále častěji uváděná technologie AR (z anglického „Augmented Reality“, tj. „rozšířená realita“), kombinující v sobě pohled na objekty v reálném světě s informacemi promítanými v digitální podobě na průhledový displej. Možností, jak jich využít v rámci rozhodovacího procesu velitelů a štábů, je celá řada – od plánování bojové činnosti, přes vyžadování evakuace raněných až po navigaci v neznámém terénu.

Jedním z komerčních typů v současnosti testovaných pro použití u USMC se staly brýle HoloLens, nabízené společností Microsoft. Své „vojenské premiéry“ se dočkaly při experimentálním cvičení Spartan Emerging Technology and Innovation Week, uskutečněném v listopadu 2016 na základně Camp Lejeune v Severní Karolině.

Týdenními zkouškami byl pověřen 2. prapor 6. pluku 2. divize USMC, který kromě HoloLens obdržel i jiné špičkové vybavení, jako např. simulační aplikace I-TDG (Interactive Tactical Decision Game), trenážer AITT (Augmented Immersive Team Trainer) a bezpilotní kvadrokoptéru pro rychlé mapování terénu.

Aplikace I-TDG, ve spolupráci s brýlemi HoloLens, slouží štábním pracovníkům k plánování široké škály úkolů a přehrávání hypotetických či cvičných taktických scénářů. Naproti tomu AITT, který sestává

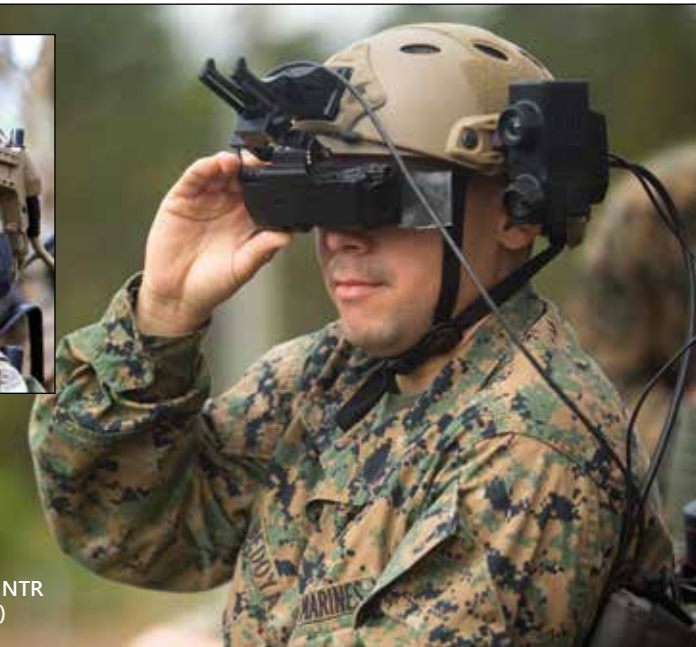
Brýle HoloLens od společnosti Microsoft naleznou využití zejména při výcviku velitelů a štábů.

z notebooku, softwaru, akumulátoru a přílobového displeje, lze využívat např. k polnímu výcviku leteckých a dělostřeleckých návodčích tým, že do skutečného prostředí implementuje digitální projekce různých objektů a efektů (např. vlastní a nepřátelská vozidla, letouny a exploze munice na virtuálním bojišti).

Kromě „mariňáků“ předpokládá široké využití průhledového displeje také US Army, která nyní testuje systém HUNTR (Heads-Up Navigation, Tracking and Reporting). Tento komplet je kompatibilní se spojovacími a informačními prostředky armádní

Přílobový průhledový displej HUNTR (vlevo) a trenážer AITT (vpravo)

komunikační soustavy Nett Warrior, stejně tak jako nejnovějšími přístroji nočního vidění AN/PSQ-20A SENVG (Spiral Enhanced Night Vision Goggle). Podstatnou výhodou má být snížení pracovního vyčerpání, intuitivní hlasové ovládání, vylepšený situační přehled a celkové zvýšení šance na přežití v boji takovýmto způsobem vybavených vojáků.

Změnami prochází i zbraně a munice americké pěchoty. V loňském roce dodal podnik T:Worx, Inc. (který je dceřinou společností firmy Prototype Productions, Inc.) zkušební sady tzv. inteligentních montážních lišt (označovaných I-Rail čili Intelligent Rail). Jejich vývoj začal už před osmi lety, přičemž se jedná de facto o standardní lišty Picatinny MIL-STD-1913 s plošným spojem instalovaným uvnitř každé z nich. Díky takovéto konstrukci dokáže střelec obsluhovat jednotlivé doplňky na zbrani pomocí jediného společného ovladače (modulu se třemi programovatelnými tlačítky). Navíc všechny elektrické přístroje (optické zaměřovače, laserové značkovací, taktické svítivky atd.) namontované na karabině M4 čerpají energii ze stejného zdroje – dvanácti baterií AA uložených v upravené pažbě a postačujících k nepřetržitému čtyřicetihodinovému provozu.

V současné době I-Raily umožňují i přenos dat rychlostí 25 Mb/s, jež ovšem v blízké budoucnosti stoupne až na 200 Mb/s, což je dostatečné k transferu videa HD kvality v reálném čase. Spojení s ostatními členy jednotky zabezpečuje konektivita I-Railu prostřednictvím osobní radiostanice AN/PRC-154A a jiných komunikačních prostředků sítě Nett Warrior. Lišty jsou navrženy tak, aby odolávaly tvrdým bojovým podmínkám, extrémním teplotám a vodě až do hloubky 20m. Jejich montáž na karabinu M4 zabere běžnému uživateli jen několik málo minut a nevyžaduje žádné zvláštní nástroje nebo permanentní zásahy do konstrukce zbraně.

Smyslem I-Railu je konektivita – voják dokáže obsluhovat jednotlivé doplňky pomocí jediného společného ovladače, všechny elektrické přístroje instalované na zbrani čerpají energii ze stejného zdroje a montážní lišty také zabezpečují přenos dat.

Pancéřovku M3A1 MAAWS testují vojenské podniky Picatinny Arsenal a Watervliet Arsenal ve spolupráci se zkušebním zařízením Aberdeen Proving Ground a výrobcem, firmou Saab Bofors Dynamics.

Dvojice testovaných tlumičů hluku výstřelu, nabízených americké armádě firmou SEG

Důležitým aspektem každé vojenské operace je utajení, představované širokým spektrem rozličných opatření. Mezi ta se může řadit např. maskování, šifrované spojení, ale třeba i odhlučnění používaných ručních zbraní.

Tlumiče na puškách a pistolích nejsou ničím novým, Američané je používají již mnoho desetiletí zejména u svých speciálních jednotek. Novinku ovšem představují právě testované typy z portfolia firmy SEG (Stealth Engineering Group), u nichž se na rozdíl od běžných prostředků této kategorie využívají jiné způsoby obrábění kovu a inovativní zpracování přepážek oddělujících jednotlivé komory tlumičů. Tato změna s sebou přinesla oproti konkurenčním výrobkům kýžené snížení hmotnosti zhruba o třetinu. Nutno dodat, že zároveň s tlumiči SEG představitelům US Army nabízí i upravená předpažbí pro zbraně série M4/M16 a nezbytnou subsonickou munici, bez níž žádné tlumiče nefungují správně.

Závažným problémem při střelbě je, kromě vznikajícího hluku, taktéž nežádoucí pohyb zbraně způsobený chybným mířením a zpětným rázem. Z tohoto důvodu se americké pozemní vojsko již několik let zabývá stabilizací ručních zbraní, která by kompenzovala uvedené jevy. Řešení vloni

předvedla společnost AimLock, Inc. (součást podniku Rocky Mountain Scientific Laboratory) v podobě stejnojmenné stabilizované platformy. Ta po instalaci na útočnou pušku či karabinu pomáhá, díky složitě soustavě elektromagnetických akčních členů (aktuátorů), nezávislému propojení jednotlivých částí systému a integrovanému balistickému počítači, svému uživateli s udržením přesného zamíření.

Stabilizaci napomáhá skutečnost, že hlaveň i pouzdro závěru jsou kompletně oddělené od rámu, který voják při míření a následné střelbě drží. Díky minimalizaci kontaktu mezi střelcem a puškou se na nejvyšší možnou míru snižuje negativní vliv uživatele na její činnost. Pochopitelně, prozatím se jedná výhradně o prototyp a před zahájením sériové výroby je nezbytné urazit ještě dlouhou cestu, mj. se musí snížit jeho rozměry i hmotnost.

Poslední novinka přichází z oblasti podpůrné výzbroje. Pancéřovka Carl Gustaf M3 (pod zkratkou M3 MAAWS, tj. Multi-role Anti-armor Anti-personnel Weapon System) sice slouží u amerických speciálních sil a 75. pluku Rangers už od první poloviny 90. let, ale k řadovým útvarům první exempláře dorazily až koncem roku 2012. Jednalo se o úvodních 58 kusů pořízených

v rámci urgentní operační potřeby pro afghánské bojiště, kde příslušníci US Army neměli adekvátní odpověď na palbu z nepřátelských raketometů RPG-7.

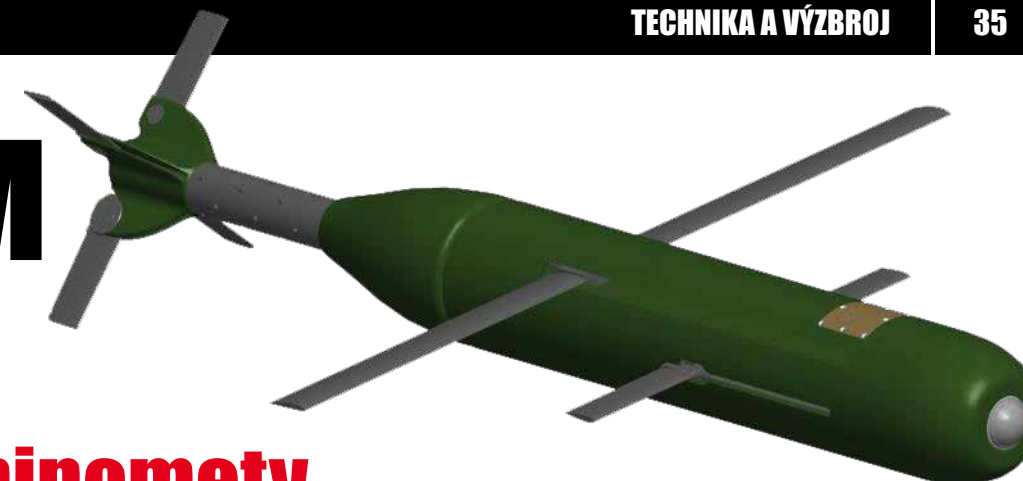
Nyní armáda testuje pokročilejší verzi Carl Gustaf M4 (označovanou jakožto M3A1; více viz ATM 2/2015) s tím, že pokud vše dopadne podle plánu, ke konci letošního roku by mělo dojít k její standardizaci a posléze i akvizici.

Nákup by se měl týkat mnohem většího množství pancéřovek než v přechodných letech, neboť velení US Army rozhodlo, že MAAWS již nebude výhradně doménou jednotek zvláštního určení. Jak varianta M3, tak M3A1 se tudíž začne distribuovat ke konvenčním brigádním bojovým uskupením lehkého typu (převážně v podřízenosti pěších, výsadkových, aeromobilních a horských divízi). Každý takovýto svazek podle současného předpokladu obdrží celkem 27 kusů M3A1, tedy jeden MAAWS na bojovou čet. Tímto dojde ke značnému nárůstu palebné síly malých jednotek, jež se až doposavad musely spoléhat převážně na nedostatečně účinné lehké jednorázové pancéřovky M136 nebo sice smrtící, ale velice drahé protitankové řízené střely FGM-148 Javelin.

Text: Dušan Rovenský, foto: Microsoft, US DoD

ACERM

naváděná munice pro 81mm minomety

Evoluce a miniaturizace laserových naváděcích soustav, elektricky ovládaných stabilizátorů a jiných mechanických součástí dnes umožňuje vytvořit náboj kalibru 81 mm, jenž má podobné vlastnosti jako dělostřelecká munice vyšší ráže.

Stávajícím trendem v oblasti vývoje minometné munice je snaha o dosažení obdobných výkonů jako v případě dělostřeleckých nábojů, včetně schopnosti koncového navedení. Např. účinnost současných 120mm min v cíli se v mnoha ohledech blíží střelám ráže 155 mm a i zbraně menších kalibrů stále zlepšují svou přesnost, dostřel a ničivou sílu. Navíc pro mnoho palebných úloh (zejména v prostředí, kde hrozí vznik tzv. vedlejších škod) je munice se silnější trhací náplní spíše na obtíž a 81mm mina ke splnění úkolu naprosto postačuje. Potvrzením takovýchto tendencí je vývoj vyspělého kompletu ACERM (Advanced Capability Extended Range Mortar), jenž se má v některých aspektech vyrovnat svým větším a těžším „příbuzným“.

Typ ACERM, připravovaný v rámci projektu Enhanced Expeditionary Engagement Capability výzkumného úřadu US Navy ONR (Office of Naval Research), v sobě bude zahrnovat 81mm minomet s municí řízenou poloaktivním laserovým senzorem LCSS (Low Cost Semi-active laser Seeker) a před odpalem naprogramovanou pomocí přenosného balistického počítače MMS (Miniaturized Mission Setter).

Kromě navedení po laserovém paprsku bude ACERM využívat také GPS navigaci, což umožní ničení nepřátelských cílů za jakýchkoli světelných i klimatických podmínek. To navíc sníží možnost vzniku kolaterálních škod a zredukuje počet střel potřebných k likvidaci protivníka, čímž se výrazně zlevní každá samostatná palebná úloha.

Design nového náboje má zahrnovat pokročilé aerodynamické prvky, vylepšené výmetné náplně a doplňkovou sadu výklopných pohyblivých stabilizačních ploch, díky čemuž se maximální dosah ve srovnání s nynějším zásadně prodlouží. Pokud vezmeme v potaz, že tato hodnota u minometu M252 používaného příslušníky US Army a US Marine Corps dosahuje více než 5,6 km, ONR hodlá zkonstruovat projektil s dostřelem v rozsahu 10–20 km. Střední kruhová odchylka se bude pohybovat mezi jedním až pěti metry. Pro korekci palby systém ACERM využije laserový ozařovač AN/PEQ-19 JTAC LTD (Joint Terminal Attack Controller Laser Target Designator)

a bezpilotní průzkumný letoun Skylark I-LE Block 2.

Výsledná jednotková cena sériově vyráběného náboje ACERM má být menší než

10 000 USD. Tohoto velmi dobrého výsledku chce ONR dosáhnout především díky využití již existujících technologií, vyvinutých při předchozích programech FCMortar (Flight Controlled Mortar), PUMA (Precision Universal Mortar Attack), VAPP (Very Affordable Precision Projectile) a UTAS 120mm.

Již zmiňovanou součástí systému ACERM bude elektronický časovač MMS, sloužící k nastavování parametrů přesně naváděné munice. Přístroj používá jako platformu zodolněný tablet s obrazovkou o uhlopříčce 8" a pracuje v operačním prostředí Android; je kompatibilní s typem EPIAFS (Enhanced Portable Inductive Artillery Fuze Setter) používaným např. obsluhami tažených houfnic M777 (viz ATM 9/2016).

Dušan Rovenský

Munice ACERM (na snímku v rukou velitele US Marine Corps generála Roberta Nellera) má být řízena levným poloaktivním laserovým senzorem LCSS, jehož cena nepřesáhne 1 000 USD.

Službu požární ochrany jednotek a zařízení Armády České republiky má na starosti Agentura logistiky

Nehledej důvody

„Hasiči nemají co na práci, pokud právě nehoří“, říkají mnozí, ale ve skutečnosti je to právě naopak. Pokud nehoří, znamená to, že služba požární ochrany funguje výtečně a hasiči mají čas připravovat se na situaci, kdy z nějaké příčiny k požáru nebo jiné mimořádné události žádající si jejich zásah budou muset vyjet. Ne každému požáru lze totiž vždy stoprocentně předejít.

Služba požární ochrany na Agentuře logistiky spadá pod Odbor ubytovacího a stavebního zabezpečení (historicky tak navazuje na zařazení služby pod Správu vojenského bytového fondu) a jeho prostřednictvím velí ředitel Agentury logistiky všem Vojenským hasičským jednotkám Centra zabezpečení munice. Odborně však řídí všechny Vojenské hasičské jednotky v celé armádě, tedy i na leteckých základnách a u vojenských újezdů, čímž získává praktickou kontrolu nad více než 500 hasiči z řad vojáků z povolání i občanských

zaměstnanců z 16 jednotek dislokovaných po celé České republice. Řeší tak prevenci i represí, tvorbu podkladů ke specifikacím pro pořizování nové techniky a věcných prostředků nebo poskytuje odborné konzultace všem složkám resortu obrany. Tato služba též zodpovídá za prevenci v podobě pravidelných kontrol u všech útvarů a zařízení Armády České republiky, tvorbu dokumentace požární ochrany a školení zaměstnanců o požární ochraně nebo provádění požárních nácvičků (dle zákona č. 133/85 sb. o požární ochraně).

Koordinace výcviku napříč AČR

Služba požární ochrany hraje roli koordinátora při různých cvičeních, školeních nebo shromážděních, kde koordinuje realizaci především těch aktivit, na nichž participuje více účastníků z více částí resortu obrany (na příklad Vzdušné síly, Pozemní síly, Vojenská akademie, Vojenský historický ústav a další). V rámci této koordinace tak zabezpečuje školení příslušníků vojenských hasičských jednotek pro zásahy na jednotlivých typech letadel, které jsou zařazeny do výzbroje v AČR či zahraničních partnerů. Organizuje rovněž některá odborná shromáždění, soutěž „Ukaž, co umíš“ (od roku 2016 se jedná již o mezinárodní soutěž), jejíž letošní ročník je plánován na září tohoto roku na 24. základně dopravního letectva v Praze Kbělicích. V minulosti se služba požární ochrany Agentury logistiky angažovala například při pomoci s výstavbou nové vojenské hasičské jednotky v Květně. Zde doslova v rekordním čase dokázala nechat opravit dvě již vyřazené CAS 32 T-815. V letošním roce bude organizovat služba požární ochrany prezentaci vojenských hasičů

na akci pro veřejnost Cihelna 2017, která se bude konat v srpnu v Králíkách. Zde hasiči předvedou něco ze svého umění v rámci letošních oslav 20. výročí profesionálních vojenských hasičských jednotek.

Spolupráce se zahraničím

Agentura logistiky hraje též jedinečnou úlohu v rodící se mezinárodní spolupráci. Minulý rok se tak čeští hasiči podívali na americkou základnu Ramstein, kde se setkali s tamními kolegy a jejich výcvikovým zařízením (simulátor havarovaného letadla) i hasičskou technikou. Na Slovensku byla zase v rámci návštěvy u výcvikového centra Lešť domluvena spolupráce, která vyvrcholila letošním společným cvičením Fire & Rescue 2017, které se konalo právě na Lešti za spolupráce českých a slovenských kolegů. V plánu jsou však i další mezinárodní aktivity. Nedílnou součástí této spolupráce je výměna zkušeností, taktických postupů nebo výcvikových materiálů. Mezinárodní spolupráce v oblasti požární ochrany je tak perspektivním a dlouhodobým cílem Agentury logistiky, která ji vidí nikoliv jako jednorázovou „ad hoc“ akci, ale především jako dlouhodobou záležitost. A to se zapojením co možná nejvíce potenciálních partnerů tak, aby zisk z této

spolupráce byl co největší. České nebe je otevřené letadlům prakticky ze všech zemí světa a naši hasiči musí být schopni při mimořádné události všem poskytnout stejnou úroveň pomoci. Nejde totiž jen o záchranu majetku, ale především lidských životů.

Spolupráce s civilním sektorem

V dnešní době, kdy jsou bezpečnostní složky čím dál více provázané, jejich vybavení a výcvik je nákladnější a početně omezený, představuje spolupráce s civilním sektorem významný potenciál pro obě strany. Takto byla minulý rok navázána spolupráce s Univerzitou Pardubice i některými dalšími civilními subjekty. Zde se jedná především o akademickou spolupráci, tedy v podobě organizace různých exkurzí pro studenty bezpečnostních oborů nebo o odbornou diskuzi k relevantním tématům s některými vybranými akademickými pracovišti. Tato spolupráce například poskytuje možnost řešení problematiky chemických látek nebo výbušnin.

Mezi důležité úkoly patří také pomoc při zadávání dokumentace ke specifikacím techniky nebo rekonstrukcím hasičských stanic. Na druhou stranu se lze pochlubit

i péčí o vysloužilou techniku, jako bylo předání dnes již historické CAS 32 T-148 do lešanského muzea, které se uskutečnilo letos v květnu. Páteřním vozidlem vojenských hasičů je CAS 32 T-815. U jednotek ale slouží i speciály jako je letištní Mercedes-Benz Actros nebo Atego, několik posledních kusů CAS 32 T-148 a naopak nejmodernější CAS 30 T-815-7, které mají dosluhující T-148 nahradit. Kromě toho disponují vojenští hasiči celou řadou speciálních prostředků, jako je vyprošťovací nářadí pro zásahy u autonehod, speciální chemické a protizárové obleky a pochopitelně dýchací přístroje.

Odborníci z Agentury logistiky i jim podřízené hasiči se řídí heslem: „Nehledejte důvody, proč něco nejde, ale hledejte způsoby, jak to udělat, aby to šlo!“ Díky tomu se úroveň požární ochrany za posledních několik let pod vedením pplk. Skaličky z Agentury logistiky značně zvýšila. Úměrně tomu stoupá prestiž a význam hasičského řemesla v Armádě České republiky a umocňuje se také role požární ochrany v celém resortu obrany.

Text: kpt. Jan Smetana,
foto: archiv Agentury logistiky

I ty můžeš jednou potřebovat pomoc!

Osudy na hraně života

Na světě prý neexistuje pevnější pouto než to, které se rodí mezi muži nasazenými v bojových operacích. Právě v těchto krajních situacích vojákům v bojových jednotkách nezbyvá mnohdy nic jiného než se spolehnout výhradně jeden na druhého. Vzájemně si tak kryjí záda a to nejen obrazně. Vojenský fond solidarity se toto bojové přátelství a vzájemnou podporu snaží přenést i do mírového života. Žádný z nás přitom neví, kdy bude jeho pomoc potřebovat. A report se rozhodl přiblížit postupně čtenářům několik příběhů, ve kterých právě Vojenský fond solidarity sehrál zásadní roli.

V listopadu loňského roku si praporčík Petr Němec užíval dovolenou se svým synem Filipem ve Vojenské zotavovně Měřín. Venku již bylo podzimní sychravé počasí, ale díky krytému bazénu a dalším zařízením zotavovny se rozhodně nenučili. Následující týden po tom, co se vrátili domů do Tábora, jejich pětiletý syn začal najednou zvracet. Ze všeho nejdříve je napadlo, že mohl chytit nějaký vir v měřínském bazénu. A tak s ním šli okamžitě k dětské lékařce. Ta mu prohmatala břicho a zjistila, že je tam nějaký útvar. Okamžitě je poslala na sono do táborské nemocnice. Zde jim bylo řečeno, že je to moc velké a poslali je na vyšetření do Motola. Po verdiktu zdejších lékařů se jim doslova podlomily nohy. Něco podobného by je nenapadlo ani v nejčernějším snu. Na synových játrech byl nádor o velikosti 13 x 9 x 6 centimetrů. Dozvěděli se, že se jedná o jeden z nejhůře léčitelných rakovinových nádorů. U dětí se navíc vyskytuje naprosto výjimečně, takže existují minimální zkušenosti s jeho léčbou.

Do té doby navíc nebyl zaznamenán případ, že by dítě s tímto onemocněním přežilo.

Malého Filipka si i s jeho maminkou v Motole hned nechali. Čekaly ho skoro tři měsíce chemoterapií, během kterých se podařilo nádor rozdělit na dvě části. „Kromě toho, že jsme trpěli nepředstavitelným strachem o dítě, to byla pro nás i nemalá finanční zátěž. Manželka musela okamžitě přestat chodit do práce. Také desítky cest do nemocnice něco stály. V poměrně složité finanční situaci jsme si podali dvě žádosti o pomoc. Jedna byla adresovaná přímo ministroví obrany a druhou jsme poslali na Vojenský fond solidarity. Ten zareagoval velice rychle a vyšel nám maximálně vstříc. Poskytl finanční částku, která nám umožnila řešit náklady na splácení hypotéky,“ vzpomíná praporčík Petr Němec. „Byla to pomoc rychlá, účinná a pro mne překvapivá. Do té doby jsem o fondu solidarity neměl příliš velké povědomí. Podobně je na tom asi většina lidí, kteří slouží na praporech. Dokud se člověku nepříhodi něco podobného jako mě, tak si příliš nepřipouští, že by potřeboval nějakou pomoc. I když máte nějakou finanční rezervu, tak většinou je někde vázaná na nějakých vkladech a nedá se k ní tak rychle dostat.“

Finanční pomoc od Vojenského fondu solidarity prý přišla vysloveně za pět minut dvanáct. A to za situace, kdy se Petr Němec potřeboval věnovat synovi a navíc poskytovat psychickou podporu manželce. Ta se svým potomkem totiž trávila čtyřicet hodin denně v nemocnici. Viděla všechny ty následky chemoterapií. Bolesti, zvracení, chemické průjmy. Díky finanční pomoci ale naštěstí nemuseli řešit to, zda mají na hypotéku a na další mimořádné náklady spojené s léčbou.

Nádor se podařilo rozdělit na dvě menší části, ale stále ještě nebylo ani zdaleka vyhráno. Díky úspěšné chemoterapii se sice podařilo vytvořit předpoklady pro případnou transplantaci, ale játra byla úplně zničena. „Asi málokdo si dokáže představit, co

jme prožívali. Naše rodina do toho spadla z dne na den. Byl to obrovský šok. Když máte tak špatnou prognózu jako my, modlíte se a prosíte o zázrak. Aby se něco stalo a vaše dítě bylo první, které dostalo šanci na transplantaci a které se s takovýmto onemocněním podařilo zachránit,“ vysvětluje Petr Němec. „Přitom vytvořit podmínky pro bezpečné prostředí po samotné transplantaci, aby syn měl vůbec šanci na bezpečný život, byť v omezené míře, není vůbec jednoduché. Ten, kdo někdy prošel procesem o začlenění do transplantačního programu, ví, že splnit všechny požadavky je strašně složité. Je to ohromná spousta dalších vyšetření. Na každém přitom velice záleží, takže jste jako rodič několik dní ve stresu, jestli je jinak všechno v pořádku a výsledky nebudou bránit zařazení do programu. Poté jste pozváni do Ikemu na pohovor, kde se řeší i další věci spojené s transplantací a životem po ní.“

Tam se Němcovi dozvěděli, že Filipěk bude aktivován v transplantačním programu. Filipěk tedy dostal šanci, zároveň ale také nastala spousta starostí. Muselo se připravit veškeré rodinné zázemí. Je nezbytné poskytnout nemocnému po transplantaci bezpečný domov. Tedy prostředí bez prachu, plísni, navíc je nutné dodržovat ta nejprísnejší hygienická opatření. Musí se odstranit veškeré kytky a záclony z celého domu. Němcovi museli například vybourat sprchový kout a udělat nový. Jinak by případně potenciální plísně asi neodstranili. Všude, a to již když byl Filipěk v léčebném procesu, museli nainstalovat dezinfekce na ruce, papírové ubrousky, držáky. Museli si umývat ruce v dezinfekci třeba i stokrát za den. Používat na veškeré prádlo speciální prací prášky. Ručníky a pyžamko Filipka se musí měnit denně. Dezinfekčními prostředky se musí neustále dokola ošetřovat veškerý nábytek, denně se musí vytírat dezinfekcí. Po transplantaci totiž každý pacient nemá absolutně žádnou imunitu. Přitom všechny výrobky, které jsou zařazeny

v kategorii zdravotnictví, nejsou právě levné. I s financováním těchto opatření jim nakonec pomohl Vojenský fond solidarity. Na tyto hygienické prostředky jim sehnal sponzora.

Ani to ale ještě nemělo představovat všem utrpením konec. Po první transplantaci jater dostal Filipěk septický šok a tehdy za ním přišla přednostka jednotky KARIP v Ikemu s tím, ať se připraví na nehorší. Transplantovaný orgán se totiž neujal a začal krváčet. Upozornila rodiče, že mu možná zbývají jen hodiny života. Za této situace se tým odborníků z transplantačního týmu Institutu klinické a experimentální medicíny rozhodl, že zkusí nemožné a Filipěk musel znovu na operační sál, kde se jim podařilo krvácení najít a zastavit. Filipka čekala druhá transplantace. Začal boj s časem, kterého malý bojovník neměl moc. Naštěstí se brzy našel dárcce a syn Petra Němce strávil dalších sedm hodin na operačním sále. Zákrok se jako zázrakem povedl. Lékaři mu zachránili život. Zdravotnický personál říkal, že malý Filipěk je vysloveně zázračný, že má obrovskou sílu a chuť k životu. Nepřestává o něj bojovat. Většina dospělých by už jen ty tři těžká kola chemoterapií a biologické léčby nevládla. Následovaly další tři měsíce pooperační péče na dětské JIP v Thomayerově nemocnici, kam se Filip dostal úplně vysílený, nebyl schopný pomalu ani zvednout ruku. Začínal úplně od začátku, učil se hýbat nohama, chodit a jíst. Celkově byl v Ikemu jedenáctkrát na operačním sále. Momentálně je již v domácí rekonvalescenci a na to, čím si prošel, se mu daří dobře. Pomalu si zvyká na naslouchátka, protože chemoterapie mu poškodila sluch a nabírá na váze i na svalch. Již pěkně chodí a začíná být živý, jen jaterní testy zatím pořád nejsou dobré. Není to takové, jaké by to mělo být. Němcovi ale věří, že játra budou fungovat a že výsledky se budou zlepšovat. Manželka je i nadále se synem doma.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv Petra Němce

V Ikemu po druhé transplantaci

Na Kralicku se uskutečnil již dvacátý ročník Dne sil podpory AČR – Cihelna 2017

Když rozkvetly šeríky...

K objektu důležitého pro obranu státu přijelo lehké obrněné vozidlo Iveco v sanitní verzi. Následovala důkladná prohlídka nejen obrněnce, ale i posádky. Vše proběhlo bez sebemenšího problému. Něco podobného se ale nedalo říci o kontrole dalšího vozidla GAZ. Během ní totiž osádka tohoto teréňáku napadla střelbou z automatických zbraní ostrahu objektu a snažila se proniknout dovnitř.

Neznámé ozbrojence podpořilo palbou bojové vozidlo pěchoty BVP-2, které se velkou rychlostí přitílo ke vchodu. Mezitím ostraha informovala velitelství a požádala o vyslání hotovostních jednotek. Průlet vrtulníku naznačoval, že armádní síly se ještě před zahájením protiútoky proti vetřelcům snaží získat co nejvíce informací o situaci. To už ale dorazily na bojiště posilové jednotky brigády rychlého nasazení a roty aktivní zálohy Pardubického kraje na vozidlech Kajman, Iveco, Dingo a Pandur. Likvidaci ozbrojenců definitivně se svou výraznou palebnou silou završilo nasazení tanku T-72 M1K. Ten mimo jiné demonstroval svou ničivou sílu, když přejel a doslova rozdrtil osobní vozidlo.

Společná akce

Takovouto podobu měl scénář hlavní dynamické ukázky nasazení jednotek Armády ČR na letošním ročníku Dne sil podpory AČR Cihelna 2017 na Kralicku, který se uskutečnil pod mottem „Když rozkvetly šeríky...“.

Těto společné akce Armády ČR, aktivní zálohy, složek Integrovaného záchranného systému, Celní správy, Věžeňské služby,

klubů vojenské historie a civilních subjektů se za resort Ministerstva obrany zúčastnil ministr obrany Martin Stropnický a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář.

„Opět zde mám možnost vidět spoustu sympatických lidí, kteří s nemalým úsilím

tuto organizačně velice náročnou akci připravili. Společně s rodinou jsme sem zavítali již podruhé. Máme tuhle akci moc rádi. Velice mne těší, že i když počasí není právě ideální, přišlo tolik lidí, kteří projevují zájem jak o vojenskou historii, tak i o vojenskou současnost,” řekl při této příležitosti ministr obrany Martin Stropnický.

Návštěvníci měli možnost vidět statické a dynamické ukázky současné výzbroje, vojenské pozemní a letecké techniky Armády ČR a ukázky výcviku vojenských profesionálů.

Bez sil podpory se neobejdeme

„Jedním z důvodů, proč jsem se letos rozhodl navštívit tuto akci je, že síly podpory mají obrovský a nezastupitelný význam pro současnou armádu. Rád chodím na takovéto akce, ať již jde o Den sil podpory, Bahna či Den vzdušných sil. Rozhodně se tedy nejedná o nějakou povinnost, ale spíše o radost vidět naše jednotky: to, jakým způsobem plní úkoly, jakým způsobem

stavebním firmám vedeným Ředitelstvím opevňovacích prací podařilo vybudovat velké množství obranných pevnostních objektů a zařízení. Část z nich byla po roce 1989 zpřístupněna veřejnosti. Jedná se například o nejzachovalější dělostřeleckou tvrz na našem území Bouda a dělostřeleckou tvrz Hůrka. Celá kóta 666, na jejímž úpatí probíhá většina ukázek, je doslova provrtná pevnostními systémy a spojovacími chodbami.

K divácký velice atraktivnímu programu patřila špičková pilotáž bitevního vrtulníku Mi-24 a ukázky zásahu služebních psů, které vyvrcholily sláněním psovodů i se svými svěřenci z vrtulníku. Společně s civilními hasiči se představili i ti vojenští. Do boje s ohněm se v tomto případě zapojil také vrtulník vzdušných sil AČR W-3A Sokol s bambivakem.

Osvobození námořní pěchotou

Dále mohli návštěvníci zhlédnout ukázky klubů vojenské historie a těžké bojové

techniky Vojenského muzea Králíky vztahující se k hlavnímu tématu celé akce, jímž bylo osvobození Československa v roce 1945. Tentokrát na ustupující Wehrmacht neútočily běžné pozemní jednotky Rudé armády, ale námořní pěchota. Konkrétně 83. brigáda námořní pěchoty Černo-mořského loďstva. Tato jednotka začala svůj postup, vrcholící osvobozením Československa, poblíž maďarského Komárna. Po Bratislavě a Lanžhotu se zúčastnila bojů v oblasti Laa an Der Thaya. Následně se zapojila do bojů o severní části Brna. Na pravém křídle této ofenzivy se přes Vyškovsko probíjela až k Prostějovu. Dále postupovala přes Jihlavu a Havlíčkův Brod do Příbrami a Berouna. Její útočné aktivity podporovaly sovětské tankové jednotky vyzbrojené americkými obrněnci Sherman a samohybnými děly.

Program doplnila prezentace činnosti Integrovaného záchranného systému, bezpečnostních složek ČR či firem obranného průmyslu.

Text a foto: Vladimír Marek

komunikují se svými kolegy od Policie ČR, Celní správy a dalších složek,” svěřil se nám generál Bečvář. „Rozvoj sil podpory je zahrnut v Konceptu výstavby AČR do roku 2025. Pro mne je rozhodujícím úkolem v této souvislosti výstavba 143. zásobovacího praporu v Lipníku nad Bečvou. Díky tomu dojde k významnému rozšíření především dopravních kapacit, které nám v současné době chybí. Naši povinnosti je totiž vyčlenit dvě brigádní úkolová uskupení. A právě toto zadání nám tento nový prapor pomůže naplnit,” dodal náčelník Generálního štábu.

Oblast velkých pevností

Den sil podpory se nekoná právě na Kralicku rozhodně náhodou. Tato oblast patřila totiž ve třicátých letech minulého století k nejsilnějším opevněným úsekům hranic v Evropě. Na poměrně malém teritoriu se

Inzerce

Ředitel Sekce podpory MO nabízí volné místo:

**lékař oddělení zdravotních agend odborů vojenského zdravotnictví
Sekce podpory Ministerstva obrany.**

Platová třída: 13

Bezpečnostní způsobilost na stupeň: „Důvěrné“

Místo výkonu práce: Praha

Požadavky:

- ▷ Vysokoškolské vzdělání magisterského studijního programu v oblasti zdravotnictví
- ▷ Specializovaná způsobilost v oboru hygiena a epidemiologie
- ▷ Znalost zdravotnické legislativy
- ▷ Organizační schopnosti
- ▷ Znalost práce s výpočetní technikou
- ▷ Komunikační a prezentační dovednosti

Nástup možný od 1. 1. 2018

Kontaktní osoba: pplk. Mgr. Lucie JAREŠOVÁ, tel. 973 214 370, jaresoval@army.cz

Prvorepubliková péče o válečné invalidy

První světová válka skončila na podzim roku 1918, vznikly nové státy a mezi nimi také Československo. Nová republika se musela už od počátku vyrovnávat s řadou problémů. Nejen že musela uhájit své hranice, ale musela vytvořit i hospodářský funkční systém. Ten zohledňoval i množství lidí potýkajících se s životními následky války. Byli tu váleční invalidé nebo také sirotci a vdovy po padlých vojácích. V českých zemích zůstalo po Velké válce 247 000 válečných invalidů.

Nově vzniklá republika v hospodářsky i politicky složitě době nezapomněla na osoby vracející se z bojů světového konfliktu. V dubnu 1919 byl přijat zcela zásadní zákon, který vzhledem k životní situaci navrátilivších se vojáků z bojišť kodifikoval péči o válečné poškozence a vymezil specifickou péči o ně. Republika tím dala najevo, že nový stát válečné invalidy podporí a bude se jim snažit vytvářet důstojné podmínky pro život v novém státě. Válečná opatření spolkla tehdy více než třetinu veřejných finančních prostředků.

Prioritou byli legionáři

První republika musela převzít péči o vojáky z různých stran světového konfliktu. Kromě válečných invalidů, kteří bojovali na straně rakousko-uherské armády, se jednalo i o vojáky, kteří se účastnili bojů v rámci tzv. československých legií na straně tzv. Dohody. Ačkoliv péče o legionáře byla prioritou a velká část objemu státních prostředků putovala právě jim, nový stát se postaral i o vojáky z opačné strany světového konfliktu.

Po skončení války se začali veteráni vracet z front do nově vznikající republiky. Italští a francouzští legionáři se do Československa vrátili do konce roku 1918, nejsložitější návrat do vlasti prodělali Češi a Slováci z východní fronty, z nichž některým se

cesta domů kvůli bojům v Rusku protáhla až do konce roku 1920. Českoslovenští legionáři, s jejichž bojem je spojen vznik nového státu, získali od nově vzniklé vlády určité výhody oproti válečným invalidům z rakousko-uherské armády. Mělo to své opodstatnění vzhledem k zásluhám v boji za samostatnost státu i s ohledem na opožděný návrat do republiky. Tyto rozdíly však vnášely i určitý neklid do společenské atmosféry tehdejší doby.

Kancelář československých legií

Od konce listopadu 1918 zajišťovala sociální péči o navrátilivší se legionáře Kancelář československých legií. Vznikla na popud ministra národní obrany Václava Klobáče. Prvním přednostou se stal italský legionář Rudolf Novák, po něm funkci převzal francouzský legionář Otakar Husák. Posláním úřadu bylo mimo jiné usnadnit legionářům, kteří se postupně navraceli do vlasti, návrat do normálních poměrů. Úlohou kanceláře bylo také ujmout se invalidů a pozůstalých po padlých legionářích. V kompetenci kanceláře bylo rovněž vedení seznamu legionářů i správa fondů k jejich podpoře. Význam kanceláře podtrhuje i to, že fungovala v úzké spolupráci s Československou

obcí legionářskou, která od počátku 20. let zastupovala většinu legionářů, tzv. ze zákona. Kdo byl zákonným legionářem a mohl tedy čerpat jisté státní výhody, definoval totiž zákon č. 462 z července roku 1919.

V rámci podpůrného referátu Kanceláře byla spravována podpora nejhudších a nejpotřebnějších legionářů, jejich rodin, pozůstalých i sirotek. Ve spolupráci se sociálními institucemi státních úřadů i soukromých spolků se referát staral o umístění sirotek a polosirotek v sirotčincích, legionářů-invalidů v nemocnicích, léčebných ústavech, ozdravovnách, nouzových ubikacích i noclehárnách. Úřad vyplácel i menší jednorázové podpory a hradil léčení legionářů, pokud z nějakých důvodů neměli nemocenské pojištění.

Vdovy 200 korun, dítě 50

Už od ledna roku 1919 byly prostřednictvím Kanceláře československých legií podporovány finančně nezajištěné rodiny po padlém nebo raněném legionáři. Vdovám se vyplácelo měsíčně 200 korun a na každé dítě pak 50 korun. Rodinám, které měly živitele ještě na Sibiři, vyplácela

kancelář státní příspěvek. Jen na podpořích pro rodiny padlých byly vypláceny milionové příspěvky. Z daru prezidenta republiky bylo v roce 1922 například 68 pozůstalým po 44 italských legionářích vypláceno 730 500 korun. Části pozůstalým byla podpora z tohoto daru vyplácena v pravidelných příspěvcích i v následujících letech.

V roce 1923 bylo v evidenci Ministerstva národní obrany (MNO) 14 300 vojenských invalidů, z čehož bylo 9 tisíc invalidů-legionářů a zbytek připadal na předválečné nebo poválečné invalidy. MNO zajišťovalo péči jak sociální, tak zdravotnickou. Vyplácelo invalidní důchody a poskytovalo odbornou lékařskou péči ve svých zařízeních. Ze zákona z roku 1922 měl také důstojník a příslušník československých ozbrojených sil právo na ubytování v tzv. invalidovněch. V Čechách byla zřízena jen jedna, a to v Praze v Karlíně. MNO však mělo vedle toho samostatnou síť nemocnic.

Již krátce po první světové válce mezi lety 1920–1921 vzrostly celkové státní rozpočtové náklady na válečné invalidy o skoro 9 milionů korun ze zhruba 38,5 na 47,3 milionů korun. Přitom v roce 1920 činila tato částka 24 procent z celkového objemu

financí, které mělo k dispozici Ministerstvo sociální péče.

Válečné invalidy a veterány sdružovaly i spolky

Vedle státu měly významné postavení v péči o poškozence různé spolky válečných invalidů a veteránů. Ty mohly uplatňovat své požadavky lépe než jednotlivci. Finanční prostředky, získané ze své hospodářské činnosti například tím, že zakládaly výrobní družstva, provozovaly trafiky, biografy, se snažily vkládat na péči o válečné invalidy. Většina spolků měla sídlo v Praze.

K nejdůležitějším spolkům patřily v době první republiky Družina československých legionářů, Svaz československých legionářů, Kruh starodružníků, Nezávislá jednota československých legionářů, Kruh srbských legionářů, Sdružení italských legionářů nebo Spolek invalidů československých legií. Nejpočetnějším a nejvýznamnějším spolkem pak byla Československá obec legionářská, vzniklá spojením několika spolků v roce 1921.

Charita i za první republiky

Již za první světové války vznikaly různé charitativní organizace, proto po jejím skončení bylo na co navázat. Charitativní péči o legionáře v meziválečném období zajišťoval Sociální ústav legionářský (SÚL). Byl zřízen v 2. polovině dvacátých let jako nejmladší instituce sociální péče o legionáře. Vznikl ze sbírek legionářů v dobách nuceného pobytu v zahraničí. Na počátku existence disponoval úctyhodnou částkou 34

milionů československých korun. Ústav sídlil v Legiobance a jeho cílem bylo poskytovat legionářům finanční podporu na nezbytné léčení, pohřební výlohy, ale třeba i zálohy na invalidní důchod. Je nutno podotknout, že SÚL spravoval majetek velmi hospodárně, protože i v době, kdy panovala hospodářská krize, dosazovala hodnota jeho základního jmění v roce 1935 zhruba 31 milionů korun. Jen v roce 1937 vyplatil ústav na charitativních podporách úctyhodných 1,8 milionu korun, z čehož 854 000 korun připadlo na jednorázové podpory.

Pomoc při zranění nebo smrti vojáka

Ministerstvo národní obrany provozovalo velmi důležitý „Podpůrný a úmrtní fond národní obrany“. Měl být nápomocen při zranění nebo smrti vojáka a navazoval na fondy, které fungovaly již za Rakouska-Uherska. Tato instituce pomáhala dvěma způsoby. Fond jednak půjčoval finanční prostředky důstojníkům, kteří je ovšem museli splatit. Druhým jeho úkolem bylo poskytovat finanční dary rodinám důstojníků, kterým zemřel jejich živitel. Výhodou bylo, že peněžní částka se poskytovala velmi rychle, dříve než byl vyřízen důchod. Vyplácené peníze se získávaly z dobrovolných darů od jednotlivých důstojníků. Každý nově povýšený důstojník se mohl dobrovolně zapsat a stát se členem fondu. Členství bylo dobrovolné, ale společensky se očekávalo, že naprostá většina vojáků z povolání se stane členem fondu a bude do něho přispívat.

Mezi významné fondy vzniklé na základě charity patří i ten, který vznikl ze solidární celonárodní sbírky na podporu příjizdějících legionářů, díky níž se během krátké doby podařilo nashromáždit prostředky okolo 13 milionů korun. Tyto prostředky se staly počátkem 20. století základem pro vznik „Podpůrného fondu legionářského“ při MNO, který se časem specializoval na péči o potřebné děti legionářů.

Verba movent, exempla trahunt

První světová válka přinesla velká utrpení a péče o vojáky s životními následky byla velmi nákladná. Určitá státní péče a podpůrné spolky existovaly už před válkou i během války, proto měla první republika z čeho čerpat a na co navazovat. Přesto je pozoruhodné, že se nově vzniklému státu podařilo ve velmi složitě době a v náročných podmínkách péče o postižené vojáky solidně zrealizovat do dnes zajímavý systém podporující lidi, kteří se ocitli v životních nesnázích. Díky historickým znalostem naší historie je mimořádně vhodné na takové příklady navazovat.

Text: Jana Deckerová s použitím materiálů VFS, foto: VÚA-VHA

Mezi obětmi srpna 1968 byli i vojáci

Okupace Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy si podle nových informací historiků Ivo Pejčocha a Prokopa Tomka z Vojenského historického ústavu Praha vyžádala do konce roku 137 mrtvých. Ve své nové publikaci „Okupace 1968 a její oběti“ doplnili seznam o dalších 29 lidí, kteří v důsledku srpnových událostí tragicky zemřeli.

Manfred Andraschko

Vasil Dovhun

Jiří Kment

První dny okupace byla situace velmi dramatická. V tu dobu proto umíralo nejvíce lidí. Většinou byli zastřeleni, přejeti, zabily je střepiny granátů, mnozí uhořeli v troskách zapálených domů. Už méně se ví o tom, jak okupaci prožívali vojáci. I oni, ač nepřímo, patří k obětem.

Nejstarší obětí byl legionář

Nejstarší obětí srpnové okupace byl jedenadvadesátiletý Antonín Abraham, který byl po vypuknutí první světové války povolán do rakousko-uherské armády a poslán na ruskou frontu v rámci pěšího pluku č. 88. V hodnosti svobodníka padl 7. září 1915 u Tarnopolu do zajetí, kde požádal o vstup do československých legií. Jejich příslušníkem se stal 21. září 1918 a byl zařazen ke štábu československého vojska. Po určité době působil i v osádce obrněného vlaku Orlik. Demobilizoval po transportu z Ruska 10. května 1920. V meziválečném období pak působil jako učitel, později i jako ředitel školy v Berouně. V 60. letech již jako vdovec v Praze Strašnicích a dne 23. srpna 1968 jej

nedaleko bydliště na křižovatce srazilo sovětské vojenské vozidlo. Utrpěl vážná zranění, včetně zlomeniny spodiny lebeční a následkům zranění podlehl následujícího dne 24. srpna 1968.

„Tyto a podobné nehody nikdy nebyly vyšetřeny a viníci nebyli nikdy potrestáni,“ vysvětluje Prokop Tomek, jeden z autorů publikace. „Veřejná bezpečnost zjišťovala jen základní údaje. Vyslechnutí nebo zadržení viníků ani nebylo dost dobře možné, protože pachatelé byli ozbrojeni a vyslechnout se nenechali. V říjnu byla sice podepsána Smlouva o dočasném pobytu sovětských vojsk, takže se delikty vyšetřovaly, nicméně pachatelé byli ponecháni k potrestání sovětské straně.“

Sověti – spojenci nebo okupanti?

V období krátce po okupaci došlo také k několika úmrtím příslušníků Československé lidové armády, které sice nebyly způsobeny bezprostředně okupačními vojsky, měly však se srpnovými událostmi přímou souvislost.

„Do knihy jsme zařadili jen ty oběti, u nichž máme svědectví, že jejich psychický stav byl závažný právě v důsledku okupace,“ pokračuje historik Tomek. „Je nutné si uvědomit, že kvůli srpnovým událostem byli naši vojáci a důstojníci pod obrovským tlakem. Měli

Ladislav Mahler

Miroslav Tesařík

bránit svou vlast a přitom nesměli. Na to nebyli mnozí připraveni. Sověti pro ně byli spojenci a zároveň okupanti.“

Jedním z těch, kteří nevydrželi psychický tlak, byl nadrotmistr Manfred Andraschko. V červnu 1956 byl přijat jako poddůstojník z povolání v hodnosti desátníka. Po invazi a obsazení jejich letiště sovětskou bojovou technikou byl silně rozrušen, což jej vedlo k tomu, že si 23. srpna v 14:10 vzal svou služební pistolí vzor 52 a na umývárnu mužstva se střelil do spánku.

K dalším vojákům, kteří si vzali život v důsledku srpnových událostí, patřil voják Vasil Dovhun, který se rozhodl uprchnout od útvaru v tanku na západ. Po následném pronásledování vylezl z poklopu tanku a zastřelil se. Svítiplynem se 30. srpna vědomě otrávil podplukovník Jiří Kment, který po sobě zanechal svůj odkaz: „Současná realita, jak mi byla sdělena ve velmi konkrétní a ultimativní podobě, je pro mne z hlediska vyššího mravního principu nepřijatelná. Bylo mi kruté cítit, že čest není pouhé abstraktem, nemám východiska.“

Major Ladislav Mahler spáchal sebevraždu 28. srpna. Příčinou dalšího smrtelného tragického zranění byl duševní stav u podplukovníka Miroslava Tesaříka, do kterého upadl v důsledku okupace země vojsky Varšavské smlouvy.

Nová publikace je věnována známým i zapomenutým obětem sovětské okupace a historici nevyklučují, že nový aktuální údaj o 137 obětech srpnové okupace ani dnes není konečný.

Text: Jana Deckerová

recenze

Tři stovky stran, plné nových informací a dosud málo známých fotografií z průběhu srpnové okupace v roce 1968. To je výsledek několikaleté práce autorů publikace Okupace 1968 a její oběti Ivo Pejčocha a Prokopa Tomka z Vojenského historického ústavu Praha. Zkoumáním dosud nezpracovaných archiválií i osobním kontaktem s pozůstalými autoři objevili mnoho unikátních informací, které objasňují události, které vedly k smrti civilistů, ale i příslušníků Československé lidové armády a Ministerstva vnitra. U všech nových obětí srpnové okupace se tak můžeme seznámit s jejich životopisy a autoři nás seznamují s událostí i přesným místem jejich smrti. Tato unikátní publikace vyčerpávajícím faktografickým způsobem zpracovává bolestné téma naší nedávné historie, které však nadlouho mělo být pro veřejnost uzamčeno nejen v trezorech bezpečnostních složek, ale i v rodinných archivech pozůstalých.

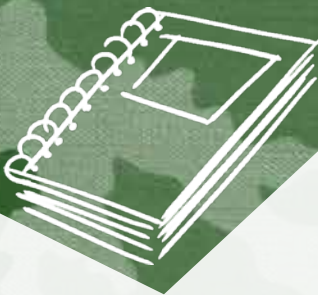
Naleznete na ilustraci znázorňující odznaky, knoflíky, třídnosti a služební šňůry prvorepublikové armády pět rozdílů?

Vyzkoušej svůj postřeh

Některé vojáky možná překvapí, že mnohé artefakty jejich současných stejnokrojů mají své kořeny v počátcích prvorepublikové armády. Například původní stejnokroje naší armády měly sice v roce 1919 mořené knoflíky francouzského typu s iniciálami RČS (Republika československá), který o dva roky později nahradila písmena ČS. Po rozsáhlé výstrojní reformě v roce 1930 se ale již na knofličích uniforech objevily zkřížené římské meče, které známe i z dnešních stejnokrojů. Podobné je to i se současným čepicovým znakem. Jeho vznik se datuje do počátků dvacátých let minulého století. Znak se začal používat na čepici se štítkem (brigádýrce) a nahradil tehdy užívané velké množství čepicových znaků. Do roku 1929 nosili příslušníci čs. armády na čepicích znak se štítkem bez mečů, jen v jeho základní kosočtverečné podobě. Výstrojní reforma v roce 1930 pak zavedla znak již podložený zkříženými meči. Ten byl součástí výstroje příslušníků tzv. zbraní (bojová část armády) – pěchota, dělostřelectvo, letectvo, ženisté, telegrafisté, jezdecko atd. Varianta bez mečů byla určena příslušníkům služeb, tedy podpůrných jednotek.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv VHM

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO bychom rádi navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

13. dělostřelecký pluk

Kořeny 13. dělostřeleckého pluku sahají do roku 1950, kdy v posádce Strašice vznikla 3. dělostřelecká brigáda. Ta postupem let prošla řadou reorganizací a v roce 2003 se stala základním prvkem nové 13. dělostřelecké brigády. Dělostřelecký pluk vznikl 1. 12. 2013 právě její transformací. Pluk je předurčen k poskytování přímé i všeobecné palebné podpory mechanizovaným útvarům při vedení všech druhů bojové činnosti. Tvoří ho velitelství a štáb pluku, dva dělostřelecké oddíly, baterie STAR, velitelská baterie, rota logistiky, obvaziště, prvek posádkové podpory a baterie aktivní zálohy.

131. dělostřelecký oddíl

Jeho počátky sahají do roku 1974, kdy byla v posádce Žamberk zřízena 7. dělostřelecká divize. Z jedné její dělostřelecké brigády vznikl v roce 1994 v posádce Pardubice 46. dělostřelecký oddíl, který se stal součástí 4. brigády rychlého nasazení. Ten se později transformoval v 131. dělostřelecký oddíl a v roce 2010 přesunul do posádky Jince. Oddíl se vyznačuje pohyblivostí a palebnou silou. Je předurčen k plnění úkolů přímé i všeobecné palebné podpory vševojskových jednotek a útvarů. Tvoří ho velitelství a štáb, baterie řízení palby a tři palebné baterie.

132. dělostřelecký oddíl

Tato jednotka vznikla v roce 2003 původně jako smíšený dělostřelecký oddíl a později dělostřelecký oddíl. Oddíl se vyznačuje pohyblivostí a palebnou silou a je předurčen k plnění úkolů přímé i všeobecné palebné podpory vševojskových jednotek a útvarů. Tvoří ho velitelství a štáb, baterie řízení palby a tři palebné baterie.

15. ženijní pluk

Novodobá historie 15. ženijního pluku začíná 1. 12. 2003, kdy byla v souvislosti s reformou Armády ČR vytvořena 15. ženijní záchranná brigáda, jejíž velitelství bylo dislokováno v posádce Bechyně. O pět let později došlo k další reorganizaci na 15. ženijní brigádu. A právě z ní byl v prosinci 2013 transformací vytvořen 15. ženijní pluk. Jeho úkolem je bojová a všeobecná ženijní podpora všech druhů činností a operací AČR. Dále podpora Integrovaného záchranného systému a plnění humanitárních úkolů.

151. ženijní prapor

Prapor vznikl v Bechyni 1. prosince 2003. Přímou tak navázal na tradice a základy 4. ženijního praporu, dislokovaného rovněž v posádce Bechyně. Strukturu praporu tvoří velení a štáb, velitelská, ženijní, pontonová a záchranná rota, ženijní mechanizovaná rota, ženijní stavební rota, rota EOD, odřad pyrotechnické čistoty, rota logistiky a obvaziště. Prapor je předurčen k posílení úkolových uskupení při plnění nejsložitějších úkolů ženijní podpory, EOD podpory a stavby mostních provizorií. Je schopen plnit další nevojenské a humanitární úkoly v rámci IZS.

153. ženijní prapor

Tento ženijní prapor vznikl v roce 2008 v posádce Olomouc. Tvoří ho velitelství a štáb, dále velitelská, ženijní, ženijní mechanizovaná, ženijní stavební, záchranná rota a rota EOD. Tyto jsou podporovány rotou logistiky a obvazištěm. Prapor plní úkoly spojené s ženijní podporou činností AČR, realizuje ženijní opatření k omezení pohybu nepřítele, zabezpečení pohybu vlastních vojsk a všeobecné ženijní podpory ochrany jednotek. V rámci Integrovaného záchranného systému vyčleňuje speciální odřady k plnění záchranných, vyprošťovacích a likvidačních prací.

Text: Vladimír Marek

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Na portále se objevují stále častěji dotazy ohledně úpravy rozvržení základní týdenní doby služby nebo poskytování služebního volna vojákům, pečujícím o dítě v rámci tzv. „střídavé péče“. V článku se budeme zabývat dvěma takovými dotazy.

Dotaz:

Dobrý den, chtěl bych si požádat o střídavou péči o mého syna. Sloužím u bojového útvaru, kde se nepravidelně účastním nepřetržitého vojenského výcviku (NVV). Musí mi velitel umožnit úpravu rozvržení doby služby nebo mne uvolnit z NVV (ráno musím syna zavést do školky), když o to požádám?

Děkuji.

Odpověď:

Ve Vašem případě Vám nadřízený může, ale také nemusí, povolit úpravu doby služby. Váš nadřízený může, podle ustanovení § 25 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, cit.: „... stanovit vojákovi kratší týdenní dobu služby nebo dobu služby jinak vhodně upravit, požádá-li o to voják ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání-li tomu důležitý zájem služby“.

Pokud se jedná o nepřetržitý vojenský výcvik, tak samotná „střídavá péče“ o dítě není důvodem k omluvě (uvolnění) z tohoto výcviku. Z Vašeho dotazu však není zřejmé, zda jste tzv. „osamělým vojákem“. Pokud byste totiž nežil ve společné domácnosti s jinou dospělou osobou a pečoval

o dítě do 8 let, byť pouze po dobu střídavé péče, vztahovalo by se na vás ustanovení § 42 zákona o vojácích z povolání (viz odstavec 5 tohoto paragrafu). Ustanovení odstavce 3 se sice přímo nezmiňuje o nepřetržitém vojenském výcviku, ale účelem ochrany před vysláním na služební cestu je zjevně ochrana před vysláním k plnění služby v jiném než obvyklém místě. Nepřetržitý vojenský výcvik v téměř všech případech probíhá v jiném místě, než ve kterém voják běžně slouží, a jde tedy fakticky také o služební cestu. Také k vyslání na nepřetržitý vojenský výcvik bude ve většině případů od osamělého vojáka pečujícího o dítě nutné vyžádat souhlas.

Dotaz:

Dobrý den, mám nárok na OČR pro čtyřletého syna, když mám jiné trvalé bydliště než syn, ale s přítelkyní mám domluvenou střídavou péči o syna?

Odpověď:

Začnu citací § 71 odst. 5 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů: „Za rodinu vojáka se pro účely tohoto zákona považují, žijí-li s vojákem ve společné domácnosti jeho manželka (manžel) nebo družka (druh) a nezaopatřené děti, a to vlastní děti, osvojené děti nebo děti svěřené do pěstounské péče nebo výchovy. Pro účely tohoto zákona se za nezaopatřené dítě považuje dítě vymezené zvláštním právním předpisem. K družce (druhoví) se jako k osobě posuzované podle věty první přihlíží, jen žije-li s vojákem v domácnosti nepřetržitě alespoň 3 měsíce a je-li přihlášen (přihlášen) na adrese vojáka k trvalému pobytu.“

Trvalé bydliště nerozhoduje. Určující je, zda se synem žijete ve společné domácnosti a zda se skutečně jedná o Vašeho syna.

Za předpokladu, že se jedná o Vašeho syna, který je nezaopatřený, jak vyplývá z Vašeho dotazu, a po dobu střídavé péče je členem vaší domácnosti, vyhovuje uvedeným znakům člena vaší rodiny. Máte tedy nárok na služební volno podle bodu 4 písm. a) a b) přílohy 2 vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna. Ve Vašem případě půjde ale o to prokázat, že je soudem určena, v případě tohoto syna, střídavá péče právě na toto období.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 30. 8. 2017

Toto číslo vyšlo dne: 18. 9. 2017

Foto na titulní straně: Jan Kouba

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Andrea Bělohávková (grafička)
telefon: 973 215 786
mobil: 601 579 644
e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jan Šulc,
Vladimír Lukovský, Lucie Růžková

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
 - číslo RFO, který je vyplácí.
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
 - název a číslo banky,
 - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního listku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasláním článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Radista s hedvábím nad hlavou

Z dvou set parašutistů vysazených za druhé světové války nad Protektorátem se zpravodajskými a sabotážními úkoly odešel poslední do výsadkářského nebe. V pondělí 7. srpna zemřel ve věku devadesáti pěti let příslušník skupiny Platinum – Pewter generálporučík Jaroslav Klemeš. O týden později se s ním se všemi vojenskými poctami v pražských Strašnicích rozloučili nejen příbuzní, ale i přátelé z armády, ministr obrany Martin Stropnický a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář.

Jaroslav Klemeš se narodil 31. ledna 1922 v Čadci. Jeho otec zde pracoval jako berní úředník. Ve Skalici, kam se později přestěhoval, absolvoval obecnou školu a poté i čtyři třídy měšťanské školy. Zde se také vyučil obchodním příručím. Když bylo Jaroslavovi třináct let, zemřela mu matka. Otec se o něho a jeho bratra staral sám.

Štvalo ho, jak se Němci roztahují

Po rozpadu republiky v roce 1939 ho slovenská vláda propustila ze zaměstnání, musel se i se syny odstěhovat na Moravu, do Strážnice. „Byli jsme vychováni jako vlastenci. Štvalo mne, jak se němečtí vojáci všude roztahují, ohlížejí se za našimi děvčaty. Díky výhodnému, uměle vytvořenému kurzu marky skupovali potraviny a další zboží. Přišli do cukrárny a za marku dostali deset dortů,“ vzpomínal po letech na tyto okamžiky svého života.

V rádiu zachytil zprávu, že se ve Francii formuje naše armáda, a tak v lednu 1940 odešel osmnáctiletý Jaroslav s kamarádem Ludovitem Čambalou přes Slovensko, Balkán a Sýrii do francouzského Marseille.

V Agde byl zařazen do spojovací čtyř velitelské rotě druhého pluku. Východně od Paříže na řece Marně se zapojil do bojů proti Němcům. „Do války jsme odcházeli s nadšením, zpívali jsme si vojenské písničky. Když jsme v prvním lazaretu viděli obvázané raněné, celé od krve, nálada nás přešla,“ líčil Jaroslav Klemeš. „Ustupovali jsme k řece Loire. I tam jsme ale museli obranně

postavení po dvou dnech opustit. Pochodovali jsme směrem na jih. Únava byla obrovská, všude vládł zmatek. V noci na spánek zbyly sotva dvě hodiny. Pokud někdo ulehl opodál, snadno se mu jako kamarádovi Čambalovi stalo, že se mu jednotka ztratila.“

Z motospojky výsadkářem

Po ústupu do Velké Británie sloužil nejdříve jako motospojka v Devonshire při obraně pobřeží proti vylodění. V roce 1941 prošel

speciálním výcvikem ve Skotsku a následně i výsadkovým výcvikem v Ringway poblíž severoanglického Manchesteru. Během výcviku ve Skotsku dostal pořádně zabrat. „Museli jsme držet například dva kilometry azimut a neuhnout ani o krok. Jinak bychom na konci trasy nenašli další pokyny. Všude byly skály a především rašelinisté. Z nich jsem měl největší strach. Nohy se do nich bořily, bál jsem se, že se utopím,“ popisoval Jaroslav Klemeš.

Od tohoto okamžiku se s ním počítalo pro plnění speciálních úkolů na území Protektorátu. Později absolvoval i konspirační výcvik a sabotážní kurz. Prošel rovněž výcvikem navigace letounů s pomocí majáku Eureka.

Skupina Platinum – Pewter, do které byl zařazen, se na leteckou základnu v jihoitalském Brindisi přesunula již v květnu 1944. Při prvním letu 3. října 1944 bloudilo jejich letadlo kvůli špatnému počasí nad Moravou. O sedm týdnů později pak dostalo zásah nad Vídní, posádka se raději rozhodla vrátit zpátky na základnu. A tak k výsadku nad Protektorátem došlo až na počátku v noci z 16. na 17. února 1945. „Den před seskokem nejspíš svítilo sluníčko, sníh na stromech roztál. Krásně bylo vidět, kde jsou černé lesy a kde bílá zasněžená pole. Seskočili jsme ideálně na oraniště, navíc přesně tam, kde jsme měli, k řece Chrudimce u Nasavrč,“ vzpomínal později generál.

Skupina Platinum – Pewter

Kromě radisty Jaroslava Klemeše tvořili skupinu velitel kapitán Jaromír Nechanský, rotný Jaroslav Pešán a další radista rotný Alois Vyhňák. Parašutisté byli vysazeni u obce Javorné v Železných horách pouhé čtyři kilometry od první kontaktní adresy. Problém byl ale, že na ní je nechtěli přijmout. První noc tedy museli přečkat v křoví. Teprve pak vyrazili na druhou záchytnou adresu ke Korábkům do Hradiště. „Netušili jsme, že pana Korábka v té době pronásleduje gestapo a jeho manželka je doma sama. Měli jsme domluvené heslo, že chceme chleba, na které nám měli odpovědět: ‚Chléb s máslem?‘ Paní Korábková ale heslo neznala. Věděla sice, že manžel spolupracuje s odbojem, měla však strach, že jsme provokatéři,“ vzpomínal generál Klemeš. „Přesvědčili jsme ji, až když jsme začali vyťahovat pistole, čokoládu a další zásoby. Nakonec nás ubytovala ve stodole. Měli dceru Aničku, která nám nosila teplý čaj. Do tří dnů o nás věděl plukovník Steiner – Veselý, který v této oblasti vedl domácí odboj.“

Skupina se později přesunula do prostoru Velké Bíteše, kde měla zajišťovat příjem zbraní z Velké Británie. K tomuto účelu měla k dispozici přístroj na navádění letadel. Několik shozů zbraní se jí podařilo skutečně zajistit. „Pro zajištění těchto shozů jsem půjčil svůj druhý revolver. Když mi ho

vraceli, nebyl zajištěný. Já jsem si to ale neuvědomil. A tak při manipulaci s ním vyšla náhodná rána. V domě, kde jsme se ukrývali, bydlely dvě staré Němky. Naštěstí ale byly nahluchlé, a tak nic neslyšely,“ vyprávěl Jaroslav Klemeš.

To už se ale blížil konec války a Praha potřebovala nutně spojení s Londýnem, případně s naší exilovou vládou v Košicích. Kapitán Nechanský a četař Klemeš se museli přepravit do Prahy. A to i s osobními zbraněmi a vysílačkou.

Zajišťoval spojení povstalců

„Po příjezdu začaly technické problémy s umístěním vysílačky. Zkoušel jsem například vysílat z Karlína, ale tam to blokovala na vysílání i příjmu jakási hráz – snad kopeček Vítkov. Prostě to nedělalo dobrotu a tak jsem nakonec skončil v Kobyliších ve vilce inženýra Rabana v Klíčanské ulici. Zde už to od 28. dubna jelo jako po másle. Spojení s Anglií jsem měl perfektní, jako kdybych korespondoval třeba s Pardubicemi,“ vybavoval si generál Klemeš. Z koupelny bytu v Kobyliších odeslal do Londýna ze své vysílačky Anna kolem stovky depeší. Spojení pro Českou národní radu zajišťoval i v době Pražského povstání. V tomto okamžiku se tak trochu nechtěně stal válečným zpravodajem. Jeho informace o bojující Praze totiž okamžitě vysílala BBC.

„K ruce jsem dostal také jednu dívku. Byla to Moravanka, blondýnka, v Praze se ukrývala s falešnými doklady před gestapem a já se až po válce dozvěděl, že se ve skutečnosti jmenovala Jiřina Hofmanová a že byla z Ostravy. Když jsem například stěhoval vysílačku od tajemníka České národní rady Josefa Kubáta z Karlína, jel jsem normálně s ní tramvají a vysílačku jsem měl v kufříku a němečtí vojáci jeli stejnou tramvají, pak jsem šel pěšky zase obklopen německými vojáky. Ale protože šla se mnou do mě zavěšená jako moje ‚dívka‘ Jiřina, nebyl jsem nijak nápadný,“ vzpomínal Jaroslav Klemeš.

Po válce zůstal jako spojař v armádě, sloužil v Litoměřicích. Dosáhl hodnosti nadporučíka. V roce 1950 byl ale z armády propuštěn, patnáct měsíců vyšetřován a potom odsouzen na dva roky. Byl obviněn z protistátní činnosti údajně páchané ve skupině generála Palečka.

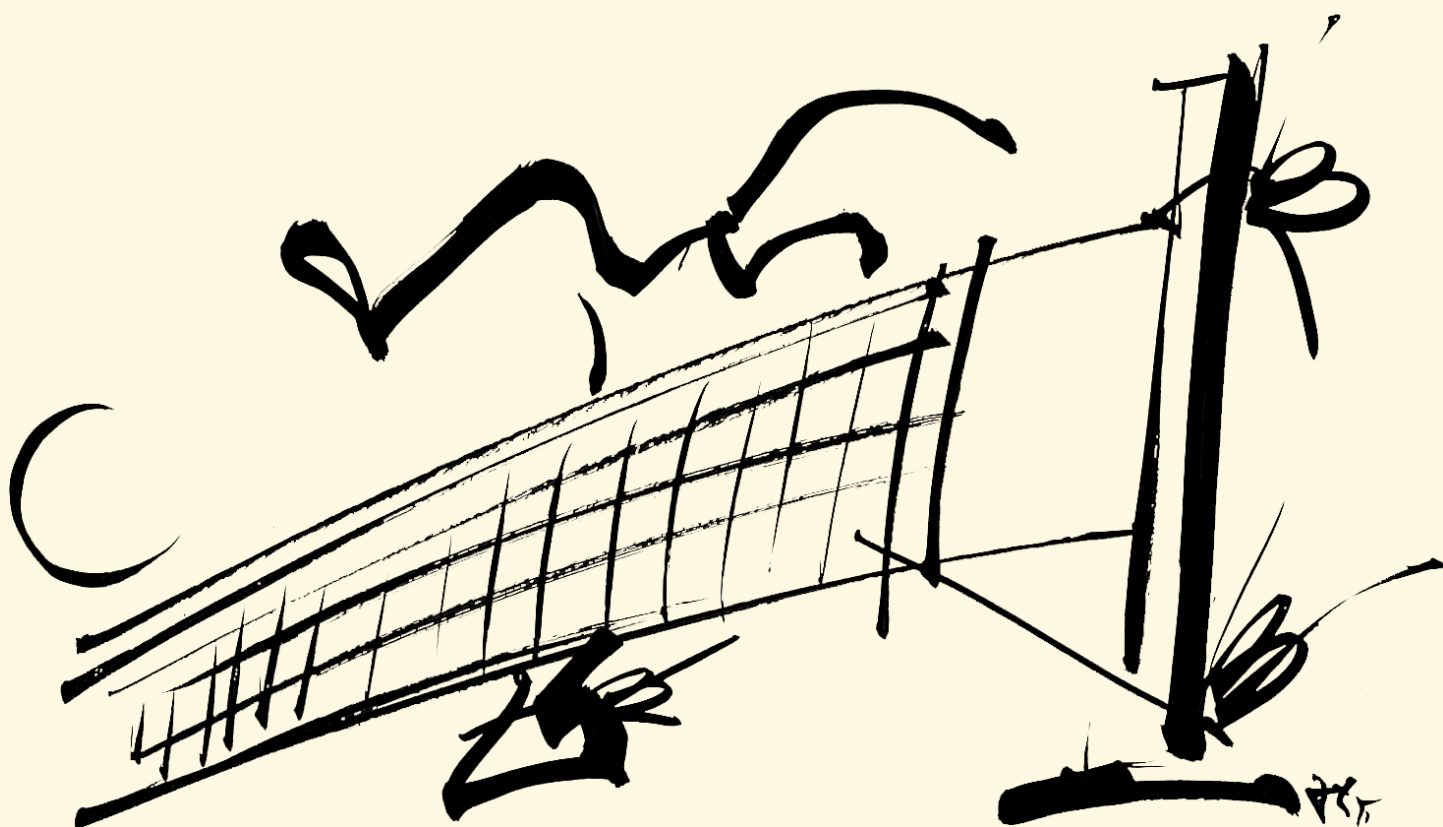
Po propuštění mohl tento bývalý voják pracovat pouze v dělnických profesích. Dělal skladníka, závozníka a později řidiče v ČSAD v Ústí nad Labem. Rehabilitace se dočkal až v roce 1968, kdy mu byla navrácena hodnost a vyznamenání. V září 1990 byl povýšen na plukovníka v záloze a o dvacet let později ho prezident jmenoval do první generálské hodnosti. Později byl povýšen do hodnosti generálporučíka a vyznamenán Řádem Bílého lva.

21. ročník turnaje v nohejbale tříčlenných družstev

0 pohár šéfredaktora A reportu

Datum: 11. října 2017

Místo: sportovní hala OdTV a PP MO OSI ASI Praha

Prezentace: 9:00 až 9:30 hod.

Ústroj: sportovní, vlastní dresy, sálová obuv

**Písemné přihlášky potvrzené velitelem VÚ (ředitelem VZ) posílejte do 6. října 2016 na adresu:
Jiří Krása, OdTV a PP MO OSI ASI Praha, fax: (973) 213 073, 213 867, tel.: (973) 213 866, mob.: 702 008 054**

**V přihlášce nezapomeňte uvést název vojenského útvaru nebo zařízení,
hodnost, jméno a příjmení vedoucího i členů družstva a telefonický kontakt**

**Organizátorem přeborů je redakce A reportu, oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy
Sekce rozvoje a plánování schopností MO a Agentura služeb**